T.C.
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
TÜRK-İSLAM EDEBİYATI BİLİM DALI

CAHİT ÖZTELLİ ARŞİVİNDEKİ 46, 47, 49 NUMARALI CÖNKLERDE YER ALAN NEDÎMÎ, CÜNÛNÎ, NAKDÎ'NİN ŞİİRLERİNİN ÇEVİRİ METİNLERİ VE İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan
Ayşe NOYAN

Danışman
Prof. Dr. Ali ÇAVUŞOĞLU

Eylül 2019
KAYSERİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda, bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Adı-Soyadı: Ayşe NOYAN

İmza:

T.C.
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Tez Başlığı: **Cahit ÖZTELLİ Arşivindeki 46, 47, 49 Numaralı Cönklerde Yer Alan Nedîmî, Cünûnî, Nakdî'nin Şiirlerinin Çeviri Metinleri ve İncelenmesi**

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Giriş, b) Ana bölümler ve c) Sonuç kısımlarından oluşan toplam … sayfalık kısmına ilişkin …/…/2019 tarihinde ***Turnitin*** intihal programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı: % 10 dır.

Uygulanan filtrelemeler:

1- Giriş dahil
2- Ana Bölümler dahil
3- Sonuç dahil
4- Alıntılar dahil/hariç
5- Kapak hariç
6- Önsöz ve Teşekkür hariç
7- İçindekiler hariç
8- Kaynakça hariç
9- Özet hariç
10- Yedi (7) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez İntihal Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini, aksinin tespit edileceği muhtemel durumlarda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim. …/…/2019

Adı Soyadı : Ayşe NOYAN
Öğrenci No : 4030431619
Anabilim Dalı: İslam Tarihi ve Sanatları
Bilim Dalı : Türk-İslam Edebiyatı
Program Adı : Yüksek Lisans

Danışman: Adı/İmza
Prof. Dr. Ali ÇAVUŞOĞLU

Öğrenci Adı/İmza
Ayşe NOYAN

YÖNERGEYE UYGUNLUK

"**Cahit Öztelli Arşivindeki 46, 47, 49 Numaralı Cönklerde Yer Alan Nedîmî, Cünûnî, Nakdî'nin Şiirlerinin Çeviri Metinleri ve İncelenmesi**" adlı Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi'ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayan	**Danışman**
Ayşe NOYAN	Prof. Dr. Ali ÇAVUŞOĞLU

İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Sebahattin SAMUR

KABUL ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Ali Cevizoğlu danışmanlığında Ayşe Noyan tarafından hazırlanan "Cahit Irgalı arşivindeki 6/67 G 9 nolu cüzlerde yer alan Nedi, Sanî, Nakşinin Şiirlerinin Çeşitmetbu'a'ya Göre İncelenmesi" adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalında **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

13/09/2019.
(Tez Savunma Sınav Tarihi Yazılacak)

JÜRİ:

Danışman : Prof. Dr. Ali Cevizoğlu

Üye : Doç. Dr. Fatih Koca

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Kübra Yılmaz

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 14/10/2019 tarih ve 42 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

14/10/2019

Doç. Dr. Kenan GÜLLÜ
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Muhtevalarında barındırdıkları ürünler sebebiyle edebiyat tarihinde büyük bir boşluğu dolduran cönkler, saklı kalmış çeşitli bilgi ve metinleri edebiyatımıza kazandıran en önemli kaynaklardan biridir. Edebiyat tarihinin asıl kaynaklarına inmeye yardımcı olan cönkler, manzum ve mensur metinlerin, tarihi olay ve olguların tek tanığı şeklinde asıl kaynak görevi de üstlenmektedirler.

"Kırk ambar" olarak da adlandırılabilen cönkler hakkında yapılacak çalışmalar, klâsik edebiyatımıza, halk edebiyatımıza ve edebiyat tarihimize önemli derecede katkılar sağlayacaktır. Bu sebeple Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü Kütüphanesi'ndeki Cahit Öztelli arşivinde bulunan 46, 47,49 numaralı cönklerdeki Nedîmî, Cünûnî ve Nakdî'nin şiirlerini çalışmamıza konu seçtik. Amacımız, öncelikle bu eserleri gün yüzüne çıkarmak ve bu sayede halk edebiyatımıza ait farklı şiir ve şairlerin bilinip tanınmasını sağlamaktır. Bunun yanı sıra diğer amaçlarımız ise, İslâm telif anlayışının bir yansıması olarak muhtevada yer alan manzum dinî eserleri ortaya çıkarmak, halk edebiyatı sözlü anlatım ürünlerini edebiyat sahasına kazandırmak ve günlük hayattan izlerin kayıtlarını satır aralarında takip ederek tarihe ışık tutmaktır.

Bu çalışmamızda bizden desteklerini esirgemeyen, Tez danışmanım Prof. Dr. Ali ÇAVUŞOĞLU hocama, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi Müdürü Sayın Bekir ŞAHİN Bey'e ve Sayın Ali BEKTAŞ'a teşekkürlerimi arz ederim.

CAHİT ÖZTELLİ ARŞİVİNDEKİ 46, 47, 49 NUMARALI CÖNKLERDE YER ALAN NEDÎMÎ, CÜNÛNÎ, NAKDÎ'NİN ŞİİRLERİNİN ÇEVİRİ METİNLERİ VE İNCELENMESİ

Ayşe NOYAN

Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Doktora Tezi, Eylül 2019
Danışman: Prof. Dr. Ali ÇAVUŞOĞLU

ÖZET

Cönkler birçok edebi eserde olduğu gibi içerdiği ürünler bakımından zengin kültür kaynaklarıdır. Herhangi bir cönk tek bir kişi tarafından hazırlanabileceği gibi birden fazla kişi tarafından da hazırlanabilmektedir. Cönkler Halk Edebiyatının güzide eserleridir. Çünkü bu eserlerin benzerleri bulunmamaktadır. Bazen bir türkü, halk hikayesi, dua, şiir gibi edebi türler bir mozaik gibi aynı potada kaynaşmış durumdadır. Yazma eserlerin günümüz Türkçesine çevrilmesi ve bu eserlerin ilgili olduğu bilim dalına kazandırılması oldukça önem arz etmektedir. Hazırlanmış olunan bu çalışmanın da edebiyat dünyasına bir katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Ve bu amaç doğrultusunda Cahit Öztelli arşivinde 46, 47, 49 numaralarda kayıtlı olarak bulunan cönklerdeki üç ismin şiirlerinin incelenmesi yapılıp transkript ile günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Çalışmanın başında Cahit Öztelli ve çalışmalarından bahsedilmiş, birinci bölümde cönklerin şekil ve muhteva özelliklerine, ikinci bölümde ana kaynakların taranarak ulaşılan bilgiler doğrultusunda şairlerin hayatı, işlediği konular ve meşrepleri hakkında mümkün olduğunca doğru bilgiler verilmeye çalışılmıştır. Üçüncü bölümde ise seçtiğimiz şairlerin şiirlerinin çeviri metni verilmiştir. Çalışmamız ekler kısmında metnin orijinaline yer vererek tamamlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Cönk, Halk Edebiyatı, Şair, Şiir, Edebi eser.

TRANSLATION MERITS AND EXAMINATION OF THE POEMS OF NEDIMI CUNUNI, NAKDI IN THE CAHIT OZTELLI ARCHIVE 46,47,49

Ayşe NOYAN

Erciyes University Institute of Social Studies
M.Sc. Thesis, June 2018
Supervisor: Prof. Dr. Ali ÇAVUŞOĞLU

ABSTRACT

The cönks are rich cultural resources on account of the products they countain as in many works. A cönk can be prepored by not only one person but also more than one. The cönks are distinguisted master piecas of folk literature. Because there isn't anything similar to them. Sometimes literary gonres such as folk song, story, pray and poem are united in one place like a mosaic. It is importat to translate the written works into today's Turkish and brig them into the related field of study. With this study, it is aimed to contribute to the literary world.

With this aim, three people's poems whıch are registered to numbers 46,47,49 in Cahit Öztelli's archive were studied and translated into today's Turkish by transcript. At the beginning of the study Cahit Öztelli and his studies are mentioned. In the first we give info about the figures and content of cönks, in the second part the life of poets, their treats and dısposition. In the thırd part the poems of the poets we chose are translated into today's Turkish with transcript. Our study is complated by giving place to the original texts in the attachment part.

Key Words: Cönks, Folk literature, Poet, Poetry, Literary Works.

İÇİNDEKİLER

CAHİT ÖZTELLİ ARŞİVİNDEKİ 46, 47, 49 NUMARALI CÖNKLERDE YER ALAN NEDÎMÎ, CÜNÛNÎ, NAKDÎ'NİN ŞİİRLERİNİN ÇEVİRİ METİNLERİ VE İNCELENMESİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK ..... **i**
TEZ İNTİHAL FORMU ..... **ii**
YÖNERGEYE UYGUNLUK ..... **iii**
KABUL VE ONAY SAYFASI ..... **iv**
ÖNSÖZ ..... **v**
ÖZET ..... **vi**
ABSTRACT ..... **vii**
İÇİNDEKİLER ..... **viii**
KISALTMALAR LİSTESİ ..... **xi**
GİRİŞ **1**
1. Cahit Öztelli ve Çalışmaları 2
1.1 Ansiklopedi, Sözlük ve Kurumlardaki Çalışmaları 3
1.2 Bildiri Sunduğu Seminer ve Kurultaylar 3
1.3 Eserleri 3

1. BÖLÜM

KONYA YAZMA ESERLER BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ KÜTÜPHANESİ 46, 47, 49 NUMARALARDA KAYITLI CÖNKLERİN TANITIMI

1. CÖNKLERİN ŞEKİL VE MUHTEVA ÖZELLİKLERİ 5
1.1 Nedîmî, Cünûnî ve Nakdî'ye Ait Cönklerin Şekil ve Muhteva Özellikleri 5
1.2 Metin Kuruluşunda İzlenen Yöntem 6

2.BÖLÜM

46, 47, 49 NUMARALI CÖNKLERDE YER ALAN NEDÎMÎ, CÜNÛNÎ, NAKDÎ'NİN HAYATI VE ŞİİRLERİNDE ÖLÇÜ/VEZİN, MUHTEVA ÖZELLİKLERİ İLE KULLANDIĞI NAZIM TÜRLERİ

2.1 NEDİMÎ'NİN HAYATI VE ŞİİRLERİNDE ÖLÇÜ/VEZİN, MUHTEVA ÖZELLİKLERİ İLE KULLANDIĞI NAZIM TÜRLERİ 8

2.1.1 Hayatı 8
2.1.2 Ölçü / Vezin 8
2.1.3 Muhteva özellikleri 10
2.1.4 Kullandığı nazım türleri 10
2.1.4.1 Nefesler 10
2.1.4.2 Medhiyeler 11
2.1.4.3 İlahiler 11
2.1.5 Hurûfilik ve Tarih Düşürme Sanatını Kullanması 12
2.1.5.1 Hurûfilik 12
2.1.5.2 Tarih Düşürme 13
2.2 CÜNÛNÎ'NİN HAYATI VE ŞİİRLERİNDE ÖLÇÜ/VEZİN, MUHTEVA ÖZELLİKLERİ İLE KULLANDIĞI NAZIM TÜRLERİ 14
2.2.1 Hayatı 14
2.2.2 Ölçü/Vezin 15
2.2.3 Muhteva Özellikleri 16
2.2.4 Kullandığı nazım türleri 16
2.2.4.1 Nefesler 17
2.2.4.2 İlahiler 17
2.2.4.3 Şathiyeler 17
2.2.4.4 Münacaatlar 18
2.3 NAKDÎ'NİN HAYATI VE ŞİİRLERİNDE ÖLÇÜ/VEZİN, MUHTEVA ÖZELLİKLERİ İLE KULLANDIĞI NAZIM TÜRLERİ 18
2.3.1 Hayatı 18
2.3.2 Ölçü/Vezin 19
2.3.3 Muhteva Özellikleri 21
2.3.4 Kullandığı Nazım Türleri 21
2.3.4.1 Nefesler 21
2.3.4.2 İlahiler 21
2.3.4.3 Münâcaatlar 22
2.3.4.4 Mersiyeler/Makteller 22
2.3.4.5 Gazeller 22
2.3.4.6 Koçaklamalar 23
2.3.4.7 Düvaznâme 23

3.BÖLÜM

ŞİİRLERİN ÇEVİRİ METİNLERİ

3.1. Nedîmî'nin Şiirleri 24
3.2. Cünūnī'nin Şiirleri 47
3.3. Naḳdī'nin Şiirleri 68
SONUÇ 115
KAYNAKÇA 117
EKLER 119
ÖZGEÇMİŞ 154

KISALTMALAR LİSTESİ

C. : **Cilt**

Md. : **Madde**

s. : **Sayfa**

S. : **Sayı**

TDVİA : **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**

yy. : **Yüzyıl**

haz. : **Hazırlayan**

yay. : **Yayınları**

TRANSKRİPSİYON HARFLERİ

آ	**a, â**	ص	**ṣ**
أ	**a, e, ı, i, u, ü**	ض	**ż, ḍ**
ب	**b**	ط	**ṭ**
پ	**p**	ظ	**ẓ**
ت	**t**	ع	**'**
ث	**s**	غ	**ġ**
ج	**c**	ف	**f**
چ	**ç**	ق	**ḳ**
ح	**ḥ**	ك	**k, ğ, ñ**
خ	**ḫ**	ل	**l**
د	**d**	م	**m**
ذ	**ẕ,**	ن	**n**
ر	**r**	و	**v, u, û, ü**
ز	**z**	ه	**h, a, e**
ژ	**j**	لا	**la, lâ**
س	**s**	ى	**y, ı, i, î**
ش	**ş**	ء	**ʾ**

GİRİŞ

Cönkler, çoğunlukla şairi bilinen şiirlerle birlikte türkü, mani, destan, fıkra, hikâye, dua, hutbe gibi yazanı belli olmayan manzum ve mensur ürünlerin yer aldığı, büyü ve gizli ilimlerle ilgili notlar, ilaç tarifleri, cönk sahibini ilgilendiren doğum-ölüm tarihleri, günlük hayatı kolaylaştıran bilgiler, dinî kaide ve öğütler gibi çeşitli ürünlerin bulunduğu not defterleridir.[1]

Türk Edebiyatı Ansiklopedisi'nde ise cönke yukarıdaki anlamlardan daha farklı bir anlam verilmiştir: "Genellikle folklor ve halk edebiyatı ürünlerinin yer aldığı sırtı dar, eni geniş, uzunlamasına açılan yazma kitap türünün adı". Aynı kaynakta, cönkün gemi anlamı için, "Çinlilerin conk, İngilizlerin Junk dedikleri bir gemi türünün adıyla ilgili olduğu ileri sürülür" şeklinde yorumda bulunulduktan sonra biçimi nedeniyle halk arasında "sığır dili, dana dili cöngü" de denildiğinden bahsedilmiştir. Yine şimdiye kadar olan isimlendirmelerden farklı olarak cönkün, aydınlarca "sefine-kârî" adıyla anıldığını söylenmiştir.[2]

Yine benzer şekilde *Edebiyat ve Tenkid Sözlüğü*'nde cönk, "Saz şairlerinin manzumeleri kaydedilmiş dergi. Bu dergi, uzunluğuna açılan birtakım kâğıtlardan meydana getirilirdi" şeklinde ifade edilmiştir.[3] Saim Sakaoğlu'nun Mahmud Mes'ud Koman'dan aktardığına göre, "Cönk; türkü, mani, destan, koşma, şiir, bozlak, hikâye, atalar sözü, darb-ı mesel, ferman, buyrultu, duâ, hutbe, nefes, mersiye gibi millî, dinî, tasavvufî, felsefî, aşkî, manzûm ve gayr-i manzûm eserlerin eski zamanlarda toplanıp yazılmış olduğu mecmualara denir ki bunlar tûlânı açılır defter şeklindedir."[4]

---

[1] Orhan Şaik Gökyay, "Cönk" Md. İslâm Ansiklopedisi, TDV, İstanbul, 1993, s. 186.
[2] Atilla Özkırımlı, *Türk Edebiyatı Ansiklopedisi*, Cem Yayınevi, İstanbul 1984, s. 301.
[3] Mustafa Nihat Özön, *Edebiyat ve Tenkid Sözlüğü*, İnkılâp Yayınevi, İstanbul 1954, s. 52.
[4] Saim Sakaoğlu, "Cönklerin Kültür Tarihimizdeki Yeri", *Fırat Havzası Yazma Eserler Sempozyumu* (Elazığ, 5-6 Mayıs 1986), s.219; Mahmud Mes'ud (Koman), "Cönk" *Adana Mıntıkası Maarif Mecmuası*,1(3), 15 Nisan 1928, s.3-4.

Tüm bu tanımlardan yola çıkarak cönklerin, kültürel ve edebî pek çok ürünü bizlere sunması sebebiyle adeta birer hazine mahiyeti taşıdığını söyleyebilirz. Bundan dolayı hem edebiyat hem de kültür alanında çalışanlar için başvuru kaynaklarından biri olmuştur.

1. Cahit Öztelli ve Çalışmaları

Cahit Öztelli'nin de ömrünü, keşfedilmemiş hazineler olarak gördüğü cönkleri toplamaya adamış bir folklor araştırmacısı olması, halk edebiyatındaki ince detayların ortaya konulmasını sağlamıştır. Cahit Öztelli'nin yazılarını tetkik ettiğimiz zaman üzerinde durduğu destanları, halk deyimlerini, Dede Korkut hikâyelerini, mitolojik efsaneleri, halk edebiyatı terimleri sözlüğünü, yedi ulu ozanı, halk türkülerini, Karacaoğlanı ve Yunus Emre'yi, Türk Folkloruna yapmış olduğu katkıyı ve Cahit Öztelli'nin kendi özel arşivini incelediğimiz zaman araştırmacılara kolaylık sağlamak için sarf ettiği çabayı yakından görmekteyiz. Öztelli kendi özel arşivinde isimleri henüz duyulmamış halk ozanlarının cönklerini derlemiş, araştırmacılara sunmuş ve folklor çalışmalarının bilimsel nitelik kazanmasına katkıda bulunmuştur. Nitekim hazırlamış olduğumuz cönklerin metni de Öztelli'nin arşivinden alınmıştır.

Cahit Öztelli derlemelerinde sadece sözlü kaynaklarla yetinmemiş gerçekleri ilk kaynaklarından araştırmıştır ve bunları destanlar, cönkler, yazmalar ve diğer kaynaklarla desteklemiş, bu hareket tarzı onun çalışmalarının önemli ilkelerinden olmuştur.

Öztelli'nin büyük tutkusu halk şiiri metinlerinin bozulup değişmemiş biçimlerini bulmak ve yayımlamaktı. Eski belgelerle henüz adı duyulmamış şairlerin cönklerine yoğunlaşmış olan Cahit Öztelli, kırk yıllık araştırmalarını yayımladığı son yapıtta, halk şiirinin toplum olaylarıyla bağlantılı olan taraflarını zengin bir gerçek olarak göz önüne sermiştir. "Uyan Padişahım" adını taşıyan 650 sayfalık yapıtı halk şairlerinin tarihi olaylarını, savaşları, ayaklanmaları, yöneticilerin baskılarını, rüşveti, kıtlığı, salgın hastalıkları anlattıkları metinleri derleyip açıklar. Yüzlerce cönk ve el yazması kitaplar bulunan zengin bir özel kitaplığa sahip olan Öztelli'nin geniş olan tarih bilgisi derin bir kültürü yansıtmaktadır.

Cahit Öztelli'nin *Türk dili, Varlık, Hisar, Ilgaz, Çağrı, Sivas Folkloru, Türk Folkloru Araştırmaları* adlı dergilerde ve memleketin daha birçok yerlerindeki basın organlarında yüzlerce bilimsel yazıları ve 22 kitabı yayınlanmıştır.

Ülkemizin başta gelen Türk Halk Bilimi Edebiyatı Araştırmacısı ve yazarlarından olan Öztelli'nin çalışmalarını üç bölümde toplayabiliriz:

1.1 Ansiklopedi, Sözlük ve Kurumlardaki Çalışmaları

Türk Ansiklopedisi'nde birçok maddenin yazılmasında, Halkevleri Türk Folklor ve Etnoğrafya Derneği folklor çalışmalarında, Meydan Larousse Ansiklopedisi'nde folklorla ilgili maddelerin yazılmasında, Mustafa Kemal Atatürk'ün Söylev'i'ni bugünkü dile çeviren kurulda, 1962-1963 yıllarında Ankara Radyosu'nda *"Halk Şairleri"* programını hazırlamada, Türk Dil Kurumu 1963-1969 yılları arasında Yönetim Kurulu üyeliği ve Sözlük Kolu Başkanlığı'nda, Milli Folklor Enstitüsü'nün kuruluşunda ve burada bir uzmanlık kitaplığı ile arşiv oluşturulmasında görev almıştır.

1.2 Bildiri Sunduğu Seminer ve Kurultaylar

Uluslararası Yunus Emre Semineri (1971), 1.Uluslararası Türk Dili Bilimsel Kurultayı (1972), 1.Uluslararası Türk Folklor Semineri (1973), Uluslararası Karacaoğlan Semineri (1975), 1.Uluslararası Türk Folklor Kongresi (1975), Uluslararası Folklor ve Halk Edebiyatı Semineri (1975), Geleneksel Türk Sporları Semineri (1976), Türk Tarih Kongresi (1976), Çukurova ve Taşeli Folkloru Semineri (1976), Seyyit Battal Gazi Semineri (1977), Uluslararası Yunus Emre, Nasreddin Hoca, Karamanoğlu Mehmet Bey ve Türk Dili Semineri (1977) gibi önemli seminer ve kurultaylara katılarak bildiri sunmuştur. Ayrıca Konya Aşıklar Bayramı ve çeşitli illerde düzenlenen şenlik ve festivallerin seçici kurul üyeliğinde bulunmuştur.

1.3 Eserleri

Cahit Öztelli'nin çeşitli yayın organlarında yayımlanmış 421 inceleme yazısının yanında 22 kitabı vardır. "İlk basım" tarihine göre kitapları şunlardır:

Zileli Şairler (1944), Karacaoğlan (1952), Halk Türküleri (1953), Dertli, Seyrani (1953), Köroğlu ve Dadaloğlu (1954), Halk Şiiri 14-17. Yüzyıllar (1955), Halk Şiiri 18. yüzyıl

(1955), Küçük Folklor Çalışma Planı (Ali Çiçekçi ile) (1958), Nasreddin Hoca (M. Şakir Ülkütaşır'la) (1964), Resmi Yazışmalar Sözlüğü (1965), Kul Nesimi (1969), Karacaoğlan, Bütün Şiirleri (1970), Pir Sultan Abdal, Bütün Şiirleri (1971), Yunus Emre, Bütün Şiirleri (1971), Yunus Emre, Yeni Belgeler - Bilgiler (1971), Evlerinin Önü (1972), Bektaşi Gülleri (Antoloji) (1973), Üç Kahraman Şair: Köroğlu, Dadaloğlu, Kuloğlu (1974), Uyan Padişahım (1976), Şehzade Bayezit'in Babası Kanuni'ye İran'dan Gönderdiği Son Mektup (1976), Sahte Şöhret Bir Ozan Erzurumlu Emrah (1976), Belgelerle Yunus Emre (1977).

Öztelli'nin folklor alanında yapmış olduğu çalışmaları zikrederek ve yirmiyi aşkın eserinin varlığına dikkat çekerek Türk folkloruna olan katkısına, folklor araştırmacısı yönüne değinmek istedik. *"Bir ulusu millet yapan onun kendine özgü kültürüdür. Bu kültür tarihin derinliklerinden gelir. Ve o ulusa 'ulusluluk' damgasını vurur. Bir ulusu ötekinden ayıran da bu milli kültürdür. Bu kültür ulusun kendi benliğinden doğar. Bu bakimdan ulusal kültürünü yitiren ve daha güçlü bir kültürün etkisine kapılan topluluklar tarih sahnesinden silinir. O halde bizim için Batı çağdaş kültürü ile ilişkiler kurulunca yapılacak iş, kendi kültür ve her türlü sanatımız yönünden bu halk kültüründen kopmamak, ondan gerektiği gibi yararlanmak olanağını yitirmemektir."*[5] diyen Cahit Öztelli'nin milli kültüre katkıda bulunmak ve bu olanaklardan faydalanmak isteyenlere sunmuş olduğu arşivinin araştırmacılar için zengin bir alan olduğunu ayrıca belirtmek isteriz.

.

[5] Ölümünün 10. Yılında Cahit Öztelli Folklor Araştırmaları Kurumu Yayınları No:17 Neyir Matbaası Ankara 1989

1. BÖLÜM

KONYA YAZMA ESERLER BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ KÜTÜPHANESİ

46, 47, 49 NUMARALARDA KAYITLI CÖNKLERİN TANITIMI

1. CÖNKLERİN ŞEKİL VE MUHTEVA ÖZELLİKLERİ

Üzerinde çalıştığımız cönkler Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü Kütüphanesi Cahit Öztelli özel arşivinde 46, 47, 49 numaralarda kayıtlı olarak bulunmaktadır.

1.1 Nedîmî, Cünûnî ve Nakdî'ye Ait Cönklerin Şekil ve Muhteva Özellikleri

Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü Kütüphanesi'nden temin etmiş olduğumuz cönklerden Nedîmî'ye ait olan cönk sağdan sola doğru açılmaktadır. 10 varaktan oluşmakta ve 36 şiir yer almaktadır. Cünûnî ve Nakdî'ye ait olan cönk ise aşağıdan yukarıya doğru açılmaktadır. Cünûnî'nin cönkü 13 varaktan oluşmakta ve 40 şiir bulunmaktadır. Nakdî'ye ait olan cönk ise 21 varaktan oluşmakta ve 75 şiir yer almaktadır. Cönklerde yalnızca manzum metinler yer almaktadır. Şiirlerin hattı rika'dır. Çoğu okunaklı metinler olmakla birlikte hattı ve imlası bozuk kısımlar da bulunmaktadır.

Cönklerde kapak bulunmamaktadır ve cönk şairin ismiyle başlamaktadır. Sayfalar sarı saman rengindedir. Yazılar ise siyah mürekkep ile yazılmıştır. Cönklerde yer alan manzumeler alt alta yazılmıştır. Cönklerdeki sayfaların bazılarının kenarı yıpranmış ve katlanmıştır. Bu sebeple birkaç sayfanın son kısımlarındaki bazı satırlar okunamamaktadır.

Nedîmî'nin, Cünûnî'nin ve Nakdî'nin bazı şiirlerinde "……." şeklinde bazı boşluklar görülmektedir. Bunun sebebinin ise şiirin ahengine uygun bir kelime bulunamaması olduğunu düşünmekteyiz.

Bazı şiirlerinin sonuna tarih düşülmüştür:

Bazı şiirlerinin sonunda **"bu da öyledir"** anlamına gelen ve tekrarlanan mısraları ifade etmek için kullanılan **"eyzan"** kelimesi yer almaktadır:

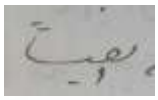

Cünûnî'nin şiirlerinin sonunda ne olduğunu anlayamadığımız 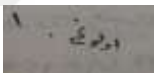 ibaresi yer almaktadır.

Cönklerin ne zaman yazıldığına dair bir kayıt bulunmamaktadır. Ancak cönklerde yer alan şiirlerin sonlarındaki tarih düşürmelerden 17. veya 18. yy.larda yaşamış olduğunu düşünmekteyiz.

1.2 Metin Kuruluşunda İzlenen Yöntem

- İmla hataları, anlamı tamamlayan kelimelerin eklenmesi gibi hususlara dipnotlarda işaret etmeye dikkat ettik. Nakdî ve Nedîmî bilimsel bir çalışmaya konu olmadığından haklarında bilgi edebilmek amacıyla tezkirelere ve diğer envanterlere başvurduk fakat Cünûnî dışında Nakdî ve Nedîmî'ye dair bir malumata rastlayamadık

- Metinde yer almayan fakat metnin doğru anlaşılabilmesi için gerekli olan ilaveleri parantez içinde göstererek dipnotta belirttik.

- İmla bozukluğundan dolayı okunamayan yerleri (?) şeklinde ve metnin orijinalinde yazılmamış olan yerleri yerleri parantez içinde (….) olarak belirttik.

- Günlük kullanımda "Allâh" lafzlarında ikinci "a"nın üstüne şapka konulmazken biz imla kuralı gereği şapka koymayı tercih ettik.

- "nâ" ve "bî" gibi Farsça ön eklerin yazımında, kısa çizgi (-) işaretini koyduk. (bî-nazîr, nâ-hoş gibi)

- Cönkte, “-imek” filinin bitişik yazıldığı durumlarda kelimeyi tire (-) ile ayırmadık. (var iken, gelmez ise vs.)

- Cönklerin orijinal metinleri alfabetik sıralamaya göre değilken alfabeye göre sıraladık. Şiirlerin orijinal metindeki alfabetik olmayan numaralarını parantez içinde alfabetik sıralamadaki numarasını da parantez dışında belirttik.

2.BÖLÜM

46, 47, 49 NUMARALI CÖNKLERDE YER ALAN NEDÎMÎ, CÜNÛNÎ, NAKDÎ'NİN HAYATI VE ŞİİRLERİNDE ÖLÇÜ/VEZİN, MUHTEVA ÖZELLİKLERİ İLE KULLANDIĞI NAZIM TÜRLERİ

2.1 NEDİMÎ'NİN HAYATI VE ŞİİRLERİNDE ÖLÇÜ/VEZİN, MUHTEVA ÖZELLİKLERİ İLE KULLANDIĞI NAZIM TÜRLERİ

2.1.1 Hayatı

Nedîmî 'nin 16 numaralı şiirinde Akçahisar'da Şemîmî Dergâhından bahsettiğini görmekteyiz. Yaptığımız araştırma neticesinde "*Akçahisar'ın bugünkü Arnavutluk'un Kruya isimli kasabası olduğunu Osmanlıların yaptığı Arnavutluk tahririnde kasabanın adının Akçahisar şeklinde geçtiğini"*[6] Bektâşîlere ve Halvetîlere ait tekkeler olduğunu bilmekteyiz.

Yine aynı şiirde *"Merhūm el-hāc Ḥüseyin baba firaġ-ı ḳurb u cihān"* mısrasında geçen '*Ḥüseyin Baba'* ifadesinden yola çıkacak olursak *"baba*" ifadesinin bektâşîler arasında yaygın olması Nedîmî'nin de bektâşî bir çevrede bulunduğunu düşündürmektedir. "*Arnabudluk debresinde ahdı aslı bir z̲āt-ı pāk"* mısrasından Nedîmî'nin de Arnavutluk/Akçahisar'daki tekkenin mürşidine müntesib olabileceğini düşünmekteyiz.

2.1.2 Ölçü / Vezin

Nedîmî aruz ölçüsüyle şiirler yazmıştır. Şiirlerinde remel bahrinden en çok kullanılan *"Fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilün"* vezni olmakla beraber diğer vezinleri kullandığı da görülmektedir. Fakat bozuk vezinli şiirlerin çokluğu sebebiyle en çok kullandığı vezinlerden bazılarıyla ölçü ve vezin kullanımını örneklendireceğiz.

---

[6] Machıel Kıel, k md. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (TDVİA)* Ankara 2002, 26. Cilt, s.293-295

Fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilün

“Maʿna-i Ādem nedir ey zāhidā ol āşinā
Üç ḥurūf beş noḳtayı gör kendine lāyıḳ seza” (Nr.8)

“Emr-i taḳdīr-i Ḫüdādır ḥükm-i fermān-ı celīl
Çāresiz ömr-i ḳaṣīr tedbīr ile olmaz ṭavīl” (Nr.20)

“Ey dilā çoḳtan beri settārı gönlüm arzular
Şāh-ı ālem Aḥmed-i Muḫtārı gönlüm arzular” (Nr.13)

“Ādem’e taḥḳīḳ gerek dünyāda bulmaḳ bir delīl
Bildire vaḥdet peyāmın nefḫa-i ṣūr-ı celīl” (Nr.21)

“Se vü dü esrārını Ādem midir bilmem nedir
Çār ḥurūf dü noḳta murġ mudur bilmem nedir” (Nr.14)

Mefâʿîlün mefâʿîlün mefâʿîlün mefâʿîlün

“Ezel bezminde ey dil ḫayli demdir oldu mehcūrum
Eger ṣebil göreydi āsā velākin ol ḳadar durum
Esaret ḳaṣrıdır iskānımız gör ṣorma manṣūrum
Ne lāzım cüst-ü-cü aḥvālimi ālemde maḳhūrum
Mekānım lā mekān olmaz güzār-ı geşt-i zebūrum” (Nr.22)

“Haẕā taḳdir eder geçti sabr-ı itmam devr-i efnādan
Ne ḥācet tedbire taḳdiridir *naḥnü ḳasemnādan”* (Nr.28)

2.1.3 Muhteva özellikleri

Halk edebiyatında tür ve şekil ayrımının iç içe geçmişliği bilinen bir hususdur.[7] Nedîmî'nin şiirlerinin muhtevasına baktığımız zaman tevhid, ilâhi aşk, pîre olan bağlılık, nasihatler, ehlibeyt sevgisi gibi konuları işlemiştir. Ayrıca şiirlerinde bazı harf ve rakamları sembol ve remz olarak kullanmasından dolayı hurûfîlik ve tarih düşürme ile ilgili bir şair olduğunu düşünmekteyiz.

2.1.4 Kullandığı nazım türleri

Nedîmî daha çok tekke edebiyatı olarakda bilinen dini ve tasavvufî halk edebiyatı alanında şiirler yazmıştır. Genellikle ilahi, nefes, medhiye gibi nazım türlerini kullandığı görülmektedir. Şiirlerin ilk iki dizelerini vererek Nedîmî'nin kullandığı nazım türlerini örneklendireceğiz.

2.1.4.1 Nefesler

"Aḳıt göz yaşını gözle şerīat ilmini zīrā
Emānettir Muḥammed Muṣṭafā'dan yādigār bil hā
Yarın senden sana da bir bir ṣorarlar neyledin ammā
Eger ḫayrın eger şerrin bilirler muṭlaḳā illā
Deġil bir mūr-ı żaʿīfi dünyā ve mā fīhā'yı incitme" (Nr.1)
"Ḥükm-i ilhām-ı ḳader taḳdīre idenler iḳtidā
Tiz olmaz kim ne ḥācet çāresiz emr-i Ḫüdā"(Nr.2)
"Kerem bābın küşād itmiş hemīşe himmet ʿulyā
Teāʿlallāh bilinmez ḥikmet-i her ẕerre-i aḥyā" (Nr.4)
"Riyādan zahidā el çek rıżā iḳrārına illā
Diyenlerden ḳıyās it kendi şaḫsıñ nedir āyā" (Nr.5)
"Ey dilā çoḳtan beri settārı gönlüm arzular
Şāh-ı ālem Aḥmed-i Muḫtārı gönlüm arzular" (Nr.13)
"Erenler bezminde iḳrār alınmaz
ʿAşḳıñ zincīrini taḳınmayınca" (Nr.18)
"Ādemiyet malik-i kesb-i ḥāl itmek
İbtida insānda ḥüsn-i ḥāl ister" (Nr.19)

[7] Kangallı Aşık İlhami ve Şiirleri Prof. Dr. Yunus Apaydın Yrd.Doç.Dr. Ali Çavuşoğlu Akçağ yay. Ankara 2004, s.25

“Ādem’e taḥḳīḳ gerek dünyāda bulmaḳ bir delīl
Bildire vaḥdet peyāmın nefḫa-i ṣūr-ı celīl” (Nr.21)
“Ezel bezminde ey dil ḫayli demdir oldu mehcūrum
Eger ṣebil göreydi āsā velākin ol ḳadar durum” (Nr.22)
“Nuṭḳ-ı Ādem ne güzeldir dem-i va besteye geç
Bend olup kāmil-i insān ile dembesteye geç” (Nr.12)
“Haẕā taḳdir eder geçti sabr-ı itmam devr-i efnādan
Ne ḥācet tedbire taḳdiridir *naḥnü ḳasemnādan”* (Nr.28)
“Ders-i şiir oḳudum cüzʾ nice ustalardan
Heft ḥurūf sırrını bildim yedi heftālardan” (Nr.32)
“Bīgāne olān meygedeye aşa gelür mi
Eşyā-yı ezel bezme gelür fāṣa gelür mi” (Nr.35)
“(…….) Elbette ārdınca zevāl vardır
Ḫilāf-ı memlu derūnunda ve lā-şek ḳīl u ḳāl vardır” (Nr.15)
“”Veʾl-leyli iẕā yaḥşa buyurdu Sübḥān
Veʾn-nehāri iẕā tecellāsıdır” (Nr.24)

2.1.4.2 Medhiyeler

Zāhidā kālu belāden ümmehātımdır ʿAli
Ādemiyet şaḫsıdır şaḫs-ı şıfātımdır ʿAli (Nr.36)

2.1.4.3 İlahiler

“Resūlü Kibriyā ḫatemüʾl-enbiyā
Şanında buyruldu levlāke levlāk” (Nr.8)
“(…….) olunsun bunda beġāyet
(…….)ḥażreti sübḥāna yalvar” (Nr.10)
“Sen seni bilmektir ancaḳ pīre ülfetten ġaraż
Noḳṭayı fehm itmektir ilm-i ḥikmetten ġaraż” (Nr.17)
“Bu ʿaşḳıñ deryāsı bir ulu ummān
Gönüldür keştisi aḳıldır saḥili” (Nr.25)
“Meydan-ı hünerde miṣāl-i Mecnūn
ʿAşḳıñ zencīrini taḳ yavaş yavaş” (Nr.26)

“Zāhidā sırrını ümmüʾl kitābıñ
Nümāyān eyle gel *ḥasbeten-lillāh”* (Nr.30)
“Bil cümle fuḳaḥā nuṣḥ u pendini
İstibdādın ṣavm u ṣalātıñ söyler” (Nr.31)

2.1.5 Hurûfilik ve Tarih Düşürme Sanatını Kullanması

2.1.5.1 Hurûfilik

“Hurûfî inancını, esas bakımından şöylece hulâsa edebiliriz.Varlığın zuhûru sesledir. Ses, gayb âleminden ayn âlemine gelen, taayyün âleminde zuhûr eden her varhkta mevcuttur. Ancak canlılarda bil fiil, cansızlardaysa bil kuvve mevcuttur. Cansız birşeyi, başka bir cansıza vursak onun cevheri olan ses zuhûr eder; canlılardaysa, irâde ve ihtiyârla zâhir olur. Sesin kemâli, kelâm, yâni sözdür; bu da ancak insanlarda zuhûr eder. Söz, harflerden terekküb eder; şu halde sesin ve sözün aslı harftir. Hz. Muhammed, yirmi sekiz harfle konuşmuştur; arapçada yirmisekiz harf vardır ve Kur’ân bu harflerden meydana gelmiştir. İnsanın yüzünde yedi siyah hat vardır : İki kaş, dört kirpik, bir saç. İnsan, bu yedi hatla anadan doğduğu için bunlara “ Hutüt-ı Ümmiyya” ana hatları derler. Bunlar hâl ve mahal, yâni hatlar ve yerleri halamından hisaplanınca ondört olur. Erkekte, ergenlik çağında zuhûr eden yedi hat daha vardır : Sağ ve sol yanlarda iki bıyık, iki sakal, iki burun hatları, bir enfaka, yâni alt dudak altındaki hat. Bunlara da “ Hutüt-ı Abiyya” , yâni baba hatları adı verilir. Bunlar da hâl ve mahal îtibâriyle ondört olur; mecmûu yirmi sekiz eder ve Kur'ânın yirmi sekiz harfine mukaabildir. Saç ve enfaka, istivâ ile ortadan ikiye ayrılırsa sekizer olur ve mecmûu onaltı eder. Hâl ve mahal îtibâriyle otuz iki olur ki “ Câvidân” ın yazdığı otuz iki harfe tekaabül eder. Fâtiha sûresi, Kur’ân’ın özüdür ve yedi âyettir; yedi de adı vardır; Sebcul-Masanî, bu adlardan biridir; bu sûre, yüzdeki yedi hatta mukaabildir. Fâtiha okunduktan sonra ellerin yüze sürülmesi de buna işarettir. Hurûfilik, böylece namazı, orucu, haccı, zekâtı, bütün hükümleri yirmi sekiz ve otuz ikiye tatbıyk edip bu harflerin de insanda olduğunu kabûl eder. Ayrıca kıyâmeti, kıyâmetten önce Mahdî’nin, Dâbbat’ülArd’ın zuhûrunu, İsa’nın inişini, güneşin batıdan doğmasını, sırâtı, mîzânı, cenneti ve cehennemi de te’vîl edip bu harflere tatbıyk eder.”[8]

[8] Abdülbaki Gölpınarlı, Hurufilik Metinleri Kataloğu, Türk Tarih Kurumu Yay., 7. Seri, Ankara 1973

Merhum Gölpınarlı hurûfilikle ilgili bu açıklamayı yapıyor. Şairlerimizden Nedîmî'nin de şiirlerinde rastlamış olduğumuz Arapça harflerin bazı şiirlerinde geçmesi üzerine hurûfilikle ilgili bir şair olduğunu düşünmekteyiz. Şiirlerindeki hurûfilikle ilgili kısımları şiir numaralarını vererek örneklendireceğiz.

"Elīf dedim bir fe zuhūr eyledi
Cim oḳu fehmeyle dālı didiler" (Nr.34)
"Ey **Nedīmī** ḫaṭṭ-ı ḥālinden murād bilmek ise
Heft ḥurūf esrārını na ehle ḳılma küşā" (Nr.6)
"Se vü dü esrārını Ādem midir bilmem nedir
Çār ḥurūf dü noḳta murġ mudur bilmem nedir" (Nr.14)
"Ẕikrimiz fikrimiz dāimüʾl-müdām
Bīst heşt heft ḥurūf evradımızdır" (Nr.23)
"Üç ḥurūf nāmını ḳırḳbeş ḥesabda
Ādem nedir heft imlāyı görmez mi" (Nr.33)
"Ḫüdā naḳşeylemiş vechinde heft ḫaṭ
Ḳaşıñ ḳāb-ı ḳavseyn ẕülfüñ ev edna" (Nr.9)

2.1.5.2 Tarih Düşürme

Arap harflerini kullanarak ebced hesabı ile tarih düşürme sanatıdır. Ebced alfabesinde her harfin bir sayıya karşılık olması keyfiyetinden hareketle, her hangi bir hadisenin meydana geldiği yılı verecek şekilde bir kelime, bir cümle veya bir mısra söyleme sanatına "tarih düşürme sanatı", denir. Divan edebiyatı boyunca çokça kullanılmış olup, tarihî eserlerin kitabelerinde yer almıştır. Tarih düşürmeye ayrıca "tarih koymak", "tarih çekmek" ve "tarihlemek" gibi isimler de verilmiştir. Nedîmî'nin de bazı şiirlerinde bu sanatı kullandığını görmekteyiz. Bu şiirlerdeki son iki dizeyi vererek tarih düşürmeyi örneklendireceğiz.

"Mıṣra-ı ẕeylden **Nedīmī** tariḫi mālum olur
Muṣṭafā'nın bağı yaġmadan saḳā olmaz cüda" (Nr.2)
"Ey Nedīmī tefrişle söyledim tārīḫini
Şād ola Zeynep Hanım ḳalem-i cānına bā safā" (Nr.3)

“Ey **Nedīmī** dürr ü güher tariḫ etmelidir
Dil-reṣān (?) Ḫalid efendi selsebīl” (Nr.19)
“Ey **Nedīmī** ẕeyl-i mışraʿ tāriḫi merḥūmeniñ
Zehi devlet gülistān-ı şādı yaġma verdi cān” (Nr.29)

2.2 CÜNÛNÎ’NİN HAYATI VE ŞİİRLERİNDE ÖLÇÜ/VEZİN, MUHTEVA ÖZELLİKLERİ İLE KULLANDIĞI NAZIM TÜRLERİ

2.2.1 Hayatı

Hakkında kesin bilgilere sahip olduğumuz tek şairimiz Cünûnî’nin hayatı ile ilgili bilgilere Sadeddin Nüzhet Ergun’un *Türk Şairleri* antolojisinde yer verdiğini tespit ettik Aynı zamanda Esrâr Dede tezkiresinde[9] Cünûnî’den kısa da olsa bahsetmiştir.

Sadeddin Nüzhet Ergun Cünûnî’nin hayatı ile ilgili bilgilere Belîğ’den de alıntı yaparak genişçe yer veriyor fakat biz Cünûnî ile ilgili bilgilerden bir kısmını nakledeceğiz:

> *“17.asır Mevlevîlerinden Cünûnî Ahmed Dede Süleyman nâm isminde bir zatın oğludur. Bütün menba’lar onun Karaman’da Larende isimli kasabada doğduğunu söylüyor.*
>
> *Bir müddet tahsilden sonra mevlevîliğe intisab etmiş ve bilâhare Bağdat Mevlevîhanesi Mesnevîhanlığına tayin edilmiştir. Daha sonraları Çelebi Ebubekir efendinin meşihatı esnasında Konya’ya gitmiş ve bu zat tarafından Bursa’da bir Mevlevî dergâhı ihyasına memur edilmiştir. Cünûnî 1030 (M.1620) da vefat etti. Cünûnî Dede, mevlevîler arasında büyük bir şöhret sahibi olmuş, mesnevîhanlık bakımından da kendisine ayrıca bir kıymet isnad edilmiştir. Cünûnî’nin iki üç manzumesinden başka bir şi’rine tesadüf edilmiyor. Bu manzumeleri nakletmekle iktifa ediyorum:*

[9] Tezkire-i Şu’arâ-yı Mevleviyye, Esrâr Dede, Haz.İlhan Genç, Ankara 2018

1

Yektā güherim meclis-i rindān sadefimdir
Şems-i türābım meygede beyt-i şerifimdir
Hās etti ***Cünūnī*** *bana sulṭān maḥabbet*
Bu mansıb-ı maʿḳūlede Mecnūn selefimdir.

2

Men tūti-i ḳudsüm ten ḳafesimdir
İhyā iden enfās-ı mesīhā nefesimdir

Men bār-ı emānet çekici ol şutūrum ki
Nālem reh-i maḳsūdum hangi[10] *ceresimdir*

Dil vermedi dünyāya olān ārif-i billāh
Bunda sebeb-i meks hevā vü hevesdir

Ol lem-ʿi ruḫsar durur asl-ı simaʿım
Musa sıfātım nūr-ı şecer müktesebimdir

Gencīne-i esrār olalı ḳalb ***Cünūnī***
Nefs ejderi ḥaḳḳā ki kemine asesdir"[11]

2.2.2 Ölçü/Vezin

Cünûnî şiirlerini arûz ölçüsüyle yazmıştır ve genellikle bahr-ı remel den *"Fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilün"* veznini kullanmıştır fakat bozuk vezinli şiirler de yer almaktadır. En çok kullanmış olduğu vezinlerden bazılarının ilk iki dizelerini vererek örneklendireceğiz.

[10] Şiir Metninin Orjinalinde 'Hangi' Kelimesi OlarakGeçiyor. Fakat 'bangi' kelimesi mana olarak daha uygun düşmektedir.

[11] Sadeddin Nüzhet Ergun, *Türk Şairleri* C.3, s. 1097, Manisa Muradiye Kütüphanesi

Fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilün

“Mest şundu bize sāḳī-i devrānım şarāb
Meclis-i ʿirfāna ṭarheyle seni ḳānım şarāb” (Nr.7)
“Ey gönül aḥvālini Mevlāya eyle iltimās
Teşnegānıñ sāḳī-i ṣahbāya eyle iltimas” (Nr.22)
“Ḳıl ḫiṭāb itsin ḫurūc mehdī yā Rabbenā
Ẓulm elinde ḳaldı ʿaşḳ ehli ḳanı nuṣret Hüdā” (Nr.4)
“Tercümān-ı ʿaşḳımız sevdāya fetvā istemez
Yār ile hemdem olup dāvāya iġvā istemez” (Nr.18)

Mefâʿîlün mefâʿîlün mefâʿîlün mefâʿîlün

“Ser fürū eyle ey dilber gülistān-ı ḫüsn ü bağıñdır
Leb-i kevşerleriñ sükker emiler vaḳt u çağıñdır” (Nr.9)
“Dilā şimden geru ʿahd u amanım āşikār etmem
Demā dem artmada āh u fiġānım āşikār etmem” (Nr.30)
“Be hey zahid velī sermestim peymāneden geçmem
Bu dem dünyā melālinden geçer meyḫāneden geçmem” (Nr.29)

2.2.3 Muhteva Özellikleri

Şiirlerinin muhtevasında ilâhi aşk, tevhid, ehlibeyt sevgisi, zât-sıfât mertebeleri yer almaktadır.

2.2.4 Kullandığı nazım türleri

Cünûnî tekke edebiyatı olarakta bilinen dini ve tasavvufî halk edebiyatı alanında şiirler yazmıştır. Genellikle ilahi, nefes, münacaat, şathiye gibi nazım türlerini kullandığı görülmektedir. Şiirlerin ilk iki dizelerini vererek bu nazım türlerinin bazılarını örneklendireceğiz.

2.2.4.1 Nefesler

“Māh-ı cemālin fülfül-i baġ-ı leṭāfettir baña
Serv-ḳaddiñ ḳāmet-i rūz-i ḳıyāmettir bana” (Nr.2)
“Elest ḥiṭābında yetmiş ol fırḳa
Olduḳ ol fırḳada bir ʿAlī-bendiyiz” (Nr.3)
“Bilmezem ol mehliḳāya ḳanġı bī-dād ḳoymuş ad
“(…….) āsumāna siyah ebrūsu cellād ḳoymuş ad” (Nr.8)
Muṣḥaf-ı ḥüsnünde a perī-peyker
Ḫaṭṭ-ı Ḫüdā (…….) ʿAlī yazılmış” (Nr.11)
“Ey dilā āçtım dehān gel gör bu ne ʿaẓam remz
Tercümāndır söyleten her ʿāşıġa muḥkem remz” (Nr.19)
“Faḫr-i risāletten kemer-bestimiz
Ḥamd olā dil-bend-i Muṣṭafāvīyüz” (Nr.21)
“Dīn-i bāṭıl gel ʿAlī şehrine mihmān olālım
Mātem-i şāh-ı şehīd ʿaşḳıyla giryān olalım” (Nr.28)

2.2.4.2 İlahiler

“Māh-ı cemālin fülfül-i baġ-ı leṭāfettir baña
Serv-ḳaddiñ ḳāmet-i rūz-i ḳıyāmettir bana” (Nr.2)
“Sevdiġim mehliḳā dil verdim saña
Eyle gāhi vefā ümitlenelim” (Nr.5)
“Söyle şāhım ḳanġı raḳīb bed-liḳāya rām olub
Eylediñ cevriñle āciz bendeni ḫaṭır-şikest” (Nr.6)
“Ser fürū eyle ey dilber gülistān-ı ḥüsn ü bağıñdır
Leb-i kevşerleriñ sükker emiler vaḳt u çağıñdır” (Nr.9)
“Men ṭūṭi-i ḳudsüm ten ḳafesimdir
İḥyā iden enfās-ı mesīḥā nefesimdir” (Nr.12)

2.2.4.3 Şathiyeler

“Mest şundu bize sāḳī-i devrānım şarāb
Meclis-i ʿirfāna ṭarheyle seni ḳānım şarāb” (Nr.7)
“Ervāhına laʿnet oldu āşikār
Melʿun Yezidiñ pāyegāneleri” (Nr.15)

2.2.4.4 Münacaatlar

“Ḳıl ḫiṭāb itsin ḫurūc mehdī yā Rabbenā
Ẓulm elinde ḳaldı ʿaşḳ ehli ḳanı nuṣret Hüdā” (Nr.4)

2.3 NAKDÎ’NİN HAYATI VE ŞİİRLERİNDE ÖLÇÜ/VEZİN, MUHTEVA ÖZELLİKLERİ İLE KULLANDIĞI NAZIM TÜRLERİ

2.3.1 Hayatı

Nakdî’yi şiirlerinde değindiği konulardan hareketle Bektâşî bir çevrede bulunma ihtimali yüksek olan bir şair olarak görmekteyiz. Alevi-Bektâşî Şiirleri Antolojisi’nde hakkında malumat bulunamayan şairler[12] arasında yer almaktadır. Şiirlerine baktığımız zaman Bektâşî şairlerinin üslubunu taşıdığını gördüğümüz Nakdî’nin Anadolu’da ehlibeyte genel olarak gösterilen hürmetin ötesinde Hacı Bektâş-ı Velî’nin yolunda olan bir Bektâşî şairi olduğunu düşünmekteyiz.

Cönkün 70 numaralı şiirinin altında *“bu yetmiş manzume İstanbul’da Yeni Cami’de berber Hacı Hâşim Efendinin dükkânında emâneten bulunan (Bektâşî…….) müellifi muhtâr bey’in yazma mecmuâsından alınmıştır”* notuna rastladık. Notta bahsi geçen isim ve mevki ile ilgili araştırma yaptığımızda ne yazık ki hiçbir bilgiye rastlayamadık.

Nakdî’nin başka bir şiirinde Kıbrıs’tan bahsettiğini görmekteyiz. Şiire baktığımızda Kıbrıs’ta bulunan bir güzele olan bağlılığını dile getirmektedir. Bahsettiği güzelin Nakdî’nin mânâ olarak bağlanmış olduğu bir müşid olabileceği gibi gönlünü kaptırdığı bir güzel de olabileceğini düşünüyoruz. Fakat;

Eyā bu şehr-i Kıbrıs’da ne çok ẕāt-ı benām vardır

Melāhat tahtının dāverleri şāh-ı ʿizām vardır

beyitinde geçtiği ifadelere bakacak olursak bir Hak aşığını kastettiği düşüncesi daha uygun düşmektedir.

[12] İsmail **Özmen**, *Alevi-Bektâşî Şiirleri Antolojisi*, Ḳültür Baḳanlığı Yayınları 5. Cilt s.699 Ankara 1988

Nakdî'nin cönkteki 75 numaralı şiirinde İspanyollara karşı elde edilen bir zaferden bahsettiğini görüyoruz. Yine Cezâyir'deki savaşa da şiirlerinde değindiğini görmekteyiz.

Tezkirelere baktığımız zaman yine Nakdî ile ilgili herhangi bir bilgiye rastlayamadık. Yalnızca cönkte yer alan üç Cezâyir şiirinden (türküsünden) dolayı Cezâyir şairleri adı verilen Geda Muslî, Kuloğlu gibi isimler arasında yer aldığını bilmekteyiz.[13] Halk arasında yaygın olarak bilinen Cezâyir türküsünün bir çeşitlemesinin de Nakdî'ye ait olduğunu bilmekteyiz:

"Yedi kral düştü senin kasdına
Ġaflet uykusundan uyan Cezāyir
Donanmalar taʿyin oldu üstüne
Hazır ol vaktine dayan Cezāyir"

2.3.2 Ölçü/Vezin

Nakdî'nin aruz ölçüsü vezinlerinden genellikle bahr-ı remelden *"Fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilün"* veznini kullandığını görmekteyiz. Şiirlerinde bozuk vezinli şiirlere rastlamakla beraber bahr-i hezecten "*Mefâʿîlün mefâʿîlün mefâʿîlün mefâʿîlün"* veznini de kullanmıştır. 11'li hece ölçüsüyle yazılmış yalnız bir şiiri bulunmaktadır. Şiirlerinde kullanmış olduğu vezinleri bazı şiirlerinin ilk iki dizelerini vererek örneklendireceğiz.

Fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilün

"Feyż-i cevr-i yār varken ne gerek ey dil saña
Sende böyle kār varken ne gerek ey dil saña" (Nr.1)
"Ḳahr u luṭf içün aṭā ḳıldı Ḥüdā sevdā baña
Her ne olsa cevr-i yārdan oluyor peydā bana" (Nr.2)
"Ey benim taḫt-ı melāḥat üzre sulṭānım mıdır
Zīver-i ālem ḳılup şeh-i ḫūbānım mıdır" (Nr.7)
"Ey bu ʿaşḳ ehli bütün ṭabʿım gibi kemter midir
Yoḳsa kimi şāh-ı aẓam kimisi çāker midir" (Nr.11)

[13] Şükrü **Elçin**, *Aḳdeniz ve Cezâyir'de Türḳ Halḳ Şairleri,* s.178-181 Türk kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Anḳara,1988

“Bilmezem irs-i peder midir baña düşler keder
Niceden çekme ey dil baġr-ı ḫūn oldu ciğer” (Nr.12)

Mefâʿîlün mefâʿîlün mefâʿîlün mefâʿîlün

“Bilürsüñ ten-i cismim ḫāk ḫarab olduġıñ ey yā Rab
Ve Yaḳūb’dan eşedd feryād-tāb olduġıñ ey yā Rab” (Nr.3)
“Nedir bu şule-i ḥüsnüñ efendim pādişāhım hū
Nedir bu ḥüsn ü eṭvārıñ efendim pādişāhım hū” (Nr.52)
“Gelüp gidüp merġūbuñ ṣafā bahş eyledi cāna
Abdullāh irişti her baş arş-ı rahmana” (Nr.58)
“Esās-ı ādem evvel oldu bünyād maḥabbetle
Göründü naḳş-ı pāki aḳs-i mirʾati ḥaḳīḳatle” (Nr.61)

Mefʿûlü Mefâʿîlü Mefâʿîlü Feʿûlün

“Ey sevdiceġim ben seni dünyāya deġişmem
Bir būseñe biñ vuṣlat-ı zībāyı değişmem” (Nr.38)
“Kār eyledi tā cānıma āh ʿaşḳ ile ḥasret
Tā cānıma āh geçti hemān ḳande inayet” (Nr. 4)

Fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilün

“Nice ḳıydıñ şāh Ḥüseyniñ ḳanına
Laʻnet olsun saña ey ḳanlı Yezid” (Nr.59)

11’li hece ölçüsü

“Ey dil bize āb-ı engür ne gerek
Ḫayāl-i yār ile göñül mest iken” (Nr.29)

2.3.3 Muhteva Özellikleri

Nakdî'nin şiirlerinin muhtevasında tevhid, ilâhi aşk, hakikat mertebeleri, zât ve sıfât mertebeleri, ehlibeyt sevgisi, aşk, aşkın ızdırapları, kahramanlık yer almaktadır.

2.3.4 Kullandığı Nazım Türleri

Nazım türü olarak baktığımızda divan edebiyatı ve tekke edebiyatı nazım türlerine rastlamaktayız. Halk edebiyatı nazım türlerinde ise yalnızca koçaklamanın yer aldığını görmekteyiz. Şiirlerinden bazılarının ilk iki dizesini vererek kullanmış olduğu nazım türlerini örneklendireceğiz.

2.3.4.1 Nefesler

"Bugün meydān-ı ʿaşḳ içre yine āhengimiz vardır
Münāfiḳ fikr-i bed-hūlar ile cengimiz vardır" (Nr.8)
"Rāh-ı yārda ʿāşıḳānlar ṣad ḥezarān ḳan ider
Aşıḳānlar dilşikārındır cesed tā cān ider" (Nr.9)
"Ey bu ʿaşḳ ehli bütün ṭabʿım gibi kemter midir
Yoḳsa kimi şāh-ı aẓam kimisi çāker midir"
"ʿĀşıḳız biz serv-i Mecnūn'a hemī Leylālarız
Kişver-i naẓm-ı maḥabbette serīr-i çalarız" (Nr.21)
"Görüp bir aybını sır eyleyen sırdāşa eyvallāh
Sözü özü yüzü birdir o ḳarındāşa eyvallah" (Nr.56)

2.3.4.2 İlahiler

"Ḳahr u luṭf içün aṭā ḳıldı Ḥüdā sevdā baña
Her ne olsa cevr-i yārdan oluyor peydā bana" (Nr.2)
"Bilürsüñ ten-i cismim ḫāk ḫarab olduġıñ ey yā Rab
Ve Yaḳūb'dan eşedd feryād-tāb olduġıñ ey yā Rab" (Nr.3)
"Kār eyledi tā cānıma āh ʿaşḳ ile ḥasret
Tā cānıma āh geçti hemān ḳande inayet" (Nr.4)
"Nuṭḳ-ı pākiñ ʿāşıḳıñ ṭaʿn itme zāhid öyledir
Ḥadd-i baḥr-i Ādem'e ʿaşḳ dediği çün böyledir" (Nr.13)
"Gönül kim söylemeyüp bir ādem'i incitme incinme
Fenā sözle baġrını bir ādemin incitme incinme" (Nr.60)

2.3.4.3 Münâcaatlar

“Ah u efġānım göġe çıḳdı cefā-cū ḳıl meded
Ḥasretiñ bu cānıma yetti cāna cādū ḳıl meded” (Nr.5)
“Gözlerim yollarda ḳaldı ey efendim gel yetiş
Cism ü cānım isteyüp ġayrı tükendim gel yetiş” (Nr.25)

2.3.4.4 Mersiyeler/Makteller

“İrdi ol māh-ı muḥarrem yine dil mātemdedir
Laḫẓa açılmaz bükādan cism ü cānım demdedir” (Nr.16)
“Matemdir bu durma oḳu idelim
Ehl-i beyte rahmet Yezid’e laʻnet” (Nr.42)
“Kerbelā ʿāşıḳları gelin bugün
Şāh Hüseyniñ mātemidir aġlāyıñ” (Nr.49)
“İrdi ol māh-ı muḥarrem mātemin
Ey şehīd-i deşt-i Kerbelā” (Nr.50)
“Nice ḳıydıñ şāh Ḥüseyniñ ḳanına
Laʻnet olsun saña ey ḳanlı Yezid” (Nr.59)

2.3.4.5 Gazeller

“Ey dil bize āb-ı engür ne gerek
Ḫayāl-i yār ile göñül mest iken” (Nr.29)
“Çünki derdim derd-i ʿaşḳa dermān ḳıl gel ey ḥakīm
Zahm-ı dil sad pāredir ihsān ḳıl gel ey ḥakīm” (Nr.37)
“Ey sevdiceġim ben seni dünyāya deġişmem
Bir būseñe biñ vuṣlat-ı zībāyı deġişmem” (Nr.38)
“Bir güzel gördüm bugün yandı ciger sūzāneyim
Şemʿi ḥüsnüñde anıñ dönmekte dil pervaneyim” (Nr.39)
“Naẓār ḳıldım bugün bir şūha ġāyet nāil oldum ben
Ki çaldı ol peri anı da aḳl-ı zāil oldum ben” (Nr.47)
“Ḥamdü lillāh sırrım içre būs ḳıldım dilberi
Şol dil-i mecrūḥuma cān virdi laʿl lebleri” (Nr.62)
“Göñül rūhuñ ise dil yārı teşemmüm,
Sünbül
Çünki boynuma bendler olsa **Naḳdīm”** (Nr. 33) **(Ayaklı Gazel)**

2.3.4.6 Koçaklamalar

“Maġrib illerinden ey Şāh-ı ālem
Sulṭān Cezāyir'den haberiñ var mı” (Nr.43)
“Ḳıl naẓar ey pādişāhım işine İspanyolun
Zehir u zaḳḳūmlar ḳatıldı aşıña İspanyolun” (Nr.46)
“Yedi ḳral düştü seniñ ḳaṣdına
Ġaflet uyḳusundan uyan Cezāyir” (Nr.75)

2.3.4.7 Düvaznâme

“Gel beri ey sevdiġim dīn ü īmānım Muṣṭafā
Ḳıl mürürvvet ey ciger kūşem ʿAliyyü’l-Murtażā” (Nr.71)

3.BÖLÜM

ŞİİRLERİN ÇEVİRİ METİNLERİ

3.1. Nedîmî ’nin Şiirleri

1 (3)

……. Kürsīde vāiẓe dahl idüp ziyāyı incitme
…….. ilm-i manṭıḳ her gedāyı bāyı incitme
Kerem ḳıl zīr ü bālā rütbe-i vālāyı incitme
Maḳām-ı ḳābe ḳavseyn ile ev ednāyı incitme
Elif, sin, ayn, lam, mim, yā, dal, ḥā yı incitme

Yedi ḳat yer yedi ḳat gök yedi aḫter s̱üreyyāyı
Yedi iḳlīm-i cihānın çār köşesin hem yedi deryāyı
Serāpā ehl-i dānā ḳuṭb u aḳṭāb beyt-i ʿulyāyı
Tefekkür ḳıl naẓm-ı ḥālini bıraḳ māli ḥülyāyı
Gerek Ferhād u Şīrīn Mecnūn gerek Leylāyı incitme

Aḳıt göz yaşını gözle şerīat ʿilmini zīrā
Emānettir Muḥammed Muṣṭafā’dan yādigār bil hā
Yarın senden sana da bir bir ṣorarlar neyledin ammā
Eger ḫayrın eger şerrin bilirler muṭlaḳā illā
Deġil bir mūr-ı żaʿīfi *dünyā ve mā-fīhā’*yı incitme

Nedir ol se vü dü ḥarfi nedir ilm-i ledün sırrı
Nedir çār anāṣır şeş cihet ilm-i ledün sırrı
Nedir ol noḳṭa-i bā zübdesi nedir ilm-i ledün sırrı
Nedir ‘āşıḳ nedir maşūḳlara ilm-i ledün sırrı
Nümāyān eyle gel Ḳāf dağını Anḳāyı incitme

Ṣāfiyettir merāmın ey **Nedīmī** eyleme şekvā
Murādın ḥasbiḥāl efsane sözler eyleme daʿvā
Esās-ı şerm u ḥayādır nefsini bil itme iġvā
…… doġru yoldur eyleme pervā
Bilenden ṣor ḥaḳīḳat-i ilmü'l-kemāli incitme

2 (20)
Ḥükm-i ilhām-ı ḳader taḳdīre idenler iḳtidā
Tiz olmaz kim ne ḥācet çāresiz emr-i Ḫüdā

Bir adūya fiʿl-i ḳātil ẓulm-i bī-dād eyleyüp
Cismini mecrūḥ idüp āh itmedi ṣavt u ṣadā

On yedisinde yāhut on sekizinde idi
Dār-ı cennāt-ı naʿime eyledi cānın fedā

Al boynundan ṭoḳuz eflāke ser çekti fiġān
Ḫānumānı ḥaşre dek zār-ı ḥazīn ü māʿadā

Mıṣra-ı ẕeylden **Nedīmī** tariḫi mālum olur
Muṣṭafā'nın baġı yaġmadan saḳā olmaz cüdā

3 (21)
Muḫtar kātibi Ḫayreddin efendinin rehā
Maderi ḳıldı fena-yı azm idüp sū-yı beḳā

Ömr-i cāvid mesned-i cāhın temennī eyledi
Fāniden el yüz yuyup çekti ḳadem ḥükm-i ḳażā

Hem afīfe, ṣāliḥe, maẓlūme-i ḫulḳ-ı cemīl
İrciī emri irişti semʿine lāyıḳ seza

Rūz-u maḥşerde şefī-i daruʾn-naʿime sevk içün
Fatıma Zehra'ya yār ḳılsın Resūl-i Kibriyā

Ey **Nedīmī** tefriş ile söyledim tariḫini
Şād ola Zeynep Ḫanım ḳaim cihānda bā-ṣafā

4 (5)

Kerem bābın küşād itmiş hemīşe himmet ʿulyā
Teʿālallāh bilinmez ḥikmet-i her ẕerre-i aḥyā
Zihī var eylemiş ṣavt u ṣadā bir ḳaṭreden deryā
Ne ḥikmet se vü dü esrārını ḳıldı nihān āyā

Ledün ʿilmiñ bilenlerden suāl ittim bu esrārı
Didiler ayn-ı ibretle naẓar ḳıl ḫalḳ olān vāʿzı
Cemalullāh meẓāhir remzin gör bunca dīdārı
ʿAyān ender ʿayāndır eyleme endīşe-i hülyā

Derūnunda gümānıñ ḳalmaya efsāne başıñla
Gurūrun libāsın terk idip iḥrām giymekle
Girüp vaḥdet sarāyına ferāġat kūşesin bekle
Ola gör kāmil insan gel olma ṭālib-i dünyā

Baş olmaz zühd ü taḳva rāhını bıraḳ meyl-i cām ol kim
Velī ġayet-i manā ile mest-i müdām ol kim
Geçüp nām-ı nişāndan ḥayyul ibḳāda hümām ol kim
Kemāliñ ḥüsn-i ḥāl olsun ebed bed söyleme gūyā

Nedīmī ʿaşḳ pazarında baḥsin eyleyüp ḫoş ḥāl
ʿAref dersin bilenden cüst ü cū heft ḥurūf-u eşḳāl
Rıżā bābında bir el ṭut ola her müşkiliñ ikmāl
Oṭa ṭatmış bu remzi ger ṣorarsañ cümle-i eşya

5 (6)

Riyādan zahidā el çek rıżā iḳrārına illā
Diyenlerden ḳıyās it kendi şaḫsıñ nedir āyā

Eger taḥḳīḳ iderseñ ehl-i dilden sırrı esrārı
Yine senden sana iẓhār idendir birazın atā

Ezelden ḫālıḳ-ı settār-ı risālet şāhını ʿayān
Şerīʿatle ẕihī seyyid-i sādāt eyledi aʿlā

Ḥaḳīḳat (?) terk eyle ġayretleri taṣdīḳ
İdenler ḳaldılar nāçār degil taḥḳiḳlerde hā

Dilā iżlāl dalālet ḥālini herkeste ilān
İdik çār ʿanāṣır şeş cihetten eyle gel āşinā

Şehā ʿayneʾl-yaḳīn dīdārıdır ḥaḳḳıñ naẓargāhı
Enāniyet ṭarīḳinden geçen āgāhtır dānā

Hezārān ṣad hezārān ḳahr-ı aʿdaya sezā laʿnet
Ne ḥācet ey **Nedīmī** gizlidir her āşikār zīrā

6 (7)

Dilberā fevḳinde mā fevḳinde yoḳtur dil-rübā
Ehl-i ʿaşḳıñ ibḫāli mihr-i vaṣlıñ dāimā

Şol melāmet mülkünüñ bābında resāil olup
Bāb-ı adliñ bekleyüp bīçāreler eyler duā

Hem dü çeşmiñ ʿayn lam ẕikrini iḫfā oḳur
Hem daḫi sebʿu ʾl-meṯāni luṭf-ı Ḥaḳ ḳılmış aṭā

Nüsḫa-i kübrāyı bildim ʿ*alleme*ʾ*l-esmāyı* hem
Ş̱emme vechullāh cemāliñ beyt-i ʿulyā ġālibā

Ey **Nedīmī** ḫaṭṭ-ı ḥālinden murād bilmek ise
Heft ḥurūf esrārını nā-ehle ḳılma küşā

7 (8)
Maʿna-i Ādem nedir ey zāhidā ol āşinā
Üç ḥurūf beş noḳtayı gör kendine lāyıḳ sezā

Çār anāsırdan ḫaberdār olmaḳ isterseñ eger
Dört sekiz esrārını bilmek gerektir ibtidā

Arş-ı aʿzam māverā taḥteʾl-ş̱erānıñ vüsʿatiñ
Yedi deryāyı bilürseñ andadır heft esmā

Āyet-i *sebʿuʾl-meş̱ānī* fātiḥa sırrı nedir
Ẓāhir olmaz müşkülüm ḫayretteyim ez dü serā

Ey **Nedīmī** bir elif lam mim ile bir cim içün
Cümle nüktem ḳırḳ beşe cem eyledim ḫaṭṭ-ı istivā

8 (14)
Resūlü Kibriyā ḫatemüʾl-enbiyā
Şanında buyruldu levlāke levlāk
Şefīʿul müznibīn nūr-i aşfiyā
Hem anınçün *lemmā ḫallaḳtüʾl-eflāk*

Ḫayāl-i ḥüsnüne dil düş olaldan
Raḥmetiñ erzānī furūş olaldan
Bu ʿaşḳ ile ḫāne ber-duş olaldan
Deġildir ḳaydımda mal mülk emlāk

Kāinat bezminde çekildi dāra
Manṣūr-ı ber-dār olup ḳaldı āvāre
Her cadu gamzesi olān ḫon ḫāre
Nedīmī kendʾözüñ eyleme ḥelāk

9 (9)

Ḫüdā naḳşeylemiş vechinde heft ḫaṭ
Ḳaşıñ ḳāb-ı ḳavseyn ẕülfüñ ev ednā
Ārıżınla ẕülfüñ görülür faḳaṭ
*Sebʿuʾl-meṯānī*dir *ʿalleme ʾl-esmā*

Vech-i Ādem *ṯemme vechullāh* imiş
ʿAref sırrın bilen ehlullāh imiş
Ḫaṭṭ-ı vechiñ gibi ʿarşullāh imiş
ʿIyda ṭabu nedir Mescīd-i Aḳṣa

Bist u heşt se vü dü müctemi-i ẕāt
Çār anāṣırla cāmi-i sıfāt
Nedīmī terk etme ṣavm ile salāt
Kaʿbe yüzüñ oldu *urvetüʾl-vüṯḳā*

10 (36)

(…….) olunsun bunda beġāyet
(…….) ḥażreti sübḥāna yalvar
Maḥşerde şefīʿiñ olsun nihāyet
Muḥammed Muṣṭafā sulṭāna yalvar

Ol emr-i ẕī-şān dört enbiyādır
Beyʿ-i meskūñ derde taḳsim-i dünyādır
Dört melek dört kitap dört evliyādır
Ṣarfeyle āyet-i Ḳurʾanʾa yalvar

Üstüne farz oldu ḥac ile zekāt
Emr buyurmuştur eyle iṭāat
Ş̱elāseden bir dem itme ferāġat
Ebūbekir Ömer Oş̱manʾa yalvar

Ḳabrinde cevāba māhir olunca
Ḳıyāmette özüñ ṭāhir olunca
Şerīʿat sancaġı ẓāhir olunca
Şīr-i ḫudā şāh-ı merdāna yalvar

Ṣavm ile ṣalātıñ bıraḳma ḳazāya
Maḥşerde uġrarsıñ dürlü cezāya
(……..…)
(……..…)

Elbet arş altında ḳurulur mīzān
Birer birer tefrīk iderler hemān
İṣyānıñ çoḳ ş̱evāb yoḳ ise āmān
Diyerek ṭartılup mīzāna yalvar

Ḥasenātın hep mīzana ururlar
Miḳdārınca ş̱evābın bilirler
Āṣī isen zebānīler alurlar
Hemān cehennemde sūzāna yalvar

Cümle ervāḥ ṣırāṭ üzre geçerler
Cennet içre āb-ı kevş̱er içerler
Ḳadem ḳadem gūna gūna göçerler
Daḫi sen bindiğiñ ḳurbana yalvar

Cümle peyāmberān hem velīlere
Cümle ʿulemālar hem ālimlere
Cümle müʾmineler hem müʾminlere
İḥsan olān ḫūri ġılmāna yalvar

Ṭūba aġacından meyveler aṣan
Ḥal giderir sırrı edince āṣān
Anla şaraba dair vafir ḳaravan
Şerab eyle kebāb-ı büryana yalvar

Cürmüñ miḳdarınca nārda yanınca
Af olup cennete dāḫil olunca
Dāim bāḳī ebedî anda ḳalınca
İstiraḥat eyle rıḍvana yalvar

Cennette hep asāyişler ber-kemāl
Elbette isterler senden ḥüsn ü ḥāl
Aman mirʾat-ı mürüvvet diyerek cemāl
Nedīmī dīdār-ı Raḥmâna yalvar

11 (34)
Çek zebānıñ zāhidā rindānelerle itme baḫş
Ḳıyl u ferāġat ʿārife dürdānelerle itme baḫş

Ḫayra şerḥ it dinlesün ecr ü meşūbāt şerḥini
Zinde-i ḥayyüʾl-ebed zindānelerle itme baḫş

Cān u ser terkiñ uranlar her biri manṣūr veş
ʿAşḳa düşmüş ʿāşıḳ merdānelerle itme baḫş

Mekteb-i ṣıbyān içinde reʾsi-i ser gerdān olup
İlm-i mantıḳ bilmeyen vildānelerle itme baḫş

Ey **Nedīmī** ebsem ol gel gir sarāy-ı vaḥdete
Bī-baṣar cühhāl olān nādānelerle itme baḫş

12(22)

Nuṭḳ-ı Ādem ne güzeldir dem-i vābesteye geç
Bend olup kāmil-i insān ile dembesteye geç

Zahidā zühd ü riyā kürside vaʿza (?)
Hele pendiñ ṭuyalım yerde küçük şilteye geç

Ḳīl u ḳāl etmeye mānā göremem velḥāṣıl
Oḳu ḥüsnün sebaḳın defter-i vāresteye geç
Ne bu dünyā ne o dünyā eliñ çekme saḳın
Yoḳ yine ḫāhiş iseñ bıraḳ bu dem irteye geç

Ne gibi mānā ile bezme girerseñ uġra sen
Söyle gel vaṣfınıñ evṣāfını ser-i rişteye geç

Ẕülfünüñ her teliniñ ḳıymeti yoḳ dildārıñ
Lālezār rengine baḳ kākül ü nevresteye geç

Çekilüp vaḥdet-i mihmānda **Nedīmī** gibi sen
ʿAşḳ ile (……) damen-i peyvesteye geç

13(23)

Ey dilā çoḳtan beri settārı gönlüm arzular
Şāh-ı ālem Aḥmed-i Muḫtārı gönlüm arzular

Bende-i nāçiz olup bir sāilin muḥtācıyım
Şīr-i Yezdān Ḥaydar-ı Kerrārı gönlüm arzular

Mest-i lā-yaʿḳıl perīşān ʿāşıḳıñ mestânesi
Sāḳī-i sermest olān ebrārı gönlüm arzular

Oḳudum ilm-i ledünden ḥarf be-ḥarf *nūn veʾl-ḳalem*
Şeş cihetle se vü dü esrārı gönlüm arzular

Ey **Nedīmī** pir-i āzam ḳuṭb u ālem şüphesiz
Ḥacı Bektaş-ı Velī ḥünkārı gönlüm arzular

14(29)

Se vü dü esrārını Ādem midir bilmem nedir
Çār ḥurūf dü noḳta murġ mudur bilmem nedir

Ḫānümānıñ terk idüp yaġmaya verdi dost içün
Dört ḥurūfla ismini edhem midir bilmem nedir

Ṭaḳmayan zincīr-i ʿaşḳı boynuna Mecnūn gibi
Bilmez ol ḳāf ṭaġını sersem midir bilmem nedir

Dīv perī ḳābil midir girsin sarā-yı vaḥdete
Şol tecellī tā ezel aḳdi müḥim midir bilmem nedir

Ey **Nedīmī** bī şuūr himmet-i derk-i mesʿūd bilir
Çektiġi ṭūl-i emel mübhem midir bilmem nedir

15 (1)

(…….) Elbette ārdınca zevāl vardır
Ḫilāf-ı memlu derūnunda ve lā-şek ḳīl u ḳāl vardır

Ḫased ʿucb riyā kin sū-i ẓan ġammaz ġareż iġvaż
ʿAzāzil fiilidir bunlar anınçün işġal vardır

Baḫillik hem ṭamaʿkārlıḳ daḫi ḥırs hem ʿadavetten
Nedamet gelmiş insana elbet pāymāl vardır

Eger ġıybet eger ẓan eger lūṭi eger nümāyiş
Hemen ẓann-ı gümānında serāpā bir melāl vardır

Gerek nemmām gerek sāḥir gerek müfsid gerek ḫacir
Şaki-i sārıḳ müstehzide ceng ü cidāl vardır

Ḥafazanallāh neuʿzübillāh hīç birinden geçmeyen ādem
Deġildir ādem-i muṭlaḳ tehī-dest (……..) vardır

Rehā-yāb olmaḳ isterseñ şena eyle gel Ḥaḳdan
Olursun kāmil insan ey **Nedīmī** özge ḥāl vardır

16 (24)

Bād-bān-ı fülk-i dilim yādıma ruḫṣat virmez
Baḫt-ı nā sāzıma baḳ ruʿyete ṭalʿat virmez

Manṣıb-ı cāha ne lāzım bu müzeyyen elvāḥ
*Yevme lā-yenfa*ʾda Ādemʾe hilʿat virmez

Rāzını Ādemʾe baḫş eyledi lüṭfuñ Vāḥid
Yazılan gülüñ ḫutūṭ-ı veche muḳaddes şāhid

Bilemez kim nedir ol lezzet-i ʿaşḳ zāhid
Meyyite dārū-yı ṭabib ẕerrece ṣıḥḥat virmez

Ḥükm-i şerʿ içre budurur kim virilir aḳde cevāz
Böyledir ḳanun-ı sābıḳ virilür aḳde cevāz

Bir ere biñ zen olur kim virilir aḳde cevāz
İki hemşireyi bir aḳde şerīʿat virmez

Farḳ-ı mahiyyet iden bir ere tabʿiyyet it
Pāy-māl itse **Nedīmī** hele germiyyet it

Merd-i kāmiller ile dāim ünsiyyet it
Ḳalbi bi riḳḳat olān kimseye şefḳat i

17 (2)

Sen seni bilmektir ancaḳ pīre ülfetten ġaraż
Noḳṭayı fehm itmektir ilm-i ḥikmetten ġaraż

Ḫalḳı bunca evliyā kim geldi dāvet eyledi
Vaḥdetiñ sırrını bilmeḳtir o ṣūretten ġaraż

Ṣāniʿi gör günde yüz biñ dürlü sanʿat gösterir
Kendüyi göstermek içindir o ṣanʿattan ġaraż

Hep celāliñ perdesidir küfr-i işyandan murād
Baḥr-ı vücūduñ ḳaṭresidir baḥr-i raḥmetten ġaraż

Nefsini bilen irermiş bir tükenmez devlete
……[14]

18(13)

Erenler bezminde iḳrār alınmaz
ʿAşḳıñ zincīrini taḳınmayınca
Nimet-i uẓmāya maẓhar olunmaz
Nā-ehlinden özüñ ṣaḳınmayınca

Mecnūn olmaḳsızın Leylā bulunmaz
Mahāretsiz hīçbir imlā bulunmaz
Lā deminden geçip illā bulunmaz
Sīmāhüm vechinde oḳunmayınca

Nedīmī erenler yolunda ṣavaş
Berdār it kendini sır eyleme fāş
Yol erkānıñ bilmez adama bir ṭaş
Felekten başına ṭoḳunmayınc

[14] *"Fakru fahrîdir Niyâzî bil o devletten garaz"*. Bu şiir Niyâzî Mısrî' ye ait faḳat Nedimî cönḳünde mevcuttur. Son beytin son mısrası cönḳe alınmamıştır.

19(10)

Ādemiyet malik-i kesb-i ḥāl itmek
İbtida insānda ḥüsn-i ḥāl ister
Efsāne sözleri pāy-māl itmek
Kemālāt ehliyle ḥasb-i ḥāl ister

Ledünniyāt sırrı vech-i ādemdir
Ümmü'l-kitāb içre derṣi mühimdir
Bist u heşt ḥurūf naḳş-ı muḥkemdir
Fehm u idrāḳ etmek lā-veyl ister

Goft u gū eyleme rıżāyı gözet
Rıżādan ayrılma irişir himmet
Metā-ı endūhun ṣarfına ġayret
Nedīmī serinde köhne şal ister

20(17)

Emr-i taḳdīr-i Ḫüdādır ḥükm-i fermān-ı celīl
Çāresiz ömr-i ḳaṣīr tedbīr ile olmaz ṭavīl

Ḳahr-ı aʿdā ḫançer-i bī-dādını ẓulmeyleyip
Cismine ḳıldı revā miṯl-i ḫazān bıraḳtı melīl

Maderī rūz-ı leyāl tā ḥaşre dek yevmüʾl-ḳıyām
Firḳat ile zār idüp yād eylesün ẕikr-i cemīl

Aḳrabasın cümle maḫzūn idivirür ṣubḥ u şam
Gözlerinden yaş döker her birisi giryān ẕelīl

Ey **Nedīmī** dürr ü güher tariḫ etmelidir
Dil-reṣān (?) Ḫalid efendi selsebīl

21(25)

Ādem’e taḥḳīḳ gerek dünyāda bulmaḳ bir delīl
Bildire vaḥdet peyāmın nefḫa-i ṣūr-ı celīl

Şol dalālet perdesin çāk eylemek sıhde olur
Keşret vaḥdet nedir bil ḳalma tāḳatte ḳalīl

Māsivādan el çeküp vaṣf it bana ey zahidā
Nazil oldu ya niçün *innā hedeynāhuʾs-sebīl*

Mānevī ṣūr-ı ḥaḳīḳat gūşuma mengūş olup
Mübtelā-yı derd-i ʿaşḳım zerd-i ruḫsārım melīl

Bilmeġe ʿārif gerek ḳāf-ı ḳanāʿat gencini
Ey **Nedīmī** bilmeyen ḳırḳbeş nedir ḳardı ẕelīl

22(4)

Ezel bezminde ey dil ḫayli demdir oldu mehcūrum
Eger ṣebil göreydi āsā velākin ol ḳadar durum
Esāret ḳaṣrıdır iskānımız gör ṣorma manṣūrum
Ne lāzım cüst-ü-cü aḥvālimi ālemde maḳhūrum
Mekānım lā-mekān olmaz güzār-ı geşt-i zebūrum

(……) ḫayra dair hīç cihāzım yoḳ
Ḥaḳtan irişmek ġayrıdan bir çāre-sāzım yoḳ
Devāmım ẕikr-i ḥaḳtır ẕerrece ʿaşḳ-ı mecāzım yoḳ
Eneʾl-Ḥaḳ sırrı vaṣfında zāhidā iḫtizārım yoḳ
Resūl-i Kibriyādan ḫavfım oldur vaṣfa maʿzūrum

Oḳudum heft ḥurūfla çār kitabı noḳṭa-i bā da
Ledün ʿilmi göründü baḥr-i bī-pāyān muallāda
Gerek cāzib gerek meczūb düşer bīhūde feryāda
Belā vādisiniñ mecnūnuyum nisbetle Ferhād’a
Siyāset bezmine girmek hemān bir miṣl-i Manṣūr’um

Düz duvarı kim āsyāb-veş be-ḳarār ṭurmaz
Mihriban ol s̱anma gül-ruḫsārı solmaz
(……..…) çarḫ-ı felektir devreder ancaḳ otaḳ ḳurmaz
Kime kim söylesem kimse ḳulaḳ urmaz
Cünūn-u ʿaşḳa rüsvā-yı men ʿaref dersiyle mecburum

(……..…) ey **Nedīmī** kendine pendin ayān söyle
(……..…) İḫtifādan āşikār söyle nihān söyle
Ḥaḳīḳat perdesin çāk eyleyüp ṭurma hemān söyle
(……..…) Söyleme kime özge ḳān söyle
Ṣaḳın ḥükm-i şerīʿatdir dime ben nefḫa-i sūrum

23(15)
Ẕikrimiz fikrimiz dāimüʾl-müdām
Bīst heşt heft ḥurūf evrādımızdır
Ḳanāat mülkünde olduḳ müstedām
Ṣanmañ kim beyhūde feryadımızdır

Ferāġat mülküne baṣtıḳ ḳademi
Mey-i mānā eylemişiz hem-demi
Giyindiñ bir pīrden tāc-ı Edhemi
Zemgendelik bizim irşādımızdır

Men ʿaref remziyle beş noḳṭa üç ḥarf
Bu cevheriñ kānın nā-ehline ṣarf
Nümāyān eyleme eyle ber-ṭaraf
Nedīmī böylece maḳsadımızdır

24 (35)
Veʾl-leyli iẕā yaḫşa buyurdu Sübḥān
Veʾn-nehāri iẕā tecellāsıdır
ʿAliʾdir eşyāda esrāda ayān
Bil cümle erenler müptelāsıdır

Kün emriyle ḫalḳ olundu her eşyā
Mevcud *ḥubbu nefsa illā vüsḳahā*
Ẓuhūr etti bunca rūh-i enbiyā
Ādem-i ṣafiyyüʾllāh ibtidāsıdır

Aḳl-u fikr irmez sırr-ı Yezdāna
Buyurdu *veʾl-aṣr inneʾl-insāne*
Şeriat rahını şah sulṭāna
Tevdi ḳıldı ḫatmüʾl-enbiyāsıdır

Nedīmī gel gözle bāb-ı rıżayı
Muḥammed Muṣṭafā mihr-i vefāyı
Şir-i Ḫüdā ʿAliyyüʾl-Murtazāyı
Ḥaḳīḳat bu ḫalḳıñ muḳtedāsıdır

25 (11)
Bu ʿaşḳıñ deryāsı bir ulu ummān
Gönüldür keştisi aḳıldır saḥili
Ḳaptanı fikirdir vücūttur dümen
Dāim eylemekte ḳaṭʿ-ı menāzil

Dünyā dedikleri ḳurulu fāḳdır
Meyyāl idenlere sözümüz yoḳtur
Buġż u adāvetiñ sīnede oḳtur
Hevā-yı cehline gel olma ḳāil

Ḥaset ile ṭamaʿ hem ḥırṣ kibr u kin
Pek güçtür riyāyı eylemek terk
Nedīmī su-i ẓan terki ne mümkün
Özüñ ḥüsn ü ẓandan eyle zāi

26 (12)

Meydan-ı hünerde miṣāl-i Mecnūn
ʿAşḳıñ zencīrini taḳ yavaş yavaş
Ḳaṭre-i deryādan miṣāl-i ceyḥūn
Girdāb-ı ummāna aḳ yavaş yavaş

Erenler bezmine gir müstedām ol
Vücuduñ şehrine ṣāḥib-i hümām ol
Terk eyle cihānı mest-i müdām ol
Muḥabbet meyinden çak yavaş yavaş

Nedīmī aḥvaliñ itmām olmadan
Na ehline özüñ bed-nām olmadan
ʿĀşıḳānıñ vaḳti ḥengām olmadan
Başına bir çāre baḳ yavaş yavaş

27 (16)

Sālik-i şer-ʿi şerīʿat ḫādim-i genc-i ḫazān
Fāżıl-ı vaḥdet-serā el-faḳr u faḫrī bī-gümān

Aḳçaḥiṣar'da Şemimi Dergehi bānisiniñ
Postnişīni mürşid-i kāmil idi bī-imtinānn

Arnabudluḳ[15] deresinde an-aṣıl zerrāt-ı pāk
İrciī emrin ṭuyup nūş itti ṣahbā-yı cinān

Şād ola rh-ı revānı miṣl-i cedd āb-ı ḥayat
Ḥükmü bāḳi şübhesiz ol mülke oldu cāvidān

Ey Nedīmī eyledi sırr-ı beḳā riḥlet bu sāl
Merḥūm el-ḥāc Ḥüseyin Baba ferāġ-ı ḳurb u cihān

[15] Bugünkü Arnavutluḳ Ülkesi

28 (18)

Haẕā taḳdir eder geçti sabr-ı itmam devr-i efnādan
Ne ḥācet tedbire taḳdiridir *naḥnü ḳasemnādan*

İdüp davet eḥibbāsın ḳurup cemiyetiñ dil-şād
Müheyyā eyleyüp maḫdūmunu mesrūr ş̱enādan

Gelenler hep iḳāmet ittiler ol şeb olup mihmān
Ṣafaḥatle ekl-i şürb eylediler ẕevḳ-i mennādan

Uṣul-i ṭarz ile bir bir olān iʿzāmı memnūen
Güzārından fena gördü ki bir bir fiʿl-i şiknādan

O dem terk-i ḥayāt itdi cināna azm-i rāh oldu
Ḥazinkār āl-i evlādı teḥassür sırr-ı bār-nemādan

Perişān rişte-i ḥimmeti ol gün ḳalup nāçar
O bir maẕlūm idi ammā ẓulm itti ẓalemnādan

Bilinsün noḳṭa-i ḥarften **Nedīmī** söyleyip tārīḫ
Memāt-ı cān maḥv-i Raşid çavuş ayneʾl-yaḳīnādan

29 (19)

Mīr ṭāhir zevce-i ṭāhīresi Rizʿinān
İrdi ol peyk-i ecel hīç virmedi bir dem āmān

Zaḥm-ı bī dermān durmadan ḳılup ʿazm-i beḳā
Ḥāṣılı yoḳtur şehide olduġunda bī-gümān

Aġlādupdur duḫter-i maṣumesin terk ḳıldığı
Şād ider elbet anı zerrāḳ-ı ālem müsteān

Masḳıṭ-ı reʾsi ḳılur yine mecid kātip ʿAli
Valid-i ḳurb-ı cevā mesture medfūndur hemān

Ey **Nedīmī** ẕeyl-i mışraʿ tārīḫi merḥūmeniñ
Zehi devlet gülistān-ı şādı yaġma verdi cān

30 (26)

Zāhidā sırrını ümmüʾl-kitābıñ
Nümāyān eyle gel *ḥasbeten-lillāh*
Heft ḥurūf sırrını ol āfitabıñ
Ḫaber vir diyelim *āmentü-billāh*

Zāhirde bātında ārın besbelli
Ḫüdā her Ādemʾe ḳılmış tecelli
Ledün ʿilmin oḳu gel sünnī
Ḳalma el-müflisi fī-emānillāh

Ey **Nedīmī** gökden düşen insānıñ
Parçası bulunur elbette anıñ
Ḥaḳ rāhını inkār eden ṭuġyānıñ
Ẕerresi bulunmaz neʿūẕü-billāh

31 (27)

Bil cümle fuḳaḥā nuṣḥ u pendini
İstibdādın ṣavm u ṣalātıñ söyler
Menāfī-i ẕātiyesin fendini
Taʿyin içün ḥacc u zekātın söyler

Manen ḥayyuʾl-memāt ulviyātını
Ṣafā saʿyiniñ süfliyātını
Cürm-i ḥarāmın afviyyātını
Isḳaṭ diyārıdır necātıñ söyler
Fażiletiñ ḫalḳa eyler nümāyān

İbārāt-ı teʾvilāt temṣilāt beyān
Taʿn teşniyyeti dillerde ayān
Ne söylerse kendi ṣıfātın söyler

Ey **Nedīmī** feḥmet sitāyişleriñ
Zira zühd ü taḳvā nümāyişleriñ
Dünyevī ʿuḳbevī āsāyişleriñ
Kāhin gibi lāt menātıñ söyler

32 (32)
Ders-i şiir oḳudum cüzʾ nice ustalardan
Heft ḥurūf sırrını bildim yedi heftālardan

Ezel-i ḫālıḳ-ı kārger bennā-yı beşerim
Şu zamanda deġilim ahşap taḫtalardan

Telh-gū eyleyeniñ teşbih ittim
Miṣāl-i miṣl-i cihān mevsim-i şitālardan

Aturuz bister-i ġam içre dem-ā-dem yā hū
Seçeriz kendʾözümüz biz diġer ḫastālardan

İliyan ṭāhir eczā-yı vücūdum taṭhīr
Deġiliz ṣanma bizi sāir mevtālardan

Mevtimi ġusül edecek pīr-i müġān öldümde
Yanıma gelmeye hīç birisi ṣoftālardan

Kim ide seniñ mezarında **Nedīmī** telkin
Neme lāzım o gibi ṣoḥbet-i goftālardan

33 (31)

Üç ḥurūf nāmını ḳırḳbeş ḥesabda
Ādem nedir heft imlāyı görmez mi
Ḫaṭṭ-ı istivāsın ümmüʾl-kitabda
Dört sekizdir muallāyı görmez mi

Nedir çār anāṣır şeş cihet nedir
Bist u heşt se vü dü şeş cihet nedir
Hefttā deh dü sır şeş cihet nedir
Oḳur yazar tevellāyı görmez mi

Cümle ḥā yı (……..…)
Yekün eden bulur yekünü şeşden
Direksiz ḳubbeyi aydan güneşten
Ey **Nedīmī** (……..…)

34 (28)

Elif dedim bir fe ẓuhūr eyledi
Cim oḳu feḥmeyle dalı didiler
Ḳāf deyince bir fe ẓuhūr eyledi
Ferāġat ḳıl ḳīl u ḳāli didiler

Nūn ṣād ḥurūfın yitirme dilden
Yār u teẕkārın bıraḳma göñülden
Ḫaḳ rıżasın kesb itmekse emelden
Ger gör kim aldı balı didiler

Müşkil ticarettir bu ʿaşḳıñ kārı
Ṣafāsından artıḳ cevr ü āzārı
Hidāyet eylesin cenāb-ı bārī
Ey **Nedīmī** ḥüsn-i ḥāli didiler

35 (30)

Bī̇gāne olān meygedeye aşa gelür mi
Eşyā-yı ezel bezme gelür fā̆şa gelür mi

Ālemde hüner secde-i taḫḳī̇ḳe baş eġmek
Şaḫsen eġilip topraġa hem ṭaşa gelür mi

Yüz biñ birimiz ḥāṣıl olur tī̇ġ urulunca
Ḥaḳ leşkeriyiz ḳırmaġıla başa gelür mi

Ebsem ṭuruban aldıġıñ esrarı unutma
Ol sırrı ayān eylemeye fāṣa gelür mi

Ḥürmette bulun herkese ḥālince **Nedī̇mī̇**
Meşhūr u cihān başta aḳl yaşa gelür mi

36 (33)

Zāhidā kālu belāden ümmehātımdır ʿAli
Ādemiyet şaḫsıdır şaḫs-ı ṣıfā̆tımdır ʿAli
Tā ezel ḥacc-u zekāt ṣavm u ṣalātımdır ʿAli
Muʿcī̇z-i enfās olān ḥayy-ı memātımdır ʿAli
Ayn-ı ẕātımdır Muḥammed şeş cihātımdır ʿAli

Heft ḥurūftur menba-ı *sebʿuʾl-meṯānī̇* cāvidān
Bist heft se vü dü andan nümāyāndır hemān
Men aref ilm-i ledün müştāḳıdır kevn-i mekān
Ḳāf nūn esrārı izhār olmadan bellü beyān
Kāinātımdır Muḥammed şeş cihātımdir ʿAli

Nāzil oldu çünkü bismillāhirraḥmānirraḥī̇m
Noḳta-i bā dan göründü dār-ı cennātuʾn-naʿī̇m
Cümlede maʿdūm iken min şerriʾş-şeytānirracī̇m

Ġayb-ı muṭlaḳtan ḳuruldu hem sırāṭ-ı müstaḳīm
Çün necātımdır Muḥammed şeş cihātımdır ʿAli

Enbiyā vü evliyā çekdi cihānın zahmetiñ
Bildiler din-i mübīnden hep Muḥammed ümmetiñ
Ḫatm-i mürselden nümāyān gör şefāat himmetiñ
Lā-nüferrıḳ ayetiñ bildim rumūz-ı ḥikmetiñ
Mīhmānımdır Muḥammed şeş cihātımdır ʿAli

Ey **Nedīmī** mur-veş ḥālin seniñ kemter kemīn
Çar yār-ı ba-ṣafādır sırr-ı Rabbüʾl-ālemīn
(……) zuhūr-ı var olān rūy u zemīn
(……) bilüp oldum emīn
Teveccühātımdır Muḥammed şeş cihātımdır ʿAli

3.2. Cünūnī ’nin Şiirleri

1 (1)

Cünūnī: Yār ile ẕevḳ-i ṣafā ṣahbā yasaḳ oldu baña
Ġaybī : İḳlim-i mihnetteyim meynā yasaḳ oldu baña
Cünūnī: Ḳande rām etmiş ʿadū-yı bed-liḳā cānāne mi baña
Ġaybī : Ülfet-i yār eylemek ammā yaṣaḳ oldu baña
Ġaybī : Cismin ġamdan özge bir (…) görünmez çeşmime yasaḳ oldu baña
Ġaybī : Benim ḳara bahtım gibi görmüş deġil çeşm-i cihān
Ġaybī : Yār ile halvet nīşin zīrā yasaḳ oldu baña
Ġaybī : Ġaybiyā ḫalḳdan bu çille laḥẓa tekmīl olmamış
Cünūnī: Bī-nevāyım ey **Cünūn** eczā yasaḳ oldu baña

2 (2)

Māh-ı cemālin fülfül-i baġ-ı leṭāfettir baña
Serv-ḳaddiñ ḳāmet-i rūz-i ḳıyāmettir baña

Ay u gün ile muḥaccib görse cemāliñ şübhesiz
Būy-ı ẕülfüñ nīm-nigāhın özge ḫālettir baña

Raḳīb bed-kār ile ülfette keşret itmeden
Bend-i raḳīb olduġuñ ḥaşre beşārettir baña

Çektiġim kāfi tecellī benim iḳbālim midir
Ḳıldıġım nāle-i feryād bir işārettir baña

Ey **Cünūnī** gel cemālullāhı inkār eyleme
Çün cemāl içre cemāliñ ẕevḳ u ‘izzettir bana

3 (21)

Elest ḫiṭābında yetmiş ol fırḳa
Olduḳ ol fırḳada bir ʿAlī-bendiyiz
ʿAlī’den giyindiñ tāc ile hırḳa
Ḥaḳīḳat gencinde sırr-ı ʿAlī-bendiyiz

Rehberim Muhammed mürşidim ʿAlī
Bu nuṭḳa müeʾkkel Bektāş-ı Velī
Erenler demine hū didik belī
Aʿtāya reh-nümā bir ʿAlī-bendiyiz

Cibrile bu ʿilmi eyledi taʿlim
On sekiz biñ ālem ḳıldılar taʿẓīm
İllāki billāhi ʿalīyyü'l-ʿaẓīm
Cünūnī iḳrārımdır ʿAlī-bendiyiz

4 (22)
Ḳıl ḫiṭāb itsin ḫurūc mehdī yā Rabbenā
Ẓulm elinde ḳaldı ʿaşḳ ehli ḳanı nuṣret Hüdā

Bāb-ı lüṭfuñ dāima gözler gürūh-ı nāciler
Sen mürüvvet kānısın sesin baña nūr-i żiyā

Çünki sensiñ vār-ı dünyā cān seniñ cānān seniñ
Derd seniñ dermān seniñdir sen fedā-yı Kerbelā

Cürm ü işyānım muāf ḳıl ey mürüvvet ṣāḥibi
Ḳalmayam küncīne-i mihnetde men rūz-i cezā

Ey **Cünūnī** terk-i dünyā olmuşum eyle şükür
Kerbelānıñ şāhına cānım fedā cānım fedā

5 (11)
Sevdiġim mehliḳā dil verdim saña
Eyle gāhi vefā ümidlenelim
Sūzane yanış görüp ehl-i maḥşeri maḳberde ḳalmış

Ḳaṭre mey ṣun baña sāḳī dāʿā
Nūş eyleyüp ammā sersemlenelim
Ṣahbāya ḳanış cān mey-i engürden intiḳam alış

Āçıl gel ey nev-şād meşr-i nev-zād
Ol ʿāşıḳ-ı muġbaz ḳıl gāhi imdād
Lüṭfuñ olsun irşād eyle beni dilşād

Çün kerem kānısıñ ber-vücūd olālım
Ḫalḳ-ı ḫevāya alınmayın
Ey serv-bülendim şāhī levendim ʿaşḳ-ı müstemendim dinle bu pendim

Cāna ile beġendim ben seni efendim
Boynuma kemendim ṭaḳalım ümidlenelim
Ġonca dehānesiñ **Cünūnī** ʿāşıḳa şol lebi balsıñ

6 (29)
Söyle şāhım ḳanġı raḳīb bed-liḳāya rām olub
Eylediñ cevriñle āciz bendeni ḫaṭır-şikest

Çeşmi (…….) aḳar gel ḳanım dehānından şehā
Lāyıḳ-ı Ḫaḳ ise ḳıl efkendeni ḫāṭır-şikest

Bir nefes vechim tebessüm etmedi ḫışmından hīç
(…….) eylediñ sāzendeni ḫāṭır-şikest

Gerçi beyt-i ḳalbim ey şūh ʿaşḳ ile vīrānedir
Sinesin hem tek iden pā-bendeni

Her ne denlü ḥāk-i payinde gubār oldumsa ger
Başma yüzüm üzre inme zende ḫāṭır-şikest

Ṭaliʿimdir ceyş-i ġamdan ḫalāṣ olmam velī
Ey **Cünūnī** ḳılma cansız mendeni ḫāṭır-şikest

7 (7)

Mest ṣundu bize sāḳī-i devrānım şarāb
Meclis-i ʿirfāna ṭarheyle seni ḳānım şarāb

Bāde-i ʿaşḳ ile ālūde-demān olsam ne var
Kendi feyżidir ṣunarsa şāh-ı merdānım şarāb

Mekānı zindān mı ḳıldı müferrah ḳaṭremi
Dilde sözüm müşgin eyler derde dermānım şarāb

Bī-nevā-yı ʿaşḳ iken ʿaşḳ ile açtım cān gözün
Nūr ile ḳıldı muraṣṣaʿ ḳalb-i virānım şarāb

Ṭabʿ-ı ḥāletimden birader baña sermestliġim
Eylemem inkār **Cünūnī** dīnim imānım şarāb

8 (17)

Bilmezem ol mehliḳāya ḳanġı bī-dād ḳoymuş ad
(…….) āsumāna siyah ebrūsu cellād ḳoymuş ad

Biñ nigāhıyla beni bend eyledi kākülüne
Ḳāmeti ʿarʿar saña kim ḳadd-i şimşād ḳoymuş ad

Ḳanġi māderden ḫurūc ittiñ bu çarh-ı gerdişe
Ḳanġi üftāde elinden dād-ı feryād ḳoymuş ad

ʿĀşıḳa biñ siḥr ü efsūn eyledi ebrūlarıñ
Yā ʿAlī oldu cihān benānide muʿtād ḳoymuş ad

Gör ne ẓālimsiñ ki dil-i ʿuşşāḳa mürüvvet eylemez
Ey **Cünūnī** kim o ġaddar yāre nevzād ḳoymuş ad

9 (4)

Ser fürū eyle ey dilber gülistān-ı ḥüsn ü bağıñdır
Leb-i kevs̱erleriñ sükker emiler vaḳt u çağıñdır

Gör ne āşüfteli cānān olurlar mest ü ser-gerdān
Dertliyem derdime dermān şehā kevs̱er dudağıñdır

Siyāh ebrūlarıñ aḫter perīs̱ān kākülüñ ejder
Nedir ey niye sīne-i ṣad-ber baña mül dem-i yanağıñdan

Görenler ḳadd-i şimşādıñ olurlar cümle münḳādıñ
Ḳan döker çeşm-i cellādıñ (…….) zağamıñdır

Nezāket ṭarzıñ ey āfet virüp de (…….)
Cünūnī kemtere himmet şehā bildim yaṣağıñdır

10 (13)

Yanmada dilim āteş-i ʿaşḳıñ ile hey yār
Her rūz u şeb ey yār
Hey bār yanarım eyle meded ey rūhları gülzār
Ey baḳışı ġaddār

Ġaddār olānıñ ceddine lāʿnet ider ʿāşıḳ
Ol ṭabʿa muvāfıḳ
Muvāfıḳı ol ṭabʿımın ey ʿanber-i ruḫsār
Olma yāra aġyār

Aġyār mısıñ ey şūh beni terk eylediñ ammā
Şol lebleri ḥamra
Ḥamr gele lebiñ rengiyle renk vermese ezhār
Olmaz idi āşikār

Āşikār olā mı dehrede ol ḳameti dāliñ
Hem ebrū hilāliñ
Laʿliyle beni eylediñ her gāh dil-i nāçar
Ẓammıñ ile ḥünkār

Ḥünkārım aman eyle keremkārı mürüvvet
Dilşād olā āfet
Āfet mi nesiñ oldu gözü ṭalʿatıñ iẓhār
Cünūnī ider zār

11 (37)
Muṣḥaf-ı ḥüsnünde a perī-peyker
Ḫaṭṭ-ı Ḫüdā (…….) ʿAlī yazılmış
Ṭayrı āsumānıñdır ḳıble vü minber
Vechinde Muḥammed (…….) yazılmış

Maḥbūb-ı Mevlāsıñ şāh-ı enbiyā
Cemāliñde mevcūd fi'l-cümle eşyā
Mihr-i nübüvvetiñ Fāṭıma Zehrā
Ḳalbimde (…….)

Cünūnī Ḥaydarı eyledi delīl
Bāb-ı şefīinde bir ġarīb sefīl
(…….) eylemez melīl
Mihr ü māha nūr-ı cemāl yazılmış

2 (39)
Men ṭūṭi-i ḳudsüm ten ḳafesimdir
İḥyā iden enfās-ı mesīḥā nefesimdir

Men bār-ı emānet çekici ol şuṭūrum ki
Nālem reh-i maḳṣūdum hangi[16] ceresimdir

[16] Şiir metninin orjinalinde 'hangi' ḳelimesi olaraḳ geçiyor. Faḳat 'bangi' ḳelimesi mana olaraḳ daha uygun düşmeḳtedir.

Dil vermedi dünyāya olān ʿārif-i billāh
Bunda sebeb-i meks hevā vü hevesdir

Ol lemʿa-i ruḫsārdurur aṣl-ı simāʿıñ
Mūsā ṣıfātım nūr-ı şecer müktesebimdir

Gencīne-i esrār olālı ḳalb **Cünūnī**
Nefs ejderi ḥaḳḳā ki kemīne ʿasesimdir

13 (40)
Yektā güherim meclis-i rindān ṣadefimdir
Şems-i ṭürābım meygede beyt-i şerifimdir
Ḫāṣ etti **Cünūnī** baña sulṭān muḥabbet
Bu manṣıb-ı maʿḳūlede Mecnūn selefimdir.

14 (18)
Sevdiġim sen gibi ṣad hezār dilber
Ḳanṭār-ı ʿaşḳ ile mihenge urduḳ
Hezār biñ vefā ġonca-i gül-i ter
Sīne ṣāf eyleyüp çelenge urduḳ

Ḳande rām olāna raʿyet eylediñ
Cān verüp rāhına cān ile sevdik
İmānsız ġaddāra (…….) dedik
ʿAḳlıñ alup seniñ biñ senge urduḳ

Cünunī zamāne dilberlerinde
Budur zamānıñ kemterlerinde
Ḳalmamış şeker ü mül leblerinde
Ḫarṭūc-ı sevdāya tüfenge urduḳ

15 (19)
Ervāhına laʿnet oldu āşikār
Melʿun Yezidiñ pāyegāneleri

Ecdādına yuf yuf hezār ṣad hezār
Bī-edeb münkirāneleri

Dem urup bu hengāma nümāyiş ider
Kendin ḥaḳīḳatten āsāyiş ider
G…[17] ile imānıñ becāyiş ider
Ṭarīḳ-i Naḳşīniñ bigāneleri

Cünūnī anlarda bulunmaz īmān
Mürşidi çalıḳazan ṭālibi oġlān
Olmuş bir ṭaḳım mer-i ḳıpṭiyān
Bi behceddir anlarıñ zurnazāneleri

16 (30)
Köhne tācım ḳanāʿat hālimdir
Ḥaḳīḳat bābınıñ naḳḳādıyım ben
Benim ḳadr-i şebim rūz-i mātemdir
Nefs-i emmāremiñ cellādıyım ben

Bir ḳaṭre meniden ẓuhūrum gerçek
Meyledip cihāna eylemem istek
Nihān dil baġında açtı bir çiçek
Ġayb erenleriñ irşādıyım ben

Ẓehr itmesin beni bī-nevā bülbül
Dilde pür sūzumu fāş etme müşkül
Cünūnī bu sevdā serimde püskül
Şehr-i maʿrifetiñ ṣayyādıyım ben

[17] "G… ile imânın becâyiş ider" mısrasında noḳtalı yerde argo ḳullanıldığı için bu şeḳilde belirtilmiştir.

17 (3)

Edebsiz (…….) yüz biñ naṣīḥat ile kār itmez
Ne yüzden (…….) iderseñ ḳalbi virāndır ḳarār itmez

Kiyān ṭalu gibi nāmūsun aḳdam eylemiş nā-būd
Bī-māye āba virmişdir ḥicābıñ hīç zarār itmez

Düşürmüş ārını elden gezerken şaḥn-ı ʿulyāda
Olur rüsvā-yı bed-nām meclis-i iḥyāda ār itmez

Ne denlü seng-i dil kim kendi aḥvāliñ beġenmişdir
Teffehüm eyleyüp rūz-i cezāyı āh u zār itmez

Ne dünyādan ḫaberdārdır ne uḳbādan ḥazer eyler
Ne ḥikmet kim **Cünūnī** būs-i dildārı pazār itmez

18 (24)

Tercümān-ı ʿaşḳımız sevdāya fetvā istemez
Yār ile hemdem olup dāvāya iġvā istemez

Olmasın mecbūr-ı dildār zār u miḥnet çekmeyen
Cān atan pervāneler şemʿaya pervā istemez

Serine faḫrıñ giyüp teslim olān Ḫaḳḳa rıżā
Serkeş-i ṣādıḳ olur her bāya ḳavġa istemez

Per açup sırr-ı nihānından gören Ḥaḳ ḳudretiñ
Teşne-lebdir sāḳiden sahbāya şekvā istemez

Bu cihān genci içinde *men ʿaref* sırrın bilüp
Ey **Cünūnī** vāṣıl olān Mevlāya meʾva istemez

19 (25)

Ey dilā āçtım dehān gel gör bu ne ʿaẓam remz
Tercümāndır söyleten her ʿāşıġa muḥkem remz

Feyż-i Ḥaḳ'dır söyletir şūrīde-veş dil murġunı
Kimse bilmez ḳanġı gülşenden ḫurūcı dem-i remz

Nesne-i kübrā vücūdumda nihāndır aç gözüñ
Ẓannım oldur ẓāhir u bāṭındaki Ādem bir remz

Kerbelāyı fehm iderek vāṣıl-ı kām oldular
Biz gürūh-ı nāciyiz bu dildedir mātem-i remz

Sīne-i üryānımı ṣad çāk idüp ben lā teḫāf
Ey **Cünūnī** ḫūn-ı eşkim yāreye merhem-i remz

20 (33)

Efendim redd iden maḥbūb-ı can ehl-i kemāl olmaz
Şefāʿatten ḳalır maḥrūm velī vāṣl-ı cemāl olmaz

Ne denlü nāz u istiġna iderse bī-becādır bil
Gönül cevre taḥammül eylese ger ḳīl u ḳāl olmaz

Muḥabbet meclisinde yār ile ceng cidālim ḥaḳ
Anıñ men ḥāk-i pāyinde ġubār olsam zevāl olmaz

Ṣaḳın her dilberi şāhım ḳıyās itme mürüvvetsiz
Mürüvvetsiz olān mehpārede bu vaṣf u ḥāl olmaz

Cünūnī ʿāşıḳam ḥulūş deġildir neslimiz ḥāşā
Diġer dildārı arz itseñ **Cünūnī** pāy-māl olmaz

21 (26)

Faḫr-i risāletten kemer-bestimiz
Ḥamd olā dil-bend-i Muṣṭafāvīyüz
Ḥaḳīḳat kenzine erdi destimiz
Biz gürūhu nāci-i Murtażāvīyüz

Rāfiżī lafẓıyla ẕemmimiz aṣıl
On iki pīşva bizlerden ḥāṣıl
Kimse bilmez Ḥaḳḳa olmuşuz vāṣıl
Çün nesl-i Ḥüseyn-i Kerbelāvīyüz

Yevm-i rıżā idi iḳrāra geldim
Geçüp meẓāhirden ġayb-ı ḥaḳ bildim
Dilden ḳīl u ḳāli **Cünūnī** sildim
Kaşifā sırr-ı ḥaḳ ḳıl kefevīyüz

22 (8)

Ey gönül aḥvālini Mevlāya eyle iltimās
Teşnegānıñ sāḳī-i ṣahbāya eyle iltimās

Şek deġil Mecūn gibi arż-ı viṣāl olduñsa ger
Vaṣl-ı ḳāmıñ her dem Leylā'ya eyle iltimās

Bu fenā dehr içre gerçek bu dil-i şūrīdesin
Derd-i rāzıñ bir gül-i raʿnāya eyle iltimās

Çektiġi renc ü anādan itme şekvā zāhidā
Yūsufī ḥālet iseñ Ẕülhayā eyle iltimās

Pāyi altında ġubār ol bende-i nāçīzleriñ
Ey **Cünūnī** lā-ya geç illā-ya eyle iltimās

23 (5)

Ālemde güzel sevmeye ṣādıḳ olān ʿāşıḳ
Billāh olmaz vuṣlat-ı dildāreye lāyıḳ

Beyhūde çeker mihnet u endīşeyi ḳahrı
Çeşminden aḳan ḫūn ābe-i seylābeye yāzıḳ

Sermāyesidir bu āşıḳıñ hem cevr-i dil-ära
Ger ādem iseñ işte bu remzdedir ḫāzıḳ

ʿAşḳ gözüne bir perde çeker ruḫsār-ı yāriñ
(…….) olmasañ ey sinesi yānıḳ

Her gördüġüñ lebleri ġaddārı **Cünūnī**
Ṭaʿn itmiş olur ʿāşıḳ-ı bīçāreye ṣādıḳ

24 (6)

Eger nesl-i Ādem iseñ ey göñül
Aṣlıñ ile ülfet muḥabbet eyle
Bigānelenme

Budur olān dünyā ʿuḳbāda maḳbūl
Kendiñe merḥamet mürüvvet eyle
Dīvānelenme

Ārif iseñ olma gel ʿaşḳı mecaz
Şūrīde manendi eyleme āvāz
Açma derūnuñda hezār derd-i rāz
Çekerseñ biñ kesden seḫāvet eyle
Efsānelenme

Cünūnī terke terk ol derim saña
Gül gibi açılma ṣol derim saña
Ṭabʿa muvāfıḳ yār bul derim saña
Yazıḳtır bu mihneti ʿadālet eyle
Ḥicrānelenme

25 (10)

Bir ġonca-i ter gülü esved-i kākül
Ḳıldı derdi endul biçāresine
Yā Rabbī ne müşkül cevre taḥammül
Etti beni bülbül gülzāresine

Düşürdü ṣaḥrāya renc ü belāya
Ẓulm ider gedāya ben bī-nevāyesine
Böyle bir ġınāya hem cevre cefāya
Ḥaset itsem devāya dil yāresine

Ey ḳāmeti mevzūn dil sana meftūn
Eyler beni Mecnūn eyleme maḥzūn
Raḥm it bari bir gün oldum sedye-i kevn
Baḳma bu **Cünūn** yüz ḳaresine

26 (38)

Mecbūr oldum saña ey nūr-ı cemāl
Yeniden bu göñlüm āvārelendi
Bī-mecāl eylediñ ey ḳāmeti dāl
Ḫūn oldu cigerim biñ pārelendi

Müyesser mi irmek yār viṣāline
Taḥammül idemem ḥüsnüñ ālına
Naẓar ḳıl bendeniñ şu aḥvāline
Serāpā vücūdum hep yārelendi

Fendim zaḥm-ı dil nārına yandı
Düşeli pāyiñe cāndan uṣandı
Rūz u şeb ʿaşḳıñla Mecnūna döndü
Çākeriñ **Cünūnī** biçārelendi

27 (14)

Sāḳī sun cām-ı şarābı nūş idip mest olālım
İrelim vuṣlatıñ hengāmına peyvest olālım

Teşnelendi bu vücūdum bendene ṣun cām-ı mey
Mest-i lā-yaʿḳıl olup bir dil-i şikest olālım

Zāhidā meysiz olān meclise başmam ḳademi
Mey-i engūrı getür pāyına dil-i pest olālım

Bu fenā dehrde mülküñ ṣafāsı böyle çıḳar
Yürü gel meygede küncine biz cest olālım

Muṭribā sāḳī gibi ʿāşıḳa cānān olāmaz
Cünūnī Ġāyib ile bir āfete nevrest olālım

28 (16)

Dīn-i bāṭıl gel ʿAlī şehrine mihmān olālım
Mātem-i şāh-ı şehīd ʿaşḳıyla giryān olālım
Vaḳıa-i Kerbelā'ya çāk-i giribān olālım
Vālih-i efġān ile bülbül-i nālān olālım
Aḥmed-i nūr-ı Ḫüdā bezmine nirān olālım

Bu fenādan çekilip de nūr-ı Ḥaḳ cānibine
Varalım yalvaralım ümmet-i cihān ṣāḥibine
Bile lāʿnet idelim āl-i āba raḳībine
ʿArż-ı ḥāl itmek içüñ ḳudret-i sır kâtibine
Yalın ayaḳ baş açık rāhına revān olalım

Eṭraf cism-i güher mülk-i Ḫorasān içre
Olup potada fāl-i tekke-i ʿirfān içre
Sırrı pinhān edelim nüsḫa-i cismān içre
Oḳuyup ilm-i ledün sūre-i ʿimrān içre
Yedi dehr iḳlimiñ taḫtına sulṭān olalım

Bu yürek saʿdı ile ehli ḥaḳiḳāt yoluna
Ṣalādır bend olāmam aṣlā sefāhet yoluna
Ser fedā etmeye cehd eyle şerīʿat yoluna
Cünūnī ʿaşḳla nigāh eyle ṭarīḳat yoluna
Can ister var ise saʿīd-i Yezdān olālım

29 (31)

Be hey zāhid velī sermestim peymāneden geçmem
Bu dem dünyā melālinden geçer meyḫāneden geçmem

Hezārān pendini sālusıñ bir aḳçeye almam
Düşüp demḫānede pāmal olup rindāndan geçmem

Bu ʿilmi ḳab-ı ḳavseyniñ rumuzātından öğrendim
Dirīġā pend-i ʿaşḳım şemʿa-i sūzāneden geçmem

Eger raḳīb gürūhu ḳatlime fermān-ı saṭr itse
Ḳıyās itme geçer göñlüm dem-i devrāneden geçmem

Baña sermestliġimden ġayrı bir dār-ı cihān olmaz
Cünūnī ben bu dünyādan geçerdim ḫāneden geçmem

30 (27)

Dilā şimden geru ʿahd u amanım āşikār etmem
Demā dem artmada āh u fiġānım āşikār etmem

Murādım virdi memnūn eyledi ol şīr-i Yezdānım
Mürüvvet eyledi şāh-ı cihānım āşikār etmem

Yıḳılsın şīve-i dünyā serāpā tārumār olsun
Yanarsa şemʿa-veş dilde sūzānım āşikār etmem

Ne denlü var ise derd ü belā bende ḳabūl ettim
Nice cevreyleseñ ey mihribānım āşikār etmem

Ġarīb bir renksiz ednādır **Cünūnī** kemteriñ şāhım
Müdāim ebr olur ḫūn-ı revānım āşikār etmem

31 (20)

Ervāḥ-ı ezelden devr-i Ādemden
Ādemden āleme gelmişiz ādem elḥamdülillāh
Ālemde mātemde ḫūn didelerle
Didemden ebr olān ḳaṭre-i şebnem pür-ḥikmetillāh

Şebnemden boyandı laḥm-ı ebdānım
Ebdānım muraṣṣaʿ oldu Yezdānım
Yezdānım merdānım dīnim īmānım
Īmānım ʿAlīdir şāh-ı muḥterem sırr-ı sırrullāh

Muḥteremdir faḫr-i server-i Resūl
Resūlde **Cünūnī** ṭarīḳ-i uṣūl
Uṣūlde birikmiş olmamış melūl
Melūl itmez bizi Allāhu ʿaẓam vallāh billāh

32 (12)

Ne ẓannettiñ āyā ṣādıḳ beni ḳayd-ı divān ittiñ
Benim ālemde bed-nāmımı yazdıñ da beyān ittiñ
Beni (…….) ʿulyāda ḳıyās itme
Deġil neslim o ervāḥdan niçün çeşmimi ḳān ittiñ

Bütün raḳibler daḫi ḳanlı fermanı ḥaẓır itse
Futūr itmem saña iḳrār iden begsaniyān ittiñ

Revādır rāhına serim fedā itsem bu ālemde
Nice bī-ʿārları ʿaşḳıñ ile şāhım nihān ittiñ

Cünunī kemter ednāyı idegör pāyına bende
Yanup pervāne nisbet şehā çeşmim ziyān ittiñ

33 (15)

Pertev cemāliñ ebrū hilāliñ şāhım ḳad dālıñ
Ṭabʿımca ḳarār fülfülüñ aḫter
Küstü zülāliñ çāġ-ı kemāliñ arż eder viṣāliñ
Mürde dil her bār ey şāh-ı server

Raḳībe mübtelā olma ey zībā
Lāyıḳ degil żiyā böyle mācerā
Şiddetiñdir bir belā nihāyet aṣlā eksilmez
Celāliñ ḳudreti iẓhār olur ġonca-ter

Cünūnī der leb-i mül sevmesi müşkül
Eder ʿaşḳı endül bülbüle ter gül
Feryādına mecrūh olursuñ maḥzūl
Dilde ḳīl u ḳāliñ olunca āşikār raḳībler güler

34 (23)

Bir niḳāb çek vechine aʿdaʾ cemāliñ görmesin
Pür açup raḳīb-liḳā ebrū hilāliñ görmesin

Görmesin arzeyle hep nās-ı cihān şāhım seni
Raḳṣ ider ṭūbā-yı ʿaşḳım ḳad dālıñ görmesin

Çeşm-i mestiñ süzme ey şūh cānıma ḳaṣdıñ mı var
Eylemez ṣabr u taḥammül dil viṣāliñ görmesin

Bāde-i ḥamrā olur laʿliñ görürse dil-şikest
Sāḳī ṣahbādan geçer āb-ı zülāliñ görmesin

Ẕülfüne can rişte̱sin biñ nāz ile perçinlendim
Ey **Cünūnī** cān çeker ṣayd-ı ḫayāliñ görmesin

35 (34)

Sevdiġim nūr-ı cemāliñ āfitabla imtiḥān
Olmaḳ ister rāżı olmaz bil ki berḳ-i āsumān

Maşallāh mihr-i ʿaynıñ verdi ḥurşīde żiyā
Görmesin rūyuñ felek raḳṣa gelür kevn ü mekān

Ṣaf ṣaf olmuş rehgüzārında gürūh-ı nāciler
Beyt-i ḥüsnüñ çün ṭavāf etmek ġarāż-ı ʿāşıḳān

Mihrāb ebrūyına ḳuṭbü'l cihān eyler sücūd
Bir niḳāb çek vechiñ üzre irmesin şāhım ziyān

Ey **Cünūn** çeşm-i başīretten göründü baḥr-ı ʿaşḳ
Ol sebebden kūşe-i virāneyi ḳıldım mekān

36 (35)

Āfet bu günler ʿandelībleriñ
ʿAşḳıñ ile biñ feryād u zār eder
Cemāl-i lemʿaya münāsibleriñ
Yaḳdı cigergāhıñ ṣāfī nāz ider

Simāndır yansıñ ey āfet
Mihr ü nübüvvetiñ Ḥaḳtan hidāyet
Şefāʿat kānısıñ şāh-ı mürüvvet
Bābına bende olān iftiḫār ider

Cünūnī diker göz ḥāl-i ġaddāra
Vaṣf itmeġe cehd eylerim ne çāre
Bu sene himmetiñ ʿarż edip yāre
Maṭlab idecektim göñül ār ider

37 (36)

Ya niçün zāhidā dediñ Ḳur’ān’ı İncil’den oḳu
Ben ledün ʿilmiyle oldum ẕāt-ı Ḥaḳla bir vucūd

Ḫankāh-ı ʿaşḳa düştüm müptelāyım ana ben
Pendini gūş eylemem nuṣḥ ile gel ey ṣofu

Ben şu dilber rāhına cān virmeye ʿahd itmişim
Ta ki ḥaşr u neşr olunca eylemem yārdan rucū

Kim ki ḥaḳḳıñ birliġiñ iḳrār idüpdür ṣıdḳ ile
Ḳalmadı anlar ile baḥr-ı ḍalālette yā hū

Ey **Cünūnī** böyle bir āciz günahkār kemterem
Çün buyurdu feyż-i ḳudretle şehā *lā-taḳneṭu*

38 (32)

Şehā maḥbūb sevseñde bu ilme āşinādan sev
Eger ki ḳadrini bilsün dilerseñ ʿāşıḳādan sev

Ṣaḳın nūş itme aġyāra dil-i rāzıñ rıżādan sev
Ḳamu aḥvāline raḥm eylesin bir mehliḳādan sev

Sitemkār yāre bend itme dil-i ṣaḥib-vefādan sev
Dilerseñ yāre yār olmaḳ gözüm geç masivādan sev

Bu devre (…….) derler ṣaḳın bend olma her bāya
Bulunmaz derdine dermān düşersiñ cezb-i sevdāya

Uṣūle kendini kendin getir dil vir bu imlāya
Taḥammül eylemek müşkül belādır her şaṭanāya

Saḳın dilber-i raʿnālarıñ zīb-i cemālinden
Bilüp yāre sucūd eyler olānlar merd kemālinden

Arar elbet dile dermān o şūhuñ leb-i zülālinden
Şehā keremüñ dirig itme cenāb-ı Ḥaḳ viṣālinden

Hünerdir ey **Cünūnī** her demā miḥnetle ẕevḳ eyle
Fesad ceryānına sed çek derūnda ġayrı yār eyle

Cemali lemʿa-i pervāne ol yan sūz ile böyle
Aḳar ʿaşḳ zahmı cān tende varup dildārına söyle

39 (9)

Himmet erenleriñ sāyesinde
Düldül-veş menzile irdi elimiz
Ḥaḳḳıñ didārına vaṣl olduḳda
Fāş itmedik kesdik sözü dilimiz

Fānūs-ı cemāle ḳonar pervāne
Maḳṣadı āteş-i ʿaşḳ ile yana
Bilmeyenler bizi ṣanır divāne
Ḥaḳīḳat bağında açar gülümüz

Cünūnī kendine ḥükumāt eyle
Vücūduñ şāḫısıñ ḳanāʿat eyle

Devlet-i dünyādan ferāġat eyle
Belki bir gün eser vuṣlat yelimiz

40 (28)

Virdiler ʿulyāda meclise bāde sundu perīzāde
Sāḳī-i devrān mest-i cān oldum
Cān oldı üftāde başladı dāda dāl feryāda

Şāhım el-āmān nātüvān oldum
Süründüm ser-nigūn öldüm gün be gün
Eşk-i didem pür-ḫūn
Mānend-i ceyhūn ḳıldı bizi maḥzūn
Bir ḳaddi mevzūn ider cevri efzūn
Ol şāh-ı sulṭān çeşmi ḳān oldum

Cünunī ülfetde böyle miḥnette
Şebnemi meşaḳḳatte ḫāb-ı ġaflette
Dām-ı meẕlette renc-i keşrette
Beni bu ḥasrette yandırdı cānān bī zebān oldum

3.3. Naḳdī'nin Şiirleri

1 (1)

Feyż-i cevr-i yār varken ne gerek ey dil saña
Sende böyle kār varken ne gerek ey dil saña

Andelīb bāġ-ı bürhanda nümāyān hey nice
Rūḫları gülzār varken ne gerek ey dil saña

Maḳṣadıñ pervāne-i ʿaşḳ-ı ilāhiyse eger
Şemʿa-i ruḫsār varken ne gerek ey dil saña

Luṭf içün sevdā-yı yār var ḳahr içün ister iseñ
Arada aġyār varken ne gerek ey dil saña

Naḳdī'den ālemde bir cāh-ı muaẓẓam isteme
Maẓhar-ı dīdār varken ne gerek ey dil saña

2 (2)

Ḳahr u luṭf içün aṭā ḳıldı Ḥüdā sevdā baña
Her ne olsa cevr-i yārdan oluyor peydā baña

Gayrıdan yoḳtur ümīdim ḥālimi arż eyleyem
Cevr-i yārdır var ise cānā ḫuṭemā baña

Ḳahrdan luṭfa erişdirdi murād-ı menzile
Ḥamdola yār ile muġān şāġar-ı şahbā baña

Gelmeyince aġzıma laʿlī gibi cānā nemek
Tārıma bir ḳatre gelmez şol yedi deryā baña

Şorsalar **Naḳdī** nedir ālemde maḳṣūduñ seniñ
Luṭf u yār çün beklerim pes bir pula dünyā bana

3 (3)

Bilürsüñ ten-i cismim ḫāk ḫarab olduġıñ ey yā Rab
Ve Yaḳūb'dan eşedd feryād-tāb olduġıñ ey yā Rab

Ḫayāl-i Yūsuf-ı ʿaşḳıñla dil mışrı ḳopar ammā
Düşüp ol pīş-i bāda nā-ṣāvāb olduġıñ ey yā Rab

Ne Ferhad ne Şirin Leylā ne Mecnūn gördüġüm gördü
Ne bildi çekdigim rencime bī-tāb olduġıñ ey yā Rab

Yedirdiñ ḳurtlara Yūsuf gibi ẕātıñ teniñ eyvāh
Bilip maġz-ı Haḳīḳatde yek rebāb olduġıñ ey yā Rab

Nedir günden güne meyyāl-i meşġūl-i azab Haḳdañ
Bilürken nūr-ı çeşmim ḫūn-āb olduġıñ ey yā Rab

Yemez içmez bilüp ālem ḫavfım oldurur ancaḳ
Ki rızḳıñ fehm idüp **Naḳdī** azāb olduġuñ ey yā Rab

4 (4)

Kār eyledi tā cānıma āh ʿaşḳ ile ḥasret
Tā cānıma āh geçti hemān ḳande ināyet

ʿAşḳ ile hemān ḳande bize yār-ı maḥabbet
Ḥasret ile ināyetle maḥabbet āh afet

Afetlenüp ol maḥv idecek cismimi āḫir
Ol maḥv idecek ben de bilemem ki ol dilber

Cismimi bilemem ki yanar miṣl-i semender
Ahir ki ol dilber-i semender ide ġāyet

Cūlar gibi yār semtine cūş eyleyüp aḳdı
Yār semtine dil āya giderken nice baḳdı

Cūş eyleme giderken öper vezān seni **Naḳdī**
Aḳdı nice yıḳdı seni ne bu ḫālet

5 (19)
Ah u efġānım göġe çıḳdı cefā-cū ḳıl meded
Ḥasretiñ bu cānıma yetti cāna cādū ḳıl meded

Merḥamet ḳıl cism ü cānımı ṣardı ejderler gibi
Dem çeker her bir damardan mār-ı gīsū ḳıl meded

Düldül-i aṣḥāb-ı kerrārıñ yedinde bir idi
Sende çüft-i şikār-ı ẕülfikār idi ḳıl medet

Maḥv iden bu dağı ṭaşı dahi āfet-i nigeh ġarrü'l-ḳan
Nār-ı gül ḫışm-ı nigah çeşm-i āhu ḳıl meded

Arşa cevlān eyleseñ tesir ider nārıñ yere
Başım üzre ṭoġma gel ey māh-ı mehrū ḳıl meded

Padişāhım **Naḳdīyā** yüz bin āmāñ eyler saña
Yandı ṭutuştu ciger cān yā Rab ṣu ḳıl meded

6 (70)
Ey muḥibb-i ḫānedān ömrüñ mezīd ʿıydıñ saʿīd
Ḫānedān-ı eşher-i şān ömrüñ mezīd ʿıydıñ saʿīd

Yoḳ iken āsār-ı medḥinde-i maḥabbet güneşi
Ṭoġmadı ḳalbe nagehān ömrüñ mezīd ʿıydıñ saʿīd

Ey begün ilhām-ı Ḥaḳ olduġuña *lā-raybe-fīh*
Ḥükm-i ẕātıñdır hemān ömrüñ mezīd ʿıydıñ saʿīd

Heft iḳlīm çār küncde nām u şānıñ söylenir
Ḫānedān-ı şaruḳan ömrüñ mezīd ʿıydıñ saʿīd

Gam yüzün gösterme ālemde Rabbü'l-ālemin
Āl-i emcādına cān ömrüñ mezīdʿıydıñ saʿīd

Ẕāt-ı pākinden nūruyla naẓma ḳıldı **Naḳdiyā**
Ey ekmel-i ʿārifān ömrüñ mezīd ʿıydıñ saʿīd

İhtimaldir afv ḳıl cürmüm şaşar zīrā kim
Çün kemiksizdir lisān ömrüñ mezīd ʿıydıñ saʿīd

7 (5)
Ey benim taḫt-ı melāḥat üzre sulṭānım mıdır
Zīver-i ālem ḳılup şeh-i ḫūbānım mıdır

Bunca müddettir seni ḳalbimde maḥfūẓ eyledim
Şimdi luṭfeyle ḥicābıñ ḳaldır imʿānım mıdır

Siretiñ bu ṣuret (…….) göster göreyim
Ere maḳṣūdun encāmı emr-i cānım mıdır

Yā Ḥasan ḫulḳu'r-rıża ve ya Ḥüseyn-i Kerbelā
Yā Muḥammed Muṣṭafā yā şāh-ı merdānım mıdır

Naḳdī'ye bir çāre imdād idecek ālemde hīç
Kimse yoḳ illā ki ey cismimdeki cānım mıdır

8 (72)

Bugün meydān-ı ʿaşḳ içre yine āhengimiz vardır
Münāfiḳ fikr-i bed-hūlar ile cengimiz vardır

Erenler bezmine Allāh eyvallāh deyüp girdik
Hemişe ẕikr olur dilde daḫi gülbangimiz vardır

Atarsa ġam deġil zem taşını münkir bize şāhım
Bizim de anlarıñ ḥaḳḳında laʻnet sengimiz vardır

Görüpde āşinā-yı ʿaşḳ olān bu meclise dāim
Kemālāt ehlini bilmek içün mihengimiz vardır

Alınmaz naḳş mı devrān ālemde be hey **Naḳdī**
Bizim bir ṣūret-i āyīnede biñ zengimiz vardır

9 (6)

Rāh-ı yārda ʿāşıḳānlar ṣad ḥezarān ḳan ider
Aşıḳānlar dilşikārındır cesed tā cān ider

Sad ḥezarān dil cesed dil ʿaşḳ ile ḥayrān ider
Ḳan ider tā cān ider cānān ider nālān ider

Tā nihayet ehl-i rindiñ şehr-i dilde lālesin
Ehl-i rindin artırılır dīdeden ki jālesin

Şehr-i dilde dīdeden kes dinlese āh nālesin
Lālesin ki jālesin āh nālesin ḥayrān ider

Aşıḳānlar yanıḳānlar ṣadıḳānlar **Naḳdī'ya**
Yanıḳānlar seyretse ḥāl-i ʿaşḳ an āşinā

Ṣadıḳānlar ḥāl-i ʿaşḳ nādān …….. cān sezā
Naḳdī’ya aña āşinā cāna sezā gerdān ider

10 (8)

Ḳara baḫtım gülmedi gitti nedir olsam ḫabīr
Leşker-i mihnet elinde çün esīr oldum esīr

Ṭoġalıdan gün olup āzād olup bir gülmedim
Yana yana aġlādım oldu vücūdum ḥadd-i pīr

Neylesem netsem a dostlar bilmedim işyānımı
Çektiġim benden midir ḫalḳdan mıdır Ḥaḳtan mıdır

Düşmanım düşman velī dostum da düşmandır baña
Kendi ḥālinde gezerken yine bu abdü’l fakīr

Ḫāṭırım hīç münkesirlikten ayā ḥāli deġil
Naḳdiyā hīç kimseniñ ḫāṭırın itmem münkesīr

11 (9)

Ey bu ʿaşḳ ehli bütün ṭabʿım gibi kemter midir
Yoḳsa kimi şāh-ı aẓam kimisi çāker midir

Kimi sulṭān ḳul sanırlar kimi ḳul sulṭānına
Sūzen-i göñlüm gibi bilmem heman yekser midir

Gör ne ahımdır nice darb eyledim fetḥ olmadı
Bu ḳayalar baḫtım idi ḳalʿa çenberi midir

Fetḥini ümid idüp her gördüġüm var gözlerim
Çoḳ durur nām-ı ʿAli bunlar ḳamu Ḥaydar mıdır

Gāh olur arş u zeminiñ bābını eyler küşād
Yoḳsa dilde düldül-i ʿaşḳım çeken Ḳanber midir

Ḫayli dem ah eyleyüp görmek dilerdiñ **Naḳdiyā**
Görelim velḥāṣılı rūyuñ ḫayr yā şer midir

12 (10)
Bilmezem irs-i peder midir baña düşler keder
Niceden çekme ey dil baġr-ı ḫūn oldu ciger

Tā anamdan göreli laḥẓa gözümden ırmadı
Yatsam oṭursam bile gitsem daḫi bile gider

Var mıdır ālemde böyle ṣadıḳu'l vadü'l emin
Böyle ġayret ne ana ne ata ḳarındaş dost çeker

Var mıdır āzādelik bu gussadan bugün bize
Yoḳsa böyle mi ḥaşr neşr olsaḳ girmeġi cān u ser

Ne zaman doġdum anamdan ne bekārım ne zımarım
Ḳande işyān eyledim bilmem cihānda bu ḳadar

Naḳdiyā ṣabr idegör gün ola cismiñ şehrine
Ayn-ı raḥmetten saña Ḥaḳ ṭoġurur şems ü ḳamer

13 (11)
Nuṭḳ-ı pākiñ ʿāşıḳıñ ṭaʿn itme zāhid öyledir
Ḥadd-i baḥr-i Ādem'e ʿaşḳ dediġi çün böyledir

Ṣanmayıñ üstündedir ʿaşḳ ehliniñ araṣası
Dāveri ʿaşḳtır anıñ her ne dilerse söyledir

Ṭarz-ı bülbülden tecāvüz ḥasbiḥāli āşḳıñ
Bāġ-ı ālemde ḳararub bir gül-i ḫoş böyledir

Sāirin şehr-i maḥabbet bildirir sāirleri
Bu maḥabbet sırrını bilmez disünler şöyledir

Kim beni vaṣfeyler ise hep ṣıfātтır **Naḳdīyâ**
Yār-ı cānım her ne iʿlām eyler ise öyledir

14 (12)

Mūy-ı Leylāsıñ göñül mecnūnu fır fır fırlanır
Kelb-i raḳīb ay görüp aynada ḫır ḫır ḫırlanır

Binde fırṣat bulup destime alsam yār elin
Ḫār-veş bed ḫuy mudur ol hemde ẓır ẓır ẓırlanır

Çeşm-i aymaz ile yār ḥüsnüñ ziyāret eylesem
Fare görmüş gürbe-veş haşmetle mır mır mırlanır

Ḳaḥr onuñladır geçer ʿuşşāḳıñ ömrü zar u zor
Āh u ḥasretle gözünden ḫūnı şır şır şırlanır
Yār bir kes **Naḳdi'ye** bir āşinālıḳ eylese
Ana aġyār nice yüz biñ kerre ḫır ḫır ḫırlanır

15 (13)

Nev bahar irdi niye bülbül-i dilzār ister
Ḥasbiḥālimdir anıñʿārıż-ı gülzār ister
Hem diye dinleye hem ṭūṭī-i güftār ister
İde dil neye ki meyl eylese didār ister
Henüz açılmış olsa bir gül-i rūḫsār ister

Açulup cümle şuḳūfe ḳapanır mı āhım
Elesti ʿaşḳa verdi nümāyān çāhım
Her ḳulūbe naẓar eyler midir çün şāhım

Öyle mestim bilemem ne idüġi dil-ḫāhım
Yār ola yār-ı cefakār ya vefadār ister

Ṣanmayıñ süzen-veş ḫār u ḫasa düştü göñül
İştimam itmeye anber nefese düştü göñül
Murġ-veş çāre-var bir ḳafese düştü göñül
Yeñi baştan hevā-yı hevese düştü göñül
Bir melek-hū keremi çoḳ ola bir yār ister

Ekserī bundan olur reñg-i ṣıfāt-ı ḫūbī
İrişir menziline tā derecāt-ı mevti
Meʿa maḳṣūd budur ḳıl ṣalāt-ı fevti
ʿĀṣıḳıñ servet ü semān u ḥayāt ḳuvveti
Bāʿis-i cūşişe elḥāṣıl dīdār ister

Ta ki yār gelmeyicek aynına gelmez ḫābı
Ḫāba meyl itmesi virir ḳaṭre-i ḫūn-ābı
Meger imdād ide ḥüsn-i güli şād-ābı
Yārsız olmaz imiş ʿāşıḳ-ı zārıñ tābʿı
Bir leb-i ġonca ḥayat diler muʿammar ister

Naḳdī̇ya o ḳaşı yā bizlere raḥm eyler
Ṭaşa ṭuşa geçürür ol şerresin sehm eyler
Öyle üstāddır ol birbirine cezm eyler
Nevcivan ise de ḳadrini kim fehm eyler
Ḫandiyā ancaḳ olar ʿāşıḳ-ı nāçār ister

16 (14)
İrdi ol māh-ı muḥarrem yine dil mātemdedir
Laḫẓa açılmaz bükādan cism ü cānım demdedir

Urdı ol yāyı ḫafā tīr belā-yı bendime
Zaḥmlar maġz-i ciger çākler sinemdedir

Nice feryād-u fiġānım arż idem bülbül gibi
Ḫār-ı gül müşkil baña bükām u bū ālemdedir

Bilmesin bilmez gözüm nūru Ḥüseynin ẕātını
ʿAyş u nūş u sāz u söz ẕevḳinde cām-ı cemdedir

Ḥaḳḳı ẕātını anıñ fehm ittiler muṭlaḳā
Ayn-ı cāndır ḳānu dökerler ṣanmayıñ ḥaremdedir

Ya nice şādān ola ālemde ey dil ehl-i beyt
Şāh Ḥüseynin virdiġi cān u ḫayāl didemdedir

Naḳdī ṣanma ṣulṭansıñ zār u mālinde bugün
Ḳanda evlād-ı ʿAli var ise cümle ġamdadır

17 (15)

Bu ne sırdır gözümüñ gördüġüne göñlüm aḳar
Ṣu gibi yüz sürmeden ṭaşdan ṭaşa ṣanma yıḳar

Ḳande dilber görsem ey dil ḳaşlarıñ yay eylemiş
Müjesin tīr eyleyip āh cigerim üzre çıḳar

Cevr-i dilber bir yaña āh sūz-i ʿaşḳım bir yaña
Ol sebebden dūd-ı āhım arş-ı ʿalāya çıḳar

Kimseniñ ḥaddi deġil ki ṣuduña sūz-i dile
ʿAşḳ dediğiñ nār ḳayyūmdur hemān ḥar ḥar yaḳar

Şol esāsī göñlümü ālemde ancaḳ **Naḳdīya**
Yapsa dilberler yapar yıḳsa her an anlar yıḳar

18 (16)

Kimse Ḥaḳḳa vāṣıl olmaz ḳılmasa Mevlā ḳader
Maye-i aṣlında var etmiştir anıñ yek güher

Ṣanmayıñ ālemde Ḥakka cehd-i zühdle irdiler
Luṭf-ı Ḥak ile erişti menziline cümle er

Demesün bir kimse kim ilm ü kemālim var benim
Ẓāhir olmaz olmasa ilzam-ı Ḥakdan bir eser

Her geleñ dem urduġu o maye-i aṣliyyesi
Andan artıḳ itmedi bir kimse mahṣal-ı hüner

Perde ḳıldı ẕātına **Naḳdī** ṣıfāt itti seni
Cümle Ḥakḳıñ bu naẓm-ı dürr-i yetīm ü muʿteber

19 (17)

Ey perī-aṣl gelişiñ ya seniñ cennet midir
Fehm ḳılarım ḥüsnünü ya ẕāt mıdır ṣūret midir

Cism ü cānım meth ü misline yek nigāhıñ ey perī
Hayder-i Mevlā mıdır ya buñā bir āfet midir

Can u dil hayrette ḳaldı bilmedim velhaṣıl
Ahsen-i taḳvīm midir özge bu bir ḥikmet midir

Ḳıldığıñ cevr ü cefā taht-ı melāhatte seniñ
Sevdiġim bu ʿindinizde ʿāşıḳa ʿizzet midir

Dānālaruñdur meh-i reh-i ʿuṣṣāḳa ḥüsnüñ eşḳ-i ḫūn
Aġlādup güldürmemeḳ ṣāhım bu mürüvvet midir

Ey mücellā-yı ḥüsnüñ nūr-ı ilāhī ḳıl kerem
Bilmezem nuṭḳ-ı naẓm mıdır ya ḳuru ṣohbet midir

On iki hūb-ı defteriñ bir bir ḳırāat eyledim
Görmedim misliñ seniñ bu aynıma ibret midir

Göreli ḥüsnüñ seniñ bu ālemi görmez gözüm
İş bu hāl vaḥdet midir ya ālem-i hayret midir

Māh yüzünden cism ü cānıñ seyr ḳıldı **Naḳdī** çün
Ey begüm ḥüsnüñ seniñ āyīne-i ḳudret midir

20 (18)
Eyā bu şehr-i Ḳıbrıs'da ne çoḳ z̲āt-ı be nām vardır
Melāhat tahtınıñ dāverleri şāh-ı ʿiẓām vardır

Çıḳar şābir u āhından ḳamusı şekl-i cāndırlar
Açılmaz aġzım ey zāhid alışmaḳ çoḳ harām var

Cefāyı ṭıfl iken tālim itmişler nihāyetsiz
Olālım bunlara z̲āt-ı ilāhīden peyām vardır

Şākirim neylesem bilmem ferāh-ı Yūsuf-ı ʿaşḳla
Bugün Yaḳūp gibi beytü'l ahzanda büḳām vardır

Görüp ol nūr-ı vechiñ sevmemek mümkün müdür zāhid
Bizi ṭaʿn eyleme ʿaşḳda bu illet-i müdām vardır

Geçiñ bu ʿāşıḳa cevretmeyi ey dilber-i Ḳıbrıs
Kerem dersiñ bugün geçmek yarın rabbü'l enām vardır

Şikār eylese bu **Naḳdī** bu dil şahbāz-ı ḫūbanla
Ki ḳurb-ı şāh cismimde dile daru's selām vardır

21 (21)

Ey çerāġ-ı şeb-i üftāde-i pāk envār
Ey kerem-i kān-ı kerem ehli rahm u hemvār

Arzuhāl eyleyeyim hālimi ey şāh saña
Ḳan uyuşdurdu cigerime bu çerh-i ġaddār

Nʾola bir lahẓa beni renc u elemden āzād
Eylemez eylemem saʿy murādım iẓhār

Neyse muhkilem kemālim icrasın aṣlā
İdemem dilden bu cism-i żāifim bīçar

Yeter ey naḳş-ı çelipā ey felek gayrı yeter
Bu füsūn-i hezeñ ḳoymadı tābʿımda eser

Mihr-i iḳbālimi luʿb ile çoḳ ḳıldı sınūf
Gün be gün ẓulmet-i bādıñ baña ḳılmaḳta sufūf

Ḳalʿa-i …… endāḫte-i göz ü belā
Şāh-ı ġam leşkeri mihnetle çekmekte hużūf

Deşt-i mihnette hemān ḳılmada żabt-u cidāl
Ḫūn-ı rūy-ı āsā döner arada o pür-ḫūn süyūf

Bī uḳūf ḳıldırdı neyleyeyim leyl ü nehār
Yūf ola böyle ġamıñ evvel-i encāmına yūf

Dāima ehl-i hüner cevr ü cefāda bil ki
Gör halin beyn-i benanide gelāy-i geygülli

Ḳılmadı hāl-i perişānıma imʿān Ḳıbrıs
Ḳıldı ġonca-i baġ-ı dili ḫandān Ḳıbrıs

Gerçi bir şānımız ṭūṭī-i lisan-ı nerm-bende
İşte bu sıḳlet ile ḳıldı perişān Ḳıbrıs

Bilmedim bende nedir nolduġunu leyl ü nehār
Hāldür hāb üzre geçer mīrān-ı Ḳıbrıs

Arż ola yana sema şöyle idrāk idemem
Dünyā girmez gözüme başıma zindān Ḳıbrıs

Şāhım Allāhu teāla ḳıla ömrüñü mezīd
Evvel Allāh-veş ḳalmadı birimizi ümīd

Ey kerem kānı kerem eyle bu **Naḳdī** ḳuluna
Suhte-i göñlüme bir an teselli buluna

İhtisār eylediġim çünki budur **Naḳdīye**
Halimiz hażreti sulṭānıma maʿlum oluna

Cāna kār eylemese böyle naẓm itmez idim
Hāl u ġam olmadı dil u cā baha ṣaġ u ṣoluna

Bāb-ı luṭfuñda nigehbān bu ayn-i cānım
Girmeġe ne ise Allāh u Muhammed yoluna

İsmimiz ḳaydolmamı defter-i ihsānıñıza
Eyledi kān-ı kerem her ne düşer şānıñıza

22(7)

ʿĀşıḳız biz serv-i Mecnūn'a hemī Leylālarız
Kişver-i naẓm-ı maḥabbette serīr-i cālarız
Ser çeküp burç-ı semāda evc uran anḳālarız
Biz ki Eflāṭūn-ı ʿaşḳız şair-i yektālarız
Mālik-i mülk-i sühan sulṭān-ı bī-hemtālarız

Çār ebṣār-ı temeddüd ʿaşḳımız imʿānıdır
Kenz-i lā-yefnā biziz dil lāl-i gevher kānıdır
Vezn ile marūf muḳatil cevheriñ ʿummānıdır
Żabṭ u dārāt etmişüz lākin göñül ʿummānıdır
Muḳteżā-yı hükm-i ʿaşḳa ʿāşıḳ-ı şeydālarız

Şāir-i āteş zebāñız ki bilür dünyā bizi
Kimi gördü kimi ṭuydu aʿlā vü ednā bizi
Genc-i naẓmıñ dāveri ḳıldı hemīn Mevlā bizi
Ol durur mehcūr iden hem şād iden hālā bizi
Ol sebebden mübtelā-yı ḳāmet-i bālālarız

İñliyor maġz-ı derūnum ṭurmayıp mānend-i sāz
Yine çıḳdı naẓm ile meydāne esb-i imtiyāz
Gevher-i insān olalım varsa gelsin ehl-i rāz
Hem kelīmiz hem kelāmız hem dürüstū-yı niyāz
İntināb-ı cān-ı ālem aḳıl-u dānālarız

Maẓhar-ı ẕāt-ı sıfātız bizdedir ayn-ı kemāl
Gūşumuz ṭuyar nevāsın çeşmimiz alur ḫayāl
Andadır dil-hāhımız ġayrı gerekmez mülk ü mal
Huffāz-ı herc itmezüz yoḳtur ḫayālimiz mal
Bülbül-i gülzār-ı ʿaşḳa zār-ı meclis pervalarız

Naḳdīya bahtıñ gibi olma hevā-yı dil-zede
Zīra ālem oldu bu maʿnā ile hayret-şode
Bād-ı ṭūfan-ı teşevvuḳ bizlere imā ide
Hatemā ḳamusı leccāc muhīṭ-i ʿaşḳda
Bahr-ı emvāc-ı maḥabbetle geçen deryālarız

23(20)
Kim bu ālemde ola ʿāşıḳ ola hem ġamsız
Cevr-i yārsız ola hem dīde-i cānı ġamsız

Rūz u şeb āh u fiġān renc ü elem dünyāda
Bī görür ʿāşıḳ ola varsan gözüm ġamsız

ʿAşḳ u sevdā vü sitem yāriñ tesellīleridir
Ol sebep olmaya bir günleri cām-ı cemsiz

Ālemiñ derdine dermān bulunur yā Rabbī
Ey ne ḥikmet ola bu pāre-i ʿāşıḳ emsiz

Naḳdī cān eyleme kim ālemde ʿuşşāḳın
Pādişāh ola yine bir günü geçmez ġamsız

24 (22)

Ger maḥabbette ḳuruluysa yıḳılmaz bir esās
Fehm ḳıl rind-i göñülüm fehm ḳılmaz ise nās

Ḳıl naẓar çeşm-i ḥaḳiḳātle verā-yı perdeden
Ḳırar putları …… …… …… olmaz ilḳāsı

Ādemiyet gevheri göñlü evinde kişiniñ
Olmayıcaḳ hāş olur mu giymeġe hāş libās

Ehl-i īmānıñ mücellādır dili evvel ebed
Ḳalbi mirʿat-ı münāfiḳdan biçilmez çirk pās

Zahidā ister bulunsun **Naḳdī'niñ** ġayrı dili
Çalmaḳla bulanır mı su ṭuru ḳalāylı ṭās

25 (23)

Gözlerim yollarda ḳaldı ey efendim gel yetiş
Cism ü cānım isteyüp ġayrı tükendim gel yetiş

Ḳararup ḳaldı yoluñda gözlerim ẕülfüñ gibi
Lüṭf idüp ṣu inmeden ey şāh levendim yetiş

Mihr-i ḥüsnüñ gördüġüm günden beri bu gözlerim
Zār u zār ḳan dökmeġe serv-i bülendim gel yetiş

Ḳalb-i virānım yetiş ʿimar ḳıl ḥaḳḳıñ senüñ
Ḫāṭırıñ maʿmūr ide al hayr pendim yetiş

Ḥasretiñle ayn-ı cānı **Naḳdī'niñ** ḳan dolmadan
Gel yetiş ey derde dermānım efendim gel yetiş

26 (24)
Diñle pendim iresiñ Ḥaḳḳa ey ṭālib-i Ḥaḳ
Ömrüñü mürşide ṣarf et olasıñ ṣāhib-i Ḥaḳ

Bir ḳişi gendüyi farḳ itmezse sulṭān olamaz
Manẓar-ı cān der-i üstād görünür mezheb-i Ḥaḳ

Kesb ider şaʿşaʿa-i ẓulmet-i cism-i şehriñ
Anda iẓhār olagör ne imiş ġāib-i Ḥaḳ

Bu mürşiddedir ol ḳadrin sırr-ı mʿiracı
İş bu menzilde nümāyān olur cānib-i Ḥaḳ

Naḳdī mürşidiñ rıżāsın gözetirse ṭālib
Şehr cisminde doġar şems u ḳamer kevkeb-i Ḥaḳ

27 (25)
Bāġ-ı ʿaşḳ içre a zāhid dime ʿaşḳ-zāra yoḳ
Ḳan uyuşmuş ʿāşıḳıñ baġrında ṣanma yāre yoḳ

Cümle ḫubān tābiʿ oldu ah ki aʿdālara
ʿĀşıḳa biñ cevr iderler bir cefā aġyāra yoḳ

Kendimi dellāle versem boynuma zincir idüp
Bir adālet ṣahibi gīsū-yı sīm-i tāra yoḳ

Ey bu göñlüm böyle bir ġamla geçer mi bilmezem
Ya niçün şād idici bir ṭūṭi-i gūftāre yoḳ

Var yār-ı dünyevīye **Naḳdīyā** meyl eyleme
Var dünyā gerçi vardır devlet-i āvāre yoḳ

28 (26)

Ey dil-i pervane ṣanma şemʿa-i rūhsāre yoḳ
Andelīb-i bāġa bir tane gül-i gülzāre yoḳ

Gevher-i sırr-ı ilāhi varsa sende tālibā
Dime tahsil-i kemāle ālem içre ārā yoḳ

Sende ḥikmet sende ḳudret sende ara sende bul[18]
Cümle kānlar sende pinhān ʿaynına āşikāre yoḳ

Bir kişi kendüde mevcūdken ana ne irsün
Ola kim ol kişide arzū-yı dīdāre yoḳ

Naḳdī ömrün ṣarf ḳılsañ ṭālibiñ uġruna sen
Mabih-i Ḥaḳ olmayıcaḳ bir kişide çāre yoḳ

29 (27)

Ey dil bize āb-ı engür ne gerek
Ḫayāl-i yār ile göñül mest iken

[18] Niyazî-i Mısrî'nin 'İster isen bulasın cânânı sen'şiirinde benzer ifade geçmektedir.

Sāḳi için ġılman hūri ne gerek
Hāl-i medhūş dilde bezm-i elest iken

Ṣahrā-yı mecaz-ı ṣuūd eyledim
Varup menzilimde ḳuūd eyledim

Cānān-ı cān içre mevcūd eyledim
Ne ġam ey ol şah peyvest iken

Bülbül ü zārım baġ-ı bürhānda
Gözüm yoḳtur gül ü sünbül reyhānda

Ṣūrete aldanmaz naḳş-ı cihānda
Naḳdī yar-ı bāḳi dilde hest iken

30(30)

Vaṣl-ı yāra maẓhār-ı şāz-ı mezīd olmaz göñül
Yana yana kül olup ah nā-bedīd olmaz göñül

Sūz-i mehcūrla vücūdum yār semender eyledi
Yine bād-ı yārdan aṣlā bedīd olmaz göñül

Nice encām-ı acāyib cevr-i dilber çekmeden
Hāke yüz ṭuttu vücūdum nā-ümīd olmaz göñül

Çar bābıñ ḥikmeti-i kūhun ṣamūr itmiş iken
Bī tesellī ḥikmet-i ġamdan reşīd olmaz göñül

Bilmezem irs-i peder midir baña bu **Naḳdīyā**
Her ne olsa defter-i ġamdan resīd olmaz göñül

31 (31)

Ah beni bülbül eden ol rūy-i gülşenim güzel
Bilmezem gūş eylemez mi āh u efġānım güzel

Taʿciz oldu yerde insanlar hemān gökte melek
Bu benim ṣavt-ı fiġānımdan a cānānım güzel

Sevge-dār-ı hālime rahm eylemez kimse benim
Sen ki rahm ītmez iseñ ey şāh sulṭānım güzel

Ġayra meyl eylemedim kārhāne-i ālemde hīç
Milk ü mālım hasbihālim din ü īmānım güzel

Hāṭrımı hīç kimse ne ābad ne berbād idemez
Eylese ey **Naḳdī** anı eyleye cānım güzel

32 (32)

Vaṣf olunmaz ey dost fevkime benim
Ġam leşkeri sūr-i sāl idüp yürüdü

Ḳalʿa ṭabʿıma hançerler çeküp
Dergāh-ı gönlümü ġayrı bürüdü

Ṭutuldum ey dostlar esīrim hālā
Meger imdād ide hażret-i Mevlā

Ṭaḳıldı boynuma zencīr-i belā
Mevtime ahd idüb çekdi sürüdü

Derd-i mihnet elem u keder benim
Naḳdī ömrüm geçti pür-mihnette benim

Daḫi ne hevesim ālemde benim
İsmim unutuldu cismim çürüdü

33 (33)
Gönül rūhuñ ise dil yārı teşemmüm,
Sünbül
Çünki boynuma bendler olsa **Naḳdī̄m**

Olmaz bu hevālar başıma sehv ile mūnis,
Müşkil
Dem olur eylemesi baña tebessüm

Gönlüm uzanır mūy-ı saçın miṣāli,
Kākül
Żamm olur sözü evzān ile tekemmül

Cānā saña ben arż-ı teʿaşşuḳ niye ittim,
Bülbül
Bağırır diyü baña eyle terahhüm

Naḳdī̄ nicedir firḳat u hicran-ı maḥabbet,
Bülbül
Ol güle eylerse taaṭṭüm

34 (34)
Ey bu ālemde arūz-ı yāre fırṣat bulmadım
İsmini ḳaldırmağa bir ehl-i ġayret bulmadım

Yandım ṭutuşdum ey dil mahza noḳsan itmedim
Yine sevḳ-i vuṣlat içün taht-ı devlet bulmadım

Sū-be-sū geşt ü güzār eylediğim bu ālemi
Cevr-i dilber çekmeden bir ġayrı lezzet bulmadım

Gezdiġim eṭrāf u eknāf içre diḳḳat eyledim
Ehl-i kāmil çoḳdurur ehl-i ṭabiat bulmadım

Bażılar ḥaḳḳımda **Naḳdī** ʿāşıḳ-ı vuṣlat demiş
Bāṭına irdim yine ẓāhirde vuṣlat bulmadım

35 (35)
Nʾolmalı cevr ü cefā dār-ı fenāda sevdiġim
Cüzʾü yüz ṭutturmadıñ bende azāde sevdiğim

Gerçi *inna'l-lāhe yuhibbu'l-ṣabirin* der fe-ṣallā
Ṣabra taḳat ḳoyduñuz mu mübtelāda sevdiġim

Cām-ı cān manẓar-ı dürbīn ile seyr itdim seni
Şöyle mihmān olmuş ol ki bed-liḳāda sevdiġim

Bu sebeble ṭutturursuñ sinemi ṭaştan ṭaşa
Çār baġçe gel ḫarāb itme arada sevdiġim

Ben çeküp cevriñ ṣafañ aġyār sūrette ṭoġru mu
Ḳalmadı gitti elimden çün irāde sevdiğim

Yār cāndır cān-ı yār fehmetmiş iken **Naḳdīyā**
Ne ola kim bu adavet beynenāda sevdiğim

36(36)
Meded ya hażret-i ḫallāḳ-ı ālem
ʿÖmrüm haṣar itme şu genç yaşımda

Leylā-yı dünyādan murād almadan
Mecnūn gibi otlar bitti başımda

Ah olmaz rıżāyla hazeri yoḳ iken
Genç ihtiyar olmaz kederi yoḳken

Rūyumda bir mūyuñ eseri yoḳken
Aḳ göründü kirpigimde ḳaşımda

Genç yaşımda baña bilemem noldu
Kāse-i dil **Naḳdī** ḫūn ile ṭoldu

Ömrüm sefīnesi nā-bedid oldu
Gözlerimden aḳan ḳanlı yaşımda

37(37)
Çünki derdim derd-i ʿaşḳa dermān ḳıl gel ey ḥakīm
Zahm-ı dil sad pāredir ihsān ḳıl gel ey ḥakīm

Derdimize hażreti Loḳman devā eyleyemez
Derd ile dermān bulmaġa izʿān ḳıl gel ey ḥakīm

Bu rumūzı sezmeġe çünki ḥakīm-i Ḥaḳ gerek
Bes saña mecrūh dilim şadān ḳıl gel ey ḥakīm

Cānımı cānānımıñ hākinde ḳıldım hāksār
Ḳasr-ı dilde cān mihmān ḳıl gel ey ḥakīm

Biz bu derd ile oluruz tā ezelden tā ebed
Derd-i yār dermān-ı yār uman ḳıl gel ey ḥakīm

Naḳdī-veş naḳdine ömrüñ reşād-ı himmete
Ṣarf idüp ednā diliñ sulṭān ḳıl gel ey ḥakīm

38(38)

Ey sevdiceġim ben seni dünyāya deġişmem
Bir būseñe biñ vuṣlat-ı zībāyı deġişmem

Kāfi baña ol anber-i kisveñi teşemmüm
Ol būy-ı uṭrı sünbül-i sarāya deġişmem

Baña yetişir sāye-i ol servi ḳaddüñ
Biñ ʿarʿarı biñ ḳāmet-i ṭūbāya deġişmem

Ayb eyleme ʿaşḳıñ ile mecnūn fiġānım
Ben seni Şirin, Aşlı vü Leylā'ya deġişmem

Rāhıñda seniñ dökdiceġim ḫūn-ı siriş kim
Bir ḳatresini biñ heni deryāya deġişmem

Ol sāḳī-i ömrüñe revān eyledim anı
Ḥüsnüñ çiçeġi açıla ġoncaya deġişmem

Bir müyıñı bir hūri vü ġılmāna virir mi
Hāşā vire **Naḳdī** seni dünyāya deġişmem

39(39)

Bir güzel gördüm bugün yandı ciger sūzāneyim
Şemʿi ḥüsnüñde anıñ dönmekte dil pervāneyim
Yerde gökde bilmezem kendim o sāatten beri
Selsel-i ẕülfünde baġlı bir dil-i dīvāneyim

Başta aḳlım tende cān damarda ḳanım ḳalmadı
Bülbülüm gül vechine āh u fiġānım ḳomadı
İş bu mestlikden āyām aṣlā gümānım ḳomadı
Bir yeri görmez gözüm ta bu ḳadar mestāneyim

Can u başım bahş ḳıldım ey perī peyker saña
Ey gözüm nūru ciger kūşem leb-i kevs̱er saña
Ġayrı ḳul oldum temelli şehr-i İskender saña
Yār-i cānım sendedir çünkü aña hayrāneyim

Naḳdiyā cins-i arabda böyle dilber görmedim
Vech-i ahmer gördüm ammā böyle ahmer görmedim
Nesl-i Ādemde hele hīç buña beñzer görmedim
Tā ki ömrüm var hemān ʿaşḳ ile anıñ yanayım

40(40)
Matemdir bu durma oḳu idelim
Ehl-i beyte rahmet Yezid'e la'net
Sen de ġayret idüp hemān yazalım
Ehl-i beyte rahmet Yezid'e la'net

Dökdüler ḳanını imam Hüseyniñ
Ol evlād-ı resūlü's-saḳaleyniñ
Bu oldu evrādı arş u zemīniñ
Ehl-i beyte rahmet Yezid'e la'net

Mü'mine ibādet iş budur ṣormañ
Ġayrı ibādete gendünüz yormañ
Din ḳarındaşları oḳuyun ṭurmañ
Ehl-i beyte rahmet Yezid'e la'net

Hararetten muṭrāb olmuştu maẓlūm
Ṣusuz şehid oldu ahvāli maʿlūm
Dilim ṭursa **Naḳdī** çün olur göñlüm
Ehl-i beyte rahmet Yezid'e la'net

41 (41)

Āḫirin ömrüm bu cānānıñ yolunda hāk idem
Aġlāyam ta ki cāñıma sine ṣad çāk idem

Görmege ṣabr idemem görsem gözümden ḳan iner
Nice bu yay-ı belāya ḳuvvet-i imsāk idem

Cevr-i dilber servet ü semānıdır ʿāşıḳlarıñ
Şevk-i cevr-i yār ile didem dahi ġamnāk idem

Gitti öz cānım içün ṣanma degildir ḳorḳu yemem
Gūş iden ḫavf-ı fiġānımı dahi ġamnāk idem

Mansūb-ı rūz-i ezeldir cevr-i dilber ʿāşıḳa
Yār iden mirātiñi dime ki ey dil pāk idem

Ölme vardır dönme yoḳtur cevr-i yārdan **Naḳdīyā**
Ta ki ömrüm var bu cānānıñ yolunda hāk idem

42(42)

Fiġān-ı āteş-i ʿaşḳla kesildi tab u tüvānım
Felekler yandı nārımdan yetişti ʿarşa efġānım

Harāret ḥasreti ġurbet cem oldu cümle bu mihnet
Kemānım haẓret-i ʿizzet kesildi yār yārānım

Ḳılup şerri baña ayrı ḳılursıñ sonum hayrı
Vefā yoḳ kimseden ġayrı cān içre cānānım

Benim hālim hesāb eyle nedir cürmüm cevāp eyle
Şehī ömrüm serāb eyle meded ey dīn ü īmānım

Murādı **Naḳdī'niñ** el-yevm ki sensiñ ey ḳādir ü ḳayyūm
Benim hālim saña malūm sarāy-ı dilde sulṭānım

43 (74)

Maġrib illerinden ey Şāh-ı ālem
Sulṭān Cezāyir'den haberiñ var mı
Sahāvet madeni ey cūd u kerem
Sulṭān Cezāyir'den haberiñ var mı

Şol tarih-i hicret varmadan yüze
Alaman düşmanı ḳaṣd itti bize
Nice vaṣf ideyim Hünkārım size
Sulṭān Cezāyir'den haberiñ var mı

Cenk gemilerine tecavüz yüzden
Mücāhid ḳullarıñ düşürme gözden
Ġarḳ oldu görünmez dumandan tozdan
Sulṭān Cezāyir'den haberiñ var mı

Elimizde ḳılıç dilde ẕikrullāh
Muʿin hāfıẓımız ol ulū Allāh
Dört yanımız aldı kāfirler billāh
Sulṭān Cezāyir'den haberiñ var mı

Ey **Naḳdī** gāziler şād oldu güldü
Şehitler cennette mekānın buldu
İspanyol Portekiz Nemse bir oldu
Sulṭān Cezāyir'den haberiñ var mı

44(28)

Geldi bayram sen ki ey serv-i revānım ḳandesiñ
Semt-i yārdan yār ile hayr-pāyım ḳandesiñ

Bülbül-āsā gözlerim eyyām-ı gül gibi bahar
Taht-ı dilde ey benim şāh (…….) ḳandesiñ

İntiẓārda gözlerim rāhıñda lahẓa itme yoḳ
Ḥüsn ü dehr içre ayā memdūh-niyāmım ḳandesiñ

Tā ki yārim gelmemiş semtime ʿıyd uġramasın
Ahd ola ʿıyd itmeyemʿıyd-ı tamāmım ḳañdesin

Söyledikçe **Naḳdī**'ye ṭūṭī gibi şīrīn-zebān
Ömrümü efzūn iden şīrīn zebānım ḳandesiñ

45(29)

Ey perī cān almaġa pek müptelādır ḳaşlarıñ
Oḳ atar kirpikleriñ bilmem ki yaydır ḳaşlarıñ

Her yeriñ altuna benzer hīç ḳusūruñ yoḳ seniñ
Neyleyim başıma püsküllü belādır ḳaşlarıñ

Dīnimi īmānımı yaġmāya virdi gözleriñ
Cāna ḳast itti efendim çün sezādır ḳaşlarıñ

Dişleriñ inci şerāb-ı erguvān dudaḳlarıñ
Sīm-gerdān bir yaña ṣanʿı Hüdādır ḳaşlarıñ

Göbegiñ faġfūrī fincān perçemiñ sırma seniñ
Baş ayaḳ elmās bu **Naḳdī** bī-bahādır ḳaşlarıñ

46 (75)

Ḳıl naẓar ey pādişāhım işine İspanyolun
Zehir u zaḳḳūmlar ḳatıldı aşıña İspanyolun

Kāfiri ḳahreyledi islāma nuṣret virdi Ḥaḳ
Ḳıyāmet ḳopdu seyr it başıña İspanyolun

Şol ʿadū-yı hāksāre şöyle bir āl eyledük
Evliyālar himmetiyle dillerin lāl eyledük

Bilenimiz ṭoplar vurup sihrini baṭṭāl eyledik
Ḳargalar ḳondurduk āḫir leşiñe İspanyolun

Ḳırḳ sekiz hindin gemisi her birisi bir ḳaya
Putperestler ḳorḳusundan çekdi başın hırḳaya

Girmemişdi uyḳusunda düşüne İspanyolun
Kimisi Varhan'a ḳaçdı kimisi de Malṭa'ya

1198 inde hasbihālin söyledik
Yirmi ṭoḳuz teknesini kāfirin ġarḳ eyledik

1198 inde hasbihalin söyledik
Şöyle yazdıḳ tariḫini ṭaşına İspanyolun

47 (43)
Naẓār ḳıldım bugün bir şūha ġāyet nāil oldum ben
Ki çaldı ol peri anı da aḳl-ı zāil oldum ben

Diñeldim ḳarşusında put gibi cansızca bir müddet
Hele rahmeyledi biri sahbāya nāil oldum ben

Dili terk eyledim ār ile varı dehre ancaḳ kim
Güzeller fehm idüp bir būy deyre çün sāil oldum ben

Viṣāl-i rūya cehrettim ki gördüm menzil-i arşdır
Anıñçün avdet ittim şimdi zīre fāil oldum ben

Döner miydi rıżayla **Naḳdī** rāh-ı semāvatdan
Veli bī-tāb olup indim de arża ḳāil oldum ben

48 (44)

Gāfil olma diñle pendim dinle mahbūb-ı zaman
İşbu devrānıñ geçer bir gün olur hāliñ yaman

Ḳoma böyle āh u zārda ʿāşıḳ-ı ṣādıḳlarıñ
Çün bugün senin cemāliñ dāveri ol mihribān

Bu güzellik bir cüzʾün menşūbudur gelir geçer
Ṣanma ki bāḳi ḳalırsıñ zell olursuñ nāgehān

Bahş ḳıl gel bāġ-ı ḥüsnüñ gül cemāliñ ṣolmadan
ʿĀşıḳ-ı bülbülleriñ ḳılmaḳta gör āh u fiġān

Āḳıbet bir gün oḳur ismiñ taḳdīs-i felek
ʿAzleder ḥüsnüñ gider żabṭ ider baġrını ḳan

Böyle ġaddār felektir gün olur ḥüsnüñ seniñ
Bir pula alır ṣatar gel olma böyle ġafilān

İşbu sen taht-ı melāhat üzre sevdigim
Ḳıl kerem luṭf u ināyet **Naḳdī'ye** ey nevcivān

49 (45)

Kerbelā ʿāşıḳları gelin bugün
Şāh Hüseyniñ mātemidir aġlāyıñ
Çün muharrem girdiġiñ biliñ bugün
Şāh Hüseyniñ mātemidir aġlāyıñ

Aġlāyanlardır Muhammed ümmeti
Aġlāyandır ehl-i beytiñ rifʿati
Aġlāmaḳdır hem kemāl-i ḳudreti
Şāh Hüseyniñ mātemidir aġlāyıñ

Şāh çün virdidi işbu demde cān
Menzili oldu arż u āsumān
Ḳalmadı aġlāmadıḳ bir ins ü cān
Şāh Hüseyniñ mātemidir aġlāyıñ

Müselmānım dermola aġlāmayan
Āh-ı sūzla cigerin daġlāmayan
Mātem içre ḳaralar baġlāmayan
Şāh Hüseyniñ mātemidir aġlāyıñ

Çün tahammül itmediler daġ u ṭaş
Dökdiler hep gözlerinden ḳanlı yaş
Biz nice ṣabr idelim ey ḳarındaş
Şāh Hüseyniñ mātemidir aġlāyıñ

Nice ḳıydın şāh Ḥüseyin'e ey Yezīd
Laʿnet olsun saña ey baġrı hadīd
Oluñ dostlar bu gürūhtan baʿīd
Şah Hüseyniñ mātemidir aġlāyıñ

Aġlā **Naḳdī** lüṭfuñ ummānı budur
Cümle cismiñ derde dermānı budur
Ehl-i beytiñ dini īmānı budur
Şāh Hüseyniñ mātemidir aġlāyıñ

50 (46)
İrdi ol māh-ı muḥarrem mātemin
Ey şehīd-i deşt-i Kerbelā

Yoġ idi ol demde seniñ hemdemiñ
Ey şehīd-i şāh deşt-i Kerbelā

Tā o demden Ehl-i Beyt-i Muṣṭafā
Ḥaşre dek āh u fiġān ḫaliñ bańa
Can u tende aġlāmaḳ ahde vefā
Ey şehīd-i şāh-ı deşt-i Kerbelā

Çün rıżā-yı Ḥaḳḳa durduñ cān ile
Çölleri ḳıldıñ müzeyyen ḳan (ile) [19]
Olmadı bir yaveriñ insan ile
Ey şehīd-i şāh deşt-i Kerbelā

Teşnelikten uçdı ol murġ-ı hayāt
Ol hayāta olmadı āḫir necāt
Hīç mürüvvet ḳılmadı āb-ı hayāt
Ey şehīd-i şāh deşt-i Kerbelā

Bir unutulmaz iş oldu āleme
Kāfir olsa teşne virir ādem'e
Mervan Yezid nice urdı gül feme
Ey şehīd-i şāh deşt-i Kerbelā

Bir olupdur çün şeb-u rūz bańa
Bu yetişir āh ciger-sūz bańa
Olmasa bir ġayrı ġam firūz bańa
Ey şehīd-i şāh-ı deşt-i Kerbelā

La'net olsun ol Yezīdiñ cānına
Cānına hem dīnine īmānına
Ḳıl rahm **Naḳdī'niñ** efġānına
Ey şehīd-i şah-ı deşt-i Kerbelā

[19] Şiir metninin orjinalinde "ile" geçmemeḳtedir. Faḳat eḳlendiği zaman şiir bütünlüğü sağlanmaḳtadır.

51 (47)

Şebinden zehri nūş eyler bu lezzettir diyü
Ẓāhir u bāṭınlarında ḳalbe ḳuvvettir diyü

Aṣl-ı ẕātı ārifiñ meşān-girih bu āleme
Ālem içre bilmeye bu ʿayş-ı ʿişindür diyü
Ehl-i diller içe dest-i sāḳī-i gülçehreden
Nūş ederler zehr-i ḳātil olsa şerbettir diyü

Bende bilmem bażı kimse perde-i rüsvālıġı
Boynuna ṭaḳmış geçürür iş bu ḫilʿattir diyü

Laʿnet olsun ḳande var ise yalāncı **Naḳdīyā**
Doġrular doġru görürler hep ḥaḳiḳāttir diyü

52 (48)

Nedir bu şule-i ḥüsnüñ efendim pādişāhım hū
Nedir bu ḥüsn ü eṭvārıñ efendim pādişāhım hū

Nedir bu naz-ı eṭvarıñ efendim pādişāhım hū
Nedir bu naz-ı eṭvarıñ efendim pādişāhım hū

Dil-i bīçāremi pervāne ḳıldı döndürür dāim
Seniñ ol şem-ʿi rūḫsārıñ efendim pādişāhım hū

Ki ṣardı cism-i cānım ḳan çeker ejder gibi lüṭf it
Meded gīsūyi şahmarañ efendim pādişāhım hū

Teşemmüm itmek ānı bülbül-i ṭabʿıma lāyıḳtır
Yataġ-ı baġ-ı gülzārın efendim pādişāhım hū

Perişān oldu ʿaşḳıñla yine vuṣlat ile dermān
Diler **Naḳdī-i** bimārıñ efendim pādişāhım hū

53 (49)

Eṣ-ṣalādır ehl-i ʿaşḳıñ arṣagāhda sengine
Ehl-i ʿaşḳıñ şāh gelse ḳılsa her dil cengine
Arṣagāhda ḳılṣa dil-i can şeddiniñ her tengine
Sengine her cengine her tengine er dengine

Rāh-ı rindī nice añlar nā-aḳılla nā-şikār
Nice anlar ʿaşḳı ile bā-āşikār
Nā aḳılla eyleye pek zāhidā gel ḳıl naẓar
Nā şikār bā āşikār gel ḳıl naẓar āhengine

Nice hest ki şūr-ı dārı rāh-ı ʿaşḳı ḳaṭʿ ider
Şehr-dār terk ider ey **Naḳdīyā** tā cān u ser
Rāh-ı ʿaşḳı **Naḳdīyā** yā humḳ ile der-tengi yer
Ḳaṭʿ ider tā cān u ser der-tengi yer her şengine

54 (50)

Ṣaḳın göz ḳoymadım ben ẕerre yaşına ālemde
Yine sīnem siper ṭuttu sitem ṭaşına ālemde

Ne denlü aġlādım yandım yaḳıldım gelmedim gitti
Ne çāre köhne pīr oldum bu genç yaşına ālemde

Serāpā bu cihānıñ hep döner ṭāʿun-ı ḫūnumdan
Ḳor almaḳ ḳābil olsaydı gözüm yaşına ālemde

Yasın çekmese bir ādem ne bilsün ḫālet-i ʿaşḳı
Ne bilsün tīr-i esrārı ata ḳaşına ālemde

Huṣūṣā tam ḳarantina diyü hamūn Beyrut'ta
Habersiz rām baḳ efrenciñ nāşına ālemde

Benim bu çille-i tāriḫimi Allāh ey **Naḳdī**
Zaman kim virmesün bir özge ferdiñ başına ālemde

55 (51)
Ya haẓreti Allāh sen imdād eyle
Kişver-i vücūduñ ḫarāb olmadan
Feryād idüp bir dilberiñ öcünden
Cism-i pākim gel türāb olmadan

Bir sitemkār gör baña neler itti
Bıçaḳ tā kemiġe dayandı gitti
Ah ḥasret tamām cānıma yetti
Lüṭf itʿazap üzre ʿazap olmadan

Naḳdīyem derdime bulunmaz çāre
Oldu ciger-ġāhım ṣad pāre pāre
Āmān Allāh amān ḳavuştur yāre
Yanup cigerciġim kebāb olmadan

56 (52)
Görüp bir aybını sır eyleyen sırdāşa eyvallāh
Sözü özü yüzü birdir o ḳarındāşa eyvallāh

Eger kim bir kişi cāh-ı cihāna meyl ider ise
Dimeyüz öyle bed ahlāḳ olān oynaşa eyvallāh

Ḫarābāt ehline eyler pesendi ehl-i Ḥaḳ ammā
Ṣıfāt-ı ẕāta irdiyse deġil naḳḳāşa eyvallah

Cihānıñ daġdaġasın almayuz biz ẕerrece gūşa
Ki āndan idüben itmeyüz ayyāşa eyvallah

Bize ol ıyş u nūş olsa da birdir olmasa birdir
Libās-ı āriyet çün itmeyüz reyyāşa eyvallāh

Sögen yoḳtur dögen yoḳtur süre yoḳ **Naḳdī** Ḥaḳ Rabbi
Rıżāyuz ḳurb-ı Ḥaḳtan ne gelür cān başa eyvallāh

57 (53)
Māteme irdi göñül ālem-i Hürrem çü kime
Söylerim bildiġimi olmazam epsem çü kime

İstemem hayr u vefā itmeye bir kimse bańa
İstemem ideceġi feyżi o ādem çü kime

Ben ki şol mātem-i feyżi-i Ḥüseyin oldu isem
Bilmezem ġayrı ne güne ola mātem çü kime

Ben ki ol Ḥaydar ʿaşḳıyla bu cānı virürem
Tīġına cānıña laʿnet ola mülcem çü kime

Ben ki bu kelleyi ḳoltuġa ḳodum **Naḳdī** nola
Harharayı dağdağayı cümle ālem çü kime

58 (54)
Gelüp gidüp merġūbuñ ṣafā bahş eyledi cāna
Abdullāh irişti her baş arş-ı rahmāna

Müşemmaʿ ittim anı şemʿi dilā ʿaşḳ ocağında
Devā-yı derdi üzere ḳodum anı ḥakīmāne

Ki mesdūd olmuş idi gūş-i bābım kāġkaġalardan
O naẓm-ı bülbülüñ irdi ḳomadı bağ-ı gülşene

Muṭanṭan ṭabʿıma āb-ı zülāl baḫşeyledi nuṭḳuñ
Żaʿīf-i cism-i cān milki irişti āb-ı ḥayvāna

Şorulsa **Naḳdī** bu güftār-ı pākīze bahā olmaz
Cevāhir kānı ʿaşḳ içre urulsa naẓm-ı mīzāna

59 (55)

Nice ḳıydıñ şāh Ḥüseyniñ ḳanına
Laʻnet olsun saña ey ḳanlı Yezid
Cānıña hem cānların cānānıña
Laʿnet olsun sana ey ḳanlı Yezīd

Nice dökdüñ yeryüzüne ḳanı
Görmedinmi vechiniñ nūrānını
Bilmediñ mi dört köşe sulṭānını
Laʿnet olsun sana ey ḳanlı Yezīd

Bu ḫuṣūṣta aġlādı hep ins u cin
Sīnesin çāk eyledi arş u zemin
Ṭuttu ferişteler anıñ mātemin
Laʿnet olsun sana ey ḳanlı Yezīd

Sen ki ḳıydıñ Muṣṭafā evlādına
Hem ʿAliyyü'l Murtażā evlādına
Hem Zeynel'e Fāṭıma evlādına
Laʿnet olsun saña ey ḳanlı Yezid

Sen Şefāat etme yā Ḫüdā aña
Sen de raḥmet eyleme ya Rabbenā
Ḫūn-ı dil **Naḳdī** ricā eyler saña
Laʿnet olsun sana ey ḳanlı Yezīd

60 (56)

Göñül kim söylemeyüp bir ādem'i incitme incinme
Fenā sözle[20] baġrını bir ādemin incitme incinme

Sözüñ ezel ḥesabı öyle çıḳar dilbere satmadan
Ḥalimiz söyleyip her ādem'i incitme incinme

Fena söz ḳalp yıḳar çün yıḳma kim beyt-i Raḥmandır
Ḳabul itmez ki gök yer ādem'i incitme incinme

Diliñden çıḳmadan fikr it eger lāyıḳ ise söyle
Tefekkür ḳıl ḫayr şer ādem'i incitme incinme

Hesapsız söyler isen çünkü ālem de saña söyler
Gerek nadān gerek er ādem'i incitme incinme

Fenā söz söyleme ey **Naḳdī** sen daḫi fena duyma
Gerek perr gerek ter ādemi incitme incinme

61 (57)

Esās-ı ādem evvel oldu bünyād maḥabbetle
Göründü naḳş-ı pāki aḳs-i mirʾati ḥaḳīḳatle

Benī Ādem zihī āyine-i ḥikmet dürür ammā
Görünür nefs-i raḥmānī beyān-ı ḥüsn-i ṣūretle

Saña senden yaḳın olduġ içündür ẕāt-ı rūḥānī
Giyinmişdir libās-ı aḥsen-i taḳdīm ḳudretle

Muḳābildir özü dīdār-ı yāre ḳarşı her dāim
Bu terkib-i ʿanāṣırdan göründü çeşm-i sīretle

[20] Şiir metninin orjinalinde "le" geçmemeḳtedir. Faḳat eḳlendiği zaman şiir bütünlüğü sağlanmaḳtadır

Dönerse Kāʿbe'den ḳıble-nümā ben dönmem ey **Naḳdī**
Benim var ahde peymānım ezelden tā ol āfetle

62 (58)

Ḥamdü lillāh sırrım içre būs ḳıldım dilberi
Şol dil-i mecrūḥuma cān virdi laʿl lebleri

Ol ḳadar ṣardım öpüp ḳocdum ki çektim sineme
Mest-i lā-yaʿḳıl olup terk eyledim cān u seri

Ġaliba zaid ışırdım rūḫların āh of dedi
Ṣuṣadım ḳıldım naẓar rūyuñ nişān olmuş yeri

Açtım ammā aḳlı başında deġildi fehm idem
Sīm gerdānıñ ḳoyup aġzıma ṣuṣtu ol peri

Vuṣlat-ı yār eyleyüp kesb ile mest-i ʿaşḳ olān
Tā ḳıyāmet ḥaşre onmaz serseridir serseri

Naḳdī medhūş olmasında neylesün nitsün gözüm
Şöyle emdikde dili aġzında yāriñ lebleri

63 (59)

Sūz-i ʿaşḳa düşeli bir denlü varım ḳalmadı
Cümlesin ḳıldım heba ṣabr u ḳarārım ḳalmadı

İreli bu ḥāl baña bir ġayrı ḥāl el virmedi
Zīr u bāya almışım namus u ārım ḳalmadı

Ḳam ḳarındaş vaṭan milk ü malı terk idüp
Yerleşem bu menzile ġayrı şümārım ḳalmadı

ʿÖmrümü ṣarfeyledim dest-i reşād-ı himmete
İʿtirāż-ı fānī-i dār u diyārım ḳalmadı

Ālem-i kārḫanede çün ẕerre denlü **Naḳdī yā**
Bir güzel sevmekten özge kesb ü kārım ḳalmadı

64 (60)

Görmedi yāri göreliden gözümüz dünyāyı
Ol sebep terk idemem ḳādir olup ṣahbāyı

Tīr-i ʿaşḳ ne bilir atmayan ādem ey dil
Çekeriz ḥaşre degin biz bu ġurūrla yayı

Sırrımız bilmeye yüz biñde bir ādem aṣlā
Nice aʿlām ide āleme bu maʿnayı

Nice peygām-ı sırrullāha irişdim ammā
Ẕerresin fāş idemem ḳādir olup iḫfāyı

Yine ṣatmaḳ diliyor **Naḳdī** kālā-yı kelām
Ḥüsn-i yāriden alup mihr-i żiyā ār ḳalmadı

65 (61)

Ḥamdü li'llāh ki baña yārim temennā eyledi
Ol gözüm nūru temennā birle iḥyā eyledi

Hep unutturdu baña cevr u cefā-yı aḳdemi
Şehr cismim derd-i miḥnetten müberrā eyledi

Cism ü cānım ḫāb-ı ġafletten açıldı çoḳ şükür
Sildi pasın ḳaṭre-i cāmıñ mücellā eyledi

Yā ilāhī bī-nihāyet luṭf-ı yārim var ola
Bildirüp beni baña ehl-i tevellā eyledi

Sırr-ı sübḥāna irişdi cāna baḳmaz **Naḳdiyā**
Sad hezār laʻnet Yezid'e etti teberrā eyledi

66 (62)

Acaba ṣaġ mı sīneme çeksem ṣanemi
Ḳorḳarım baʿde ʿaṭāṭ ʿad ide ṭabʿı ġanemi

Zir ü belā ediyor ṭabʿımı şaşdım nideyim
Nuṭḳa ḳādir olāmam destime alsam ḳalemi

Disem aḥvālimi olmaz dimesem hīç olāmaz
Niceye dek çekelim āh bunca renc u elemi

Tarumar eyleye mi ḥecr-i firāḳa düşürüp
Keşti-i ömrümüzü yem yeme baḫş ide mi

Seriñi terk ide gör yāriñi terk eylemedense
Ṭoḳunur gün ola **Naḳdī** saña anıñ keremi

67 (63)

Cihān gibi olmayaydı ey ṣofi
Gül deren şecerde nām-ı ḫār olmaz
Biñ yıl ömrüm olsa aʿlām eylesem
Āh derd-i derūnum āşikār olmaz

Yaḳınımañ birin bulur ya evvelā
Ben bilürüm diyu gezer ulema
İsim öġrenilir ʿilm ile ammā
Neyleyem cisimden ḫaberdār olmaz

Bir kişi derece-i ẕātını bilse
ʿAdūdan intiḳām almaġa ise
ʿAliyyü'l-Murtażā cihāna gelse
Ey **Naḳdī** dil gibi ẕülfikār olmaz

68 (64)

Göñül taʿmir bulunur mu saña bir bādeden ġayrı
Dil-i pervāneñi yoḳlar mı var feryādeden ġayrı

İşidir çoḳ bilür yoḳtur gülünmeñ seng-i mihnetten
Ne bilsin çekmeyen derd-i Şirin Ferhādeden ġayrı

Düşelden murġ-ı dil ol dām-ı z̲ülf i yāre ālemde
Ki maḳṣūd bilmezem n'idüġini āzādeden ġayrı

Eger dünyā ḳamu naḳḳād kesilse ey dil ālemde
Güzeller ḳadrini bilir yoḳtur üftādeden ġayrı

Ḳamu devrān şāndan geçmişim **Naḳdīyā** ālemde
İçmişin ḳalmadı maḥbūb ile bir bādeden ġayrı

69 (65)

Peyġamber-zāde de olsa bir kişi
Kendin bilmez bir er bildirmeyince
Cevāhir şehrine düşse de görünmez
Kendi bu şānıñ buldurmayınca

6643 biñdir[21]
Ezeli olmuştur vücūtta defter
Her birinde ḳarye var yoḳtur
Görmez göñül pasın sildirmeyince

Ya niçün getirdi bizi bu dehre
Ḥaḳ içün ser verip luṭfeyle ḳaḥra
Her cān girip sulṭān olmaz bu şehre
Nefs-i emmāreyi öldürmeyince

[21] Şiir metninin orjinalinde yazımı raḳam şeḳlindedir.

Bir kişiye iḥsan irmez Ḫüdādan
Maḥabbet ḳalḳmamış dār-ı fenādan
Bir kişi dünyāya gelir anadan
Ya nice dirilir öldürmeyince

Bir ara vir kendiñ ol seni alsın
Seni saña virsün yanlara ḳalsın
Dilersen cisminden saña bāġ olsun
Olmaz bāġ-ı dehrin ṣoldurmayınca

Acıya niʿmet-i ṭuġyān ḳula
O ind-i Mevlā'da deġmez bir pula
Düzmemiş azıġı çekme bu pula
Avadanı ṣıḳar doldurmayınca

Ḥamdü lillāh bi ḳuṣūrun peyāmda
Naḳdī nemiz vardır mülk-i Ādem'de
Aġlā kārın olur gülme ālemde
Ḥidāyet-i Mevlā güldürmeyince

70 (66)

Ṭālib-i Ḥaḳsañ beri gel diñle pendim ey kişi
Nuṭḳ-u Ḥaḳla ḥaḳ olāsıñ diñle her diġişi

Ṣanma ādem oldurandır ḳanlıdır nuṭḳ öldüren
Çünkü ġaffār-ı zünūbdur var mı Ḥaḳḳın bir eşi

Ḥaḳ söze perçīn ḳıl gel gūş-i cānda ṭālibā
İrdi de Ḥaḳ menzil-i taḳdire tedbīr her işi

ʿĀrife meyl eyleyen ʿārif gerek çün ʿārif hū
Tāc u ḫırḳadan ṭanıma gördüġünde dervişi

Nutḳ-ı Ḥaḳ eylemeyen biñ yaşasa da bu dehrde
Menzil-i mevlāsına iremez o Leylā āteşi

Ömrüñü ṣarf eyle **Naḳdī** gibi mürşid yoluna
Bulāsıñ sen daḫi menzilde mihr ü mehveşi

71 (67)

Gel beri ey sevdiġim dīn ü īmānım Muṣṭafā
Ḳıl mürürvvet ey ciger kūşem ʿAliyyü'l-Murtażā
Bendeñi ḳılma ferāmūş indi bāride o dem
Bade baḫş it sāḳīyi gör ḥüsnü ḫulḳu'r-rıżā

Menzil-i mevlāya girdikde yetiş ṭut destimi
Dīn ü īmānım Ḥüseynim şāh-ı deşt-i Kerbelā
Şāh Zeynel Ābidīne hem Muḥammed Bāḳıra
Cafer-i Ṣadıḳ yolunda ḳılmışım cānım fedā

Şuʿle-pāş itmekte dāim şehr-i cismimde benim
Mihr ü māhım Mūṣā Kāẓım ʿAli Mūṣā Rıżā
Biri Muḥammed Taḳī hem biri ʿAliyyü'n-Naḳī
Pāk idüp ḳurmaḳtadır dīn ü īmānımda baña

Ḥasnü'l-Aşkerī'ye ḳul ol Muḥammed Mehdīye
Çar-deh māṣūm-ı pāk ile sevmişiz biz evvelā
Ḳılma bunlardan baʿid **Naḳdī-i** kemter ḳulunu
Bunların ḥürmetine affeyle cürmüm yā Ḫüdā

72 (68)

Ḳuluñ ey şāh ḫūbānım süründükçe sürünsün mü
Tir-i gözden aḳan ḳanım süründükçe sürünsün mü

Cefādan yılmazam duymaz mısıñ ġayret yeter oldu
Çıḳar çıḳmaz gibi canım süründükçe sürünsün mü

Bu kāfir-keşliġi kāfir deġilsen gel ferāġat ḳıl
Bilirsin ehl-i īmānım süründükçe sürünsün mü

Adālet ṣāḥibi şāhlar ḳuluñ böyle süründürmez
Senin şānıñ a cānānım süründükçe sürünsün mü

Ḳıyāmet ḥaşre dek bu āteş-i ʿaşḳıñla rāhında
Cihānın **Naḳdī** sulṭānım süründükçe sürünsün mü

73 (69)
Semt-i miskīne bugün gör yine sulṭān uġradı
Bilmezem ne yeller esti şāh-ı ḫūbān uġradı

Dūçar oldu nāgehān bir kişi nigāh etti baña
Rūyu azġın ṭavrı tāze eski cānān uġradı

Bir zamān yandım yaḳıldım almadı ebṣārına
Żārı geldim nārı gelmez ḥūri ṭuġyān uġradı

Sevsem olmaz sevmesem olmaz şaşırdım neyleyim
Bilmedim günāhımı ebṣār-ı düşmān uġradı

Can vir gelmez idi semtiñe ammā **Naḳdiyā**
Ḫavf iderken sanki avcı üstünde ceylān uġradı

74 (71)
Rūz u şeb yaḳtı vücūdum nār-ı firḳat āteşi
Ḳoymadı cismimde bir laḥẓa liyāḳat āteşi
Şübhesiz ṣabr u taḥammül itmeġe yoḳtur mecāl
Ey ne müşkil derd imiş ālemde ḥaşret āteşi

Sırrıma ḳonan degildir kimse illā ehl-i dil
Nice yıllar cānımı cānānıma ettim sebīl
Ġāfil olma ey göñül sen dehr içinde şöyle bil
Bir belā-yı āsumānīdir bu göñül āteşi

Tā ezelden bir melek mahpāreniñ meftūnuyum
Eylemez lüṭfu u aṭālar ben anıñ mecrūḥuyum
Ol ṣaçı leylāya meyletti gönül mecnūnuyum
Artar onulmaz derūnumda mażarrat āteşi

Naḳdiyā bī-hūde mi ḳıldı (?) ah fezā
Bir ṣefāya irmedim çekmekteyim cevr u cefā
Bu vücūdum āteşi ʿaşḳıñla her dāim çırā
Ol sebepten aynıma gelmez ḳıyāmet āteşi

75 (73)
Yedi ḳral düştü seniñ ḳaṣdına
Ġaflet uyḳusundan uyan Cezāyir
Donanmalar taʿyin oldu üstüne
Ḥażır ol vaḳtine dayan Cezāyir

Ġazileriñ ekberleri sendedir
Rüstemleriñ bihterleri sendedir
Ḳoç yigidiñ defterleri sendedir
İbn-i filān ibn-i filān ġāziler

Sensiñ serḥatleriñ bal-i bülendi
Yedi ḳıral eder saña pesendi
Her bir burcuñ Rüstem-i Zāl menendi
Her bir ṭopuñ bir ḳahraman Cezāyir

Cān u dilden eyledik ahd ü āmān
Ḳat ḳat oldu ḳalbimizde dīn īmān
Dīn uġruna cenk idelim bir zamān
Mişvarımız olsun aʿyān Cezāyir

Naḳdī deryādan ümidim üzüldü
Serimize ḳalem böyle yazıldı
Devr-i āḫir oldu zamān bozuldu
Yardımcımız ulū sulṭān Cezāyir

SONUÇ

Çalışmamız, esas itibariyle Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesinde 46, 47 ve 49 numarada kayıtlı cönklerde yer alan Nedimî, Cünûnî ve Nakdî'yi ulaşabildiğimiz envanterlerin ve incelemenin ışığında tanıtarak, şiirlerinin transkripsiyonlu metnini verme üzerine kurulmuştur. Hazırlamış olduğumuz cönklerde seçtiğimiz şairlerden Nedîmî'nin 36, Cünûnî'nin 40, Nakdî'nin 75 şiiri olmak üzere toplam 151 şiir yer almaktadır.

Cönklerin rikaʿ hattıyla yazılmış olması cönklerin tek kalemden çıkmış olma ihtimalini güçlendiriyor. Cönklerin derleyicisi olarak Cahit Öztelli'nin dışında bir isme ve derlenme tarihi hakkında da bir kayıda rastlayamadık.

Türk Halk Edebiyatı ve Türk İslâm Edebiyâtı ürünlerini içeren seçtiğimiz cönklerdeki Nedimî, Cünûnî ve Nakdî'nin şiirleri muhteva bakımından oldukça zengindir ve bu üç isim edebî alan için önemli malzemeler sunmaktadır. Çalışmamızda elde ettiğimiz en önemli sonuç ise şimdiye kadar araştırmalarda üzerinde çalışılmamış metinlere rastlamış olmamızdır.

Cahit Öztelli'ye gelince çalışmamızın giriş kısmında belirttiğimiz üzere Öztelli, geleneği ve Türk kimliğini takip eden bir kişilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Zîrâ Cahit Öztelli'nin görüşleri, dönemin sancılı hareketlenmelerinde yerine göre çare olarak algılanmıştır. Tüm görüşleriyle birlikte Cahit Öztelli, özellikle saz şairleri ve halk edebiyatı açısından önemli bir görev üstlenmiştir. Bu çalışmamızda kısaca Cahit Öztelli'nin yapmış olduğu çalışmalar ve bu çalışmaların hedefine ulaşmasına giden yolda ona etki eden zihinsel ve toplumsal faktörleri, bu faktörler neticesinde ortaya çıkarmış olduğu kendi arşivindeki cönklerden çalışmamıza konu ettiğimiz kısımları inceledik.

Sonuç olarak ifade etmek gerekir ki edebi düşüncelerin ele alınışında ve yaşamın içinde yer almasında, zihin dünyamızı aydınlatmasında ve milli bir bilinç olarak ilerlememizi sağlayacak en önemli alanlardan biridir edebiyat.

Cahit Öztelli'de bu ilke gereği ömrünü edebi çalışmalara vakfetmiş bir insan, dolayısıyla taşıdıkları bayrağı ömürleri vefâ edinceye kadar indirmemiş olan bu nadide insanlardan emanet alıp, üzerimize düşen vazifeyi, milli bilincin ilerlemesi adına elimizi taşın altına koymak gerektiği düşüncesi ile hareket etmekteyiz.

Bu alana gönül vererek yapacağımız her bir çalışma edebi değerlerimizin oluşumunda kayda değer bir neticeye ulaşmamızı sağlayacaktır. Bu değerler insanların ve toplumun şekillenmesinde edebiyatın ne kadar önemli bir yerinin olduğunu göstermektedir.

KAYNAKÇA

Hınçer, İhsan , Büyük Dostum Öztelli İçin. Türk Folklor Araştırmaları (Aylık Halk Bilgisi Dergisi),Şubat 1979, S.355, Cahit ÖZTELLİ Özel Sayısı, C.18

Gökyay, Orhan Şaik, Bir Dostun Ardından / Cahit ÖZTELLİ. Türk Folklor Araştırmaları (Aylık Halk Bilgisi Dergisi), Şubat 1979, S. 355, Cahit ÖZTELLİ Özel Sayısı, C.18

Seyhan, Özcan, Vah Cahit Ağabey Vah / Yeri Doldurulamayacak Bir Folklorcu. Türk Folklor Araştırmaları (Aylık Halk Bilgisi Dergisi),Şubat 1979, S.355, Cahit ÖZTELLİ Özel Sayısı, C.18

Baykurt, Fakir, Folklorun Bir Ustasını Yitirdik / Kendisini Halkbilim'e Adayan Öztelli. Türk Folklor Araştırmaları (Aylık Halk Bilgisi Dergisi), Şubat 1979, S.355, Cahit ÖZTELLİ Özel Sayısı, C.18

Hınçer, Bora, Öztelli'nin Dergimizde Çıkan Yazıları / Bibliyografya. Sivas Folkloru (Aylık Folklor Dergisi), Nisan 1978, S.63

Özmen, İsmail, Alevi Bektâşî Şiirleri Antolojisi, Kültür Bak. Yay. C.5 s. 699 Ankara, 1988

Elçin, Şükrü, Akdeniz ve Cezâyir'de Türk Halk Şairleri, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1988 s. 178-181

Kıel, Machıel, Türkiye diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi *(TDVİA)*, K Md. , C.26, s.293-295, Ankara 2002,

Ergun, Sadeddin Nüzhet, Türk Şairleri, C.3, s.1097-1099, Manisa/Muradiye Kütüphanesi

Sakaoğlu, Saim, Türk Saz Şiiri Antolojisi, Akçağ Yayınları, Ankara 2006

Gölpınarlı, Abdülbaki, Hurufilik Metinleri Kataloğu, Türk Tarih Kurumu Yayınları,7. Seri Ankara 1973

Koz, Sabri, "Cönk", *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, C.2, Dergâh Yayınları, İstanbul 1977

Kocatürk, Vasfi Mahir, *Tekke Şiiri Antolojisi*, Buluş Kitabevi, Ankara 1955.

Kaya, Doğan, *Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü,* Akçağ Yayınları, Ankara 2007.

Gökyay, Orhan Şaik, "Cönk", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, C.8, İstanbul 1993, s.73-75.

Ergun, Sadeddin Nüzhet, *Türk Musikisi Antolojisi,* C. I-II, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1943.

Cunbur, Müjgân, "Folklor Araştırmalarında Cönklerin yeri", *I. Uluslararası Türk Folkloru Semineri Bildirileri,* Ankara 1974.

Koca, Turgut, Bektāşî Nefesleri ve Şiirleri (13.yüzyıldan 20. Yüzyıla kadar), Naci Kasım İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası, İstanbul 1990.

Boratav, Pertev Naili - Fıratlı, Halil Vedat, 1943, Halk Şiiri Antolojisi, Ankara, Maarif Matbaası.

Kocatürk, Vasfi Mahir, 1963, Saz Şiiri Antolojisi, Ankara: Ayyıldız Matbaası.

Apaydın, Yunus - Çavuşoğlu, Ali, Kangallı Aşık İlhami ve Şiirleri, Akçağ yay. Ankara 2004

EKLER

Orijinal Nüshalar

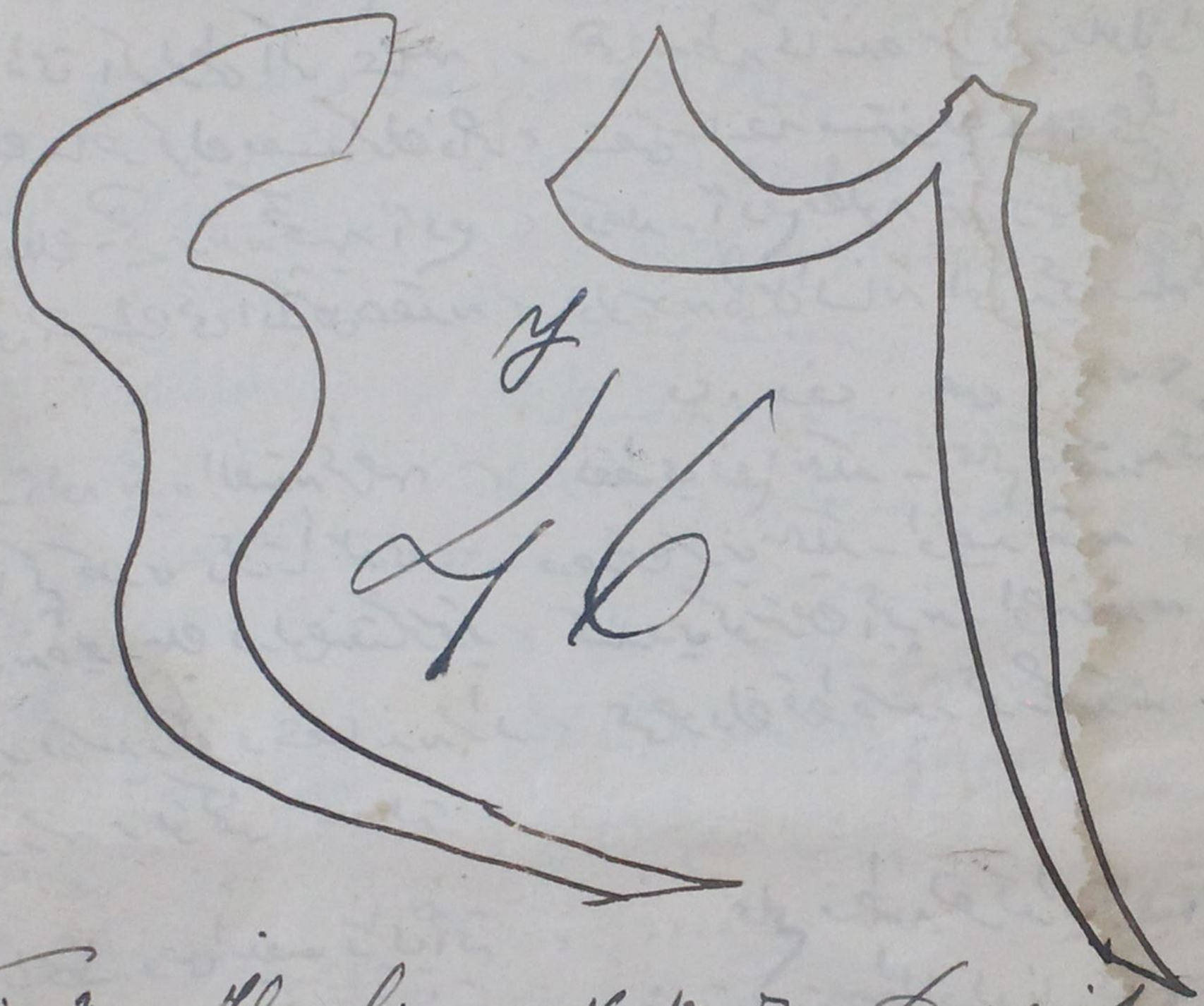
Nedimi
1
Ibrahim
14
Nesruh
22
Derwish
26
Shikari
30
Aymi
32
Feruze
34
Zekia
38
Galip
42

.... البته آ- رکنه زوک وارد- ، خلوص محلود- دسنده دلاستک قیل وقال وارد-
حسه بجب ، ریا ، کینه ، حوی طمه ، تمنا ، غرضه ، تحوصه ، کزاز یل فعلید یونه نگوده شتفیل وارد
خیلیلک حرص طمع لوه وضی حرص حرص کداوندنه ، ندامت کلیه نسانه البته یاجای وارد-
اگر غیبت اگر ذای اگر لوطی اگر عیبه ، همانه نظه کمانده سرایا یه ملال وارد-
سرک قلم کرک ساحر کرک نفسه کرک فاجر ، شقی ساحه مستهزیده حیف وجک "
سرک ذاغ بوحیلک جیغ یرنده تحمیه آدم ، وحلد- آدم طلوه تهی دستکله بشکی "
ها یاب اطلوه اسیرلک تمنی ایله کل حقدنه ، اولیسه یه کامل انسانه ای ندیمی اوزکه حاکی "

ب. وف. ص: ۱۰۸

سه ن بلکید- آنجه یه یده الفته غرضه ، نقطه ی ظلم ایلیکد- عالم حکمتنه غرضه.
خلقی یوزنه اولیا گم کلدی وجوت اولدی ، وحدتن سرنی بلکید- اوحدیتنه "
صافلی گو- گونده یوزیمی دیلی وضعیتگ سرسیدی ، کندیی کوسترمین ایچیندن اخلاصتنه "
هیچ ضلالت یه دکسید- کفر وحیانندن مراد ، بحر جودل قطره سیدن بحر حیحتنه "
نفسی سیله ایریسه یه توکنمز دولته ،

.... کرسیه واکط وضی اسیمیه دای ایچنجه ، ..... علم قات قوسیه الزاد اونای ایچنجه
کرم قیلی- یره دیلا- یتمه والدی ایچنجه ، علم قات قوسیه الزاد اونای ایچنجه
اسی ندیمی ایام سی د ج حای ایچنجه
مدیه قات یه مدیه قات کوک مدیه خرد دیای ، مدیه اقلیم حرامه حای کوسیه کم مدیه دیای ،
سرایا جهل وانا قطب اقطاب سیلکدیای ، نقد قیلی تعلیم عالمی براحه عالمجو دیای ،
کریم وفا دیسیه محبوبه کرک لیدیای ایچنجه

آفتیه کوه- باتمی کوزیله شریعت مکمن زیرا ، اما نده- محمد یعطف دیه یاد قابیلها ،
یا- یه سنده عاصیه بر صوره الرسللرک اما ، اگر حیاتی اگر شرک بیوکر مطلق الا "
دکل یه سو- حنیف دینیا وما فیهای ایچنجه
سنه اول سیودیکی حرفی ندیمیلدیکی ، سنه حیاتمه شیه جهت علم لدنه کسبی "
سنه اول نقطه ابا- بده کی ندیمی شوقه مشغول اولدم "
مایه ایله کل قاف طاغی مختفای ایچنجه
صفه سیدی مراد اولدی ندیمی ایچکه شکوه ، مراد اولدی حبجاه اخانه نوزر ایچکه دکوا
اسی شوم وحیاد- نفسی بل ایچکه گوا ، ..... طوغری یولده- ایچکه یوروا
یلنده صو- حقیقت علم الکمای ایچنجه

ب. وف. ص: ۱۱۵

ازل بزمنده ای دل خیلی وعده خلافی گوردم ، اگر عمل کوسیدیه آسا دلاکه اولقده اوردم
اسانه قصیده اطاعتی کوسترمه مناسبدم ، بلازم جستجو احوالی عاطله مطالعه یم ،
طاغم لاوطه اطلغی کذا- کشته یوزیم
..... خرده دائره بیچی جرح یزم یوده ، ..... حقنده ایسیلک گزیدیه بر چاره یازم یوده ،
دوامی ذکر حقده- ذره وجسته مجازم یوده ، انا الحق دینی وصفنده احد احرازم یوده ،
یعنی کربا یه خوفم اولده- واعظه مقتدیم ،
افیون هفت حرونله حاجر کتاب نقطه آباده ، لدنه یعنی کوردیکی بحری پایانه مطالعه ده ،
کرک حاذب کرک مجذوب روشنایی قزاده ، بلاد انسیلک مجنونی کم نشئه فرهاده ،
سیاست نبذه کرمک حتی ماه بر مثل فناصوردم ،
دونه دوای کم آسیاب وکه برقرار طوریاز ، ..... بحلمه نابه اول صانکه کل خیاصولدیاز ،
..... چرخ فلکده- دوه- ایدیه- آنجه اوتاده قویاز ، ..... بکم کیم سویلیم کیمی قولاده اوریاز ،
حنوبه کتمه- سوای صمد کوف وسیله محجوبدم ،
..... ای ندیمی کندیه بندکی عیاده سویله ، ..... اختفاده اطاعتی سویله نماه سویله ،
حقیقت یه اولیه حالی اجیب طوغری گماه سویله ، ..... سویلیمی اوزکه گماه سویله ،
صاحیه حکم ایلیه- دیمه به نفسی صوردم ،

ب. وف. ص: ۱۱۴

کرم بابده کنار داخیله محکمت کلیا ، محکمت کلیا
بحری وار ایکیه صوت وصدا برقطره دن دریا ،
لدنه یکی بلنده دن سؤال ایتدم بواسراری ،
حیجاب اله مفتوح بزنی کوز- بوزنه دیمای ،
درونده کی نفاق قالیه اخانه بستکه ،
کریوب وحدتنه رانه فانت کوسترسیه بکه ،
بابسه اولمز- زهد وتقوا اچکی براحه میل جام اولیکم ،
کچیب نام ونشاندن حی الاسف دن هیام اولیکم ،
ندیمی نصحه یاز ایده بحسن ایلیب خاطه حال ،
رضا بابنده برال طوتمه اولمه هرمشکل اکمال ،

ب. وف. ص: ۱۱۶

ریاده ناهدا ال حیی رضا قرینه الا ،
اگر تقصیر ایدرسک همدلدر اساسی ،
انلرده خالصه شا - سیالت شخصی نهایه ،
حقیقت عالیانه ترک ایله تحریری تصدیقه ،
ولا اهمال ضلالت حالتی هرکسده اعلاده ،
شاهد عینیه دیدایه - حقیقت نظامی
هر ایامه صدق ایامه قهرکدایه ترالفت ،

ولا فوقنده نافوقنده ولا ،
شول ملامت ملکنک باشنده بر سکلمک ،
هم روحیه عمل ذکرینی اخفا اوقو ،
نسخه کرای بلیم علم الکای حکم ،
ای ندیمی خط حاشیه مراسلمیه آیه ،

مفتی ایم نزد ای ناهدا اول آشنا ،
حیا - خاطرده خبردا - اولمه ایتسه اکر ،
کیسه نظمی هاوا - تحت الثرانه دستک ،
تا تیه بحر المثانی فاتحه سری شد -
ای ندیمی یا الم الیه برج ایچه ،

هذا نقشه الیمه وجهکده هفت خط ،
کی - خمکلر نقش کو - دیو - فقط ،
وجه آدم ثم وجه الله ایمه ،
فقد رحمانی کبی کیسه الله ایمه ،
بیت وهشت سوددو مجتمع ذات ،
ندیمی ترک ایچه صوم ایله صلات ،

دیمشدر دیه قیاس ایت کندی شخصک ندر آیا ،
نه سندن سکا اخلها - ایمدی - نه شی اولدی
شو ایکی زهی سیدسادات الیدی کیدی ،
ایمدی قالدی یالکز نها - وصل تحقیقدیدها
ایمدی چاره خاطر شه جرعه ایله حل آشنا
انانیت طریقنده کچه کاهده دانا .
نه حاجت ای ندیمی کیز لیه حاجت آشکارا - زیرا

هل یحصل ایتمال لدی حصلت دانی .
باب کدیلک بکلیت بیچاره ایدی یا
حکم وحی بوالمثانی لطف خوشیه یحصل
ثم وجه الله محمدلک بیت کلیا غالبا
هفت حرف اسرینی ناهدا قیاسکه ک

اوچ حرف بسه نقطه ی کریشدیه لایقدر ،
دیمشدر اسرینی بیلمیه کر کدر استاد .
یدی دریای بیلویسه ل آنده در هفت انسما .
ظاهر الحکم متکلم حریده یم از دوسا
محمد نکتم قولدیته حجج الیدم خط اسوا
محمد نکتم قولدیته حجج الیدم خط اسوا

فاتحه قاب قوسیه زلفنه اوادنا .
بحر المثانیه - علم الاسما .
کرف کریه بیله اهل اثاه ایمیه ،
عبده طوشه - سجد افقا .
حیا - شاهد له جامع صفات
کعبه یونک اولدی عمدة الوثقا

٢ دستیاله کتب جای ایتمه . ابتدا اون نده حسد حال ایتمه ،
کمالات اهلنه حسد جای ایتمه . دنیاده کس صحبه آولمه ، اوم الکتاب ایکیه دکمیه ،
بیت هشت حروف فقه محکمه ، ظهر واولک ایتمه لاولک ایتمه . کفتکو ایله خطای کوزه تا ،
رضا ویه آیریلیه ایریشور حکمت ، صتاکی اندهکاه حرفه کیرمه ، ندیمی سینه کرمه شاکی ایتمه .

بوی حضرت دریای برادر کاه ، کوهکشتی یکقدر ساحل . قایدای فکرده ، طاوسده ،
دائم ایلیکده قطع منازل . دنیا دیدکاری قوه ولو فاقده ، میال ایدنلره سوزکیز یوقده ،
بنفسه وعدا وتک سینه ده اوقده ، هوای عهلنه کل اولمه قائل . حسد ایله جمع حکم حرص کبر دکیمه ،
میه کوصیه - ریای ایلیه ترکیمه ، ندیمی سوز ظنه ترکی ، محکمه ، اون حسد ظنه ایلیه زائل

سیدانه هذه ده شال مجنونه ، حضرت زکریانی خالد یاوسه یاوسه ،
کرداب بحمانه آولمه یاوسه یاوسه . اوندن نرفه کریستلم ده ، حاصل کلمه نبی صاحب مقام ده
ترک ایله جهانی ستیدام ده ، محبب صمیمه خالد یاوسه یاوسه . ندیمی اهوالک ایتمه اولمه ،
نا اهلدن اون بلام اولمه ، عاشقلرک وحی هنکام اولمه ، کلشه برخاره باقه یوسه یاوسه

اوندن بزمنده اوقه آلمه ، حضرت زکریانی حاقیمانیچه . نفحت کفحا ، مظهر اولوکز ،
ناهلکلمه اون صحبتمانیچه . محبوبه الحقیقه لیلا بولنمز ، مرادیکز حیچ برامل بولنمز ،
لاوسه کحیب الا بولنمز ، حکیم دهنده اوقونمانیچه . ندیمی اندیولنده صیاد اولمه ،
بردایت کندینی کرایکه نامه ، یول ایلمان بیلکز ادامه برخا ، فلکده باشنه طوقونمانیچه .

یوسف کبی ناخت الانبیا ، شانکده بویرلدی لولاک لولاک . شفیع المذنبه نور اصفیا ،
هم ده ناکیوبه لما خلقت الافلاک . خیل حسنه دل تعلمه اولدیده ، رحمتک ازای فرحه اولدیده ،
بوکشه ایدخانه بروحه اولدیده ، دهکده قیدیده مالک الملک اولدی . کائنات بزمنده حکمدی داره ،
سنلو بردا اولوب تاکدی داره ، هرجا دوکنده ی اولمه طوقونمازه ، ندیمی کندونک ایتمه هلاک

ذکر کیز دائم المدام ، بیست و شش جفت حروف اوزره . خانکت ملکنده قهرمان ستدم
خانه ای کیم بهوده فریاد ایزوب . فراغت ملکه باصدق قدمی ، می معنی ایله ستر محمدی
کیندی بر بیده ناجار اوغلی ، زهگنه الله بزم ایشاد فرزند . مهر کوف فریله بسمه نقطه اوچ حرف
بو جور اله کاشانه نامه حرف . خانه ایچی ایله برطرف ، ندیمی بو یله جمله ختام فرمود .

تاریخی ۱۲۱۲ه

ب . دف . ص : ۱۲۲

سلطان ترکی شریعت خادم کیی خزانه ، فاضل وحدت سرا الفقر وفخری کی کاشانه .
به قچی حصار ده شیخی درگه نابینه ، پوست نشینی درشد طاس ایدی بی اشتباه
۴ - نا بود لکه دیره کنده یکه اصل بزرگ ، اچمی ایدی طوپ نوسه ایدی جهانی جاودانه
شاد اولمه روحی شل جهد آچیات ، حکم باقی تهمتن اول ملکه اولدی جاودانه
ای ندیمی ایدی سوی نقاچیلت بزگ ، رحلم الحاج خیمه بابا فرانی قرب جانه

تاریخی ۱۲۱۲ه

ب . دف . ص ۱۲۲

اولقدیر خدا - حکم فرمانه جلیل ، حاجه سوز محرر قهیه تدبیر ایدر اولمز طویل .
قهرمانکدا فخیم بیدادین ظلم ایتیب ، حسنه خیلدی روا مثل خزانه برافندی جلیل .
مادری روف لیلی ناحشه دل یوم الخصام ، فرقتکله زار ایدوب یار ایتیوبه ذکر جمیل .
اوغلنا سیه حمله مخذوله ایدوبه حمی دشمن ، کوزلرنده یاسه اولکوه بری کریانه ذلیل .
ای ندیمی دره کوهر تاریخی اتمای دره ، دل کاشانه لیلم خالده اوف سلسبیل .

تاریخی ۱۲۱۲ه

ب . دف . ص : ۱۲۲

خذا نقدیر بیده کیدی رانیم دوران ، خاصه تدبیره تقدیره تحکم قیلمادی
ایدوب دکوتاجاسیه فوروب جمعیتی کشاد ، مهیا ایتیب کندوسن مسرور قیلمادی
کلنبو هیب اقامت ایتدیلر اول شب اولوب کاشانه ، صفا حاصل اولمیوب ذوقه منالم یه
اصول طرز ایله برابر اولانه نزاعی محو نادر ، کذار نده فنا کوسدی کیه بر بند جمل تضمینادی
اودم زوال حیات ایتدی خانه کرم اله هدی ، حزینه کاه آل اولادی تحسر کریانه
پریشانه یشه حمیتی اول کونه قالوب ناچار ، ادب ظلوم ایدی اما ظلم ایتدی ظلمانه
بلینوبه نقطه اوچنده ندیمی سویلیوب تاریخ ، محای جانه محو ایتدیلر ایدوبه محرم الیقینانه

تاریخی ۱۲۰۶ه

ب . دف . ص : ۱۲۲

مرقاهه زوجه خاجه کی مدیحه سانه ،
زهم بی دیاره لوتمدیه قیلوب کرم ایتا ،
آی نلاروبه دخی معلومه سیه تاریخلیلی ،
مقطعات سی ضیلوبه محمد کاتب کی ،
ای ندیمی ذیل مصرعی تاریخی مرحومین ،

تاریخی ۱۲۱۰ه

حکم الهام قه - تقدیره ایدر اقتدا ،
برکدوبه فعل قاتل ظلم بیداد ایتیب ،
اوبه بدیه سنده باقوب اوده کرستده ایدی ،
اوبه نیه سنده دوقوب اوکه کرکبری قفانه ،
ای ندیمی ذیلیه تاریخی معلوم اولمو ،

تاریخی ۱۲۱۲ه

محکمه کاتب خلیلیه افندینه رها ،
محمد جاوید مسند جاهه تخت ایلدی ،
حکم عفیفه صالحه مظلومه خلوه جمیل ،
روز محشرده شفیع دائمی اولمه ایچون ،
ای ندیمی تفتیله جمله تاریخی .

تاریخی ۱۲۱۵ه

نظمه آدم ، کوزله - دم دانه یه کچی ،
زاهدا زهد و ریا کرسیده وعظه کلمیه ،
قیل وقال ایتمه بیناله کوره کی والی اصل ،
بو دنیا نه اودنیا اهلی حیله صانمیه ،
بی کی معنا ایله جمله کیه پیرایه اوزاسه ،
نه لطف حسنی قیمتی یوخه دلدار ایچون ،
چیکیلوب وحشتله کاشانه ندیمی کیمسه ،

ب . دف . ص : ۱۲۵

ایردی اول سیمین اجل کچی دیرلدی بردم آکاه
حاصلی بوقیده کرشیده اولدیقیده بی کاه .
شاد اید البت آنی نازه محالم شکاه
والدقرب جوار ستوده مدفونده کاه
زیکی دولت کلشاه شادی لقیه دیردی جاه .

ب . دف . ص : ۱۲۴

تیز اولکز کیم بخلت جاه دنیا ارضا
حسنی مجروحه ایدوب آه اکیدن خوفا صدا
دا جنات النعیمی ایدی جانه فدا
خانه نی حسرة ده لاتا خزینه وملجا
مطلقا بی باقی نفیده سقا اولمز جدا

ب . دف . ص : ۱۲۴

مادری حلیلی فای کرم ایدوب کوی بقا ،
خانیه ال یوز یوبوب حکیدی قدیم حاکم قضا ،
اچمی امری ایرشدی کمفه لایعلم سرا .
فاجعه ایچره یا - قیلیوبه سوال کبریا .
شاد اولمه زینب خانم خاتم جانده با صفا

ب . دف . ص : ۱۲۴

بند اولوب کامل انامه ایله دهشته کچی ،
هله بندک طوبالم یرده کوهلی شیله کچی
اوتوحسنک سقف دفه دایسته کچی
یوقیه خواجه ایله راحه بولدم ایرته کچی
حوریکل حضنده اوحسنی سرشته کچی
لوله نا - نکه باغه کل نوسته کچی
محشه ایله نا لوف دانه یوسته کچی

ب . دف . ص : ۱۲۵

ای دلاهیچ قدره بری ستاری کو کمی آرزوی ، شاه عالم احمد مختاری کو حکمی آرزوی .
سنده ناچیز اولوب پرسانه محتاجیم ، شهریار دانه حیدر کراری "
مست لایعقل پریشانه عاقلان مستانه ، ساقی سرمست اولانه ابراری "
اوقوام علم لدنیه حرف بحرف لونه واقفم ، شهسوار جبهه سیوردوکرای "
ای ندیمی پیر اعظم قطب عالم شهریار ، حامی کنز سینه دل حفاری "

ب . وف . حی : ١٢٥

یارباره خلق دلم یاره رحمت ویرن ، بخت یاسانه باره وبیت طلعت ویرن
منصب جاهه نازم بومزبله الواح ، یوم لاینفع ده آدمه خلعت "
اسمنی آدمه محبه ایدن لفظ واحد ، یازیلیه کلک خطوط وجهه مقدس محمد
بیله منکم ندی اول لذت بخشه زاهد ، میه دار وطبیب ذره جه صحت ویرمز .
حکم شرعی ایچره بوی یکده جوانه ، بویله در قانونه نبیه ویرلوب عقده جوانه
براره بیلمه نه اولور " " " ، ایکی محشیده ی برعقده شریعت ویرمز .
فرقه ماهیت اولمه براره تبعیت ایتمه ، یازیلیه ندی بعد کیمیت ایتمه ،
مرد کامل ایله دائم انس ایت ، قلبی بی رحمت اولانه کیمیا یه لعنت "

ب . وف . حی : ١٢٦

٣ دم تحقیقه کل دنیاده بولمه بر دلیل ، بیلدیره وحدت یا میه نفخه صور حلیل
شول ضلالت پرده سیه چاهی ایلیه سنده ، کثرت وحدت نه بیل قالمه طاقده قیل
ماسوادن ال چکوب وحدت ایت بقای ذاتی ، نازل اولدی یا ینبع آناهدنیاه گسبیل
معنی صور حقیقت کوشه سنه گوب ، مبتدای دور مختتم نه رجعنا یم ملیل
بیلمگه قاف کاف قناعت گیجنی ، ای ندیمی بیلمیانه قرعه بسه نه قالدی دلیل

ب . وف . حی : ١٢٦

زاهدا سن بو ام الکتابی ، خاطره ایلمه حمله ٧٢ . هفت حروف سرین اول آفتابی ،
خبرویرمیلم آمنت بالله . ظاهرده باطنده عیانه بسمله ، ضاهر آدمه ضمیمه تجلی ،
لدنه کلمیه اوقو اول حل بسمی ، قالمه الفلسی فی آمانه الله . ای ندیمی کوکبه دوشمه افلاک
یازیجی بولونور البته آنک ، حمده اهلی انکا ایدیه لطفیانک ، ذره ی بولونکز نعوذ بالله

ب . وف . حی : ١٢٦

یا الحمد فقط اهلی وسندینی ، استاده حمدم وصلواتی بویور . مناخر ذاتیه سیه فندینی ،
ثانیه ایجیه حمدی وثنایه سریر . معنا حمی الحمدات حلواتی ، ضرا عنیاه ضیاتی ،
جرعه فاداتک لطفاتی ، اسقاط دنیایه بخاتک بویور . فضلیاک خلقایه فایاه ،
عجبات ناویلات تخیلات بیایه ، طلعه وتشفیعی دیلیه دیایه ، نه بویور کندی حفاظتیه بویور .
ای ندیمی فهم ایت تایدک ، بنده زهد وتقوا تایدک ، دنیوی عقبوی آیدک ،

ب . وف . حی : ١٢٧

گاهه کی لدی خانه سویر

الیف دیدم بر فی ظهور ایدی ، ج اوخو فهم ایله دالی دیدیر . قاف ده بنجه بر فی ظهور ایدی ،
فراغت فیل فیل وقالی دیدیر . ه حی حروفی بیوه دلیه ، یاروندقاینی برآخی کوکلده
عهد ضیاسیه کب ایتمک ایلدیه ، کرکه کیم لدی بالی دیدیر . شکل کبانده بوحقه گاهی ،
صفاسنده آیینه جود وآنای ، هدایت ایلیوبه جناب باری ، ای ندیمی حسنه حالی دیدیر .

ب . وف . حی : ١٢٧

سیوردوکرای آدمحمیه . بیلگم بنده ، چار حروف دونقطه مرجمیه . بیلگم بنده .
فاتحانه ترک ایدوب لیقیایه ویردی دوستی ایچره ، درت حرف دخی آخی ادمحمیه . "
طاقیانه زنجیر قیمتی بویونه مجونه گی ، بیلیز اول قاف فاتحی سرگمیه . "
دیو ، پری قاچیدیر گیوبه سای وحدتی ، شول تجلی تا ازل اقدمحمیه . "
ای ندیمی بی شعور محتک دیل اسود دیلیور ، حیدر گی طول امل بیلمحمیه . "

ب . وف . حی : ١٢٧

بیچاره اولانه میکده یه آشه گلوری ، اشیای ازل بزمه گلور فاشه گلوری
گاهده هفت سجده تخفیف باسه اکلک ، شخصاً اگیلوب طوپراغی چاشه "
یوزینه بیلمه بر فی خاص اولور ، تیغ اودیلیه ، صوه لشکری یز قیرمیلمه باشه "
البسم هو ، دیه ٢ الف لفیک اسرای اولوکز ، اول سری کیمیا ایلیگه فاشه "
حرمتده بولونه هوگ عالیجه ندیمی ، مشهد جرامه باشده نقل یاشه "

ب . وف . حی : ١٢٧

ادخل حروف نامی قوه بسمایده ، ٣ دم ندیمی هفت املای کورمزمی . خط استوایه ام الکتابده ،
درت سکزده معمای کورمزمی . ندیمیاغه مستعد گیمشدنه ، بیت وهفت سیوردوکه بسمه گیمشدنه
هفتاده دوکسه گیمشدنه ، ادخل یازیلای کورمزمی . حمد حمای دینه
یکیوبه ایدیه بولونور یکوبی گشدنه ، دیرکن قبه ی آیدیه گوندنه ، ای ندیمی گنج

ب . وف . حی :

درس شد اوقویوم جزیئی اوستالردہ ، هفت حروف کریم بیلدیم یدی هفتالردہ .
ازل خالقه کار بنای بشرم ، شونیاندہ وکلم احتساب ختالردہ .
تاتکلو ایدیلدی مثلی تشبیه ایتدیم ، مثلا مثل جمله دہ موصوف ستالردہ .
یالوز نسبت تخم ایچره دیمادوم یاهو ، سچوز کندو نکیر بر دیگر خستالردہ .
ایشیانه طاهر اجزای وجودوم تطهیر ، وکلمه صاف بذی سائر هوتالردہ .
موتی غسل ایدیلدیکی یره مقابله اولدیده ، یانه کلیه حجی پسی صوفالردہ .
یکی ایده سنه زائده ندکی تلفیه ، نه لازم اوکی صحبت کفتالردہ .

ی . وف . ص : ۱۲۲

زاهدا قالمه بلیده امر اکثری ، آدمیت شخصیدر شخصه صفا کثری ،
تا اثر اجمی وذاتی صوم صلاکثری ، معجز انفاس اولاد حی محاکثری ،

کیمه ذاکر محمد سشمه جراحتدری

هفت حروف منبع سبع المثانی جاودانه ، بیت هشت سیودو آنده نمایاندی کیمه
سهه کرف کلمه شاهد کوده وکلمه ، کاف نونه اسرای اظهار اولمه دیو بیانه

ثانیا کثر محمد سشمه جراحتدری

نازل اولدی چونکه بسم الله الرحمن الرحیم ، نقطه بادیه کوردی دار جنات النعیم
جمله دن معلوم اینکه سدر المنتهی الرحیم ، غیب طاقدیه قولدی حق صراط المستقیم

غیره ذاکر محمد سشمه جراحتدری

انبیاء واولیا چکدکی جراحتی رحمتك ، بیلدیر دیه سنیدیه هیچ محمد امتك ،
ختم مرسلدیه نمایانه کوره شفاعت حقك ، لانقوصه آیتك بیلدم رموز حکمتك ،

حکما ذاکر محمد سشمه جراحتدری

ای ندکی صور وسمه حالی سنك کلمه کیمه ، چاریار باصحابه سر رب العالمیه ،
..... ظهوری واسطه اولمه دوی زیبه ، ..... بیلیجك اولسم امیه

توجراحتدر محمد سشمه جراحتدری

ی . وف . ص : ۱۲۵

حیه زبانك زاهدا رندانه اولمه ایچه محیث ، قیل فانختی یاف دیرانه ایچه کیث
نخیه شرح ایتدیکیکوده اجزوسنوبانك شرحی ، زنده وحی الابد رندانه اولمه "
هابیله دوسره ترکی اوزاندهبری فهم ودرك ، کشفه رکشه یاشه مردانه اولمه "
مکتب صبیانه ایچیده راسی سرکرده اولوب ، محکم فطنه بیلیانه ولدانه اولمه "
ای ندکی البسم اول کل کیر سرای وحدتی ، ی بقیه یاشه اولانه اولمه "

ی . وف . ص : ۱۲۶

والیل اذا یغشی بیوردی سبحانه ، والضحی ازقیلدی . علیه الشاده اکثر ده عیانه ،
بالحبیب اوند مبتلا سیدر . کیمه ایریلیخلقه اولوندی قوچاشیا ، موجود هپ نفس الامر شیدر ،
ظهور ایتدی بوجه روحی انبیا ، آدم صفی انك ایتدیدر . کمال فخر ایرمز یزدان ،
بیوردی والضحی انه الیسانه ، شریعت اهلی شاکیلدی ، نوذیع قیلدی ختم الانبیادیر .
ندکی کل کزدیکی باب رحمانی ، محمد مصطفی محمد خانی ، سیر خدا کی الحق فانی ،
حقیقت بوحقیقت مقتدیدر . تتمتی شکرلی : ص : ۲۹۱

..... اولسونه بوزنده بیغاتیا ، ..... حفظ سجانه یالوا . محشره حقیقت اولمه ذاتیا ،
محمد مصطفی سلطانه یالوا . اول امیر دشاهه دستانیاد ، بیچه مکوی دره تقسیم دیادر ،
دستیلك ، دستکاه ، دستیار ، حرفیله آیت قرآنه یالوا . اوستنه فرصه اولدی حجی ایدرلر ،
امر بویکیدر الیله اطاعت ، ثلاثه دیه بر ایم ایتیم فراغت ، ابوبکر ، عمر ، عثمانه یالوا .
قبر کنده جواب ماهر اولونجه ، قیامنده اوزاق طاهر اولنجه ، شریعت سجانی ظاهر اولنجه ،
شیر خدا شاه مردانه یالوا . صوم ایله صلك براحه قضایی ، محشره اوزایه دیر اولجایی ،
..... البته ایستر سنه حسنه حالی ، ایلچی اولمه قوبیورمیزاله
دیه یه ایمان ایله رحمانه ، حسابك هپ بیانه اولسون ، طاشیلمیه میزانه یالوا .
حسنات هپ بیانه اولسون ، مقدار نجه توانی بیلورسن ، حاصلی ایمان ایله جنته آلورلر ،
محمد واحد واحد اولدیکی کورلر ، جنت ایچره آب کوثر ایچرلر ،
دخی سه بیندیکی قرانه یالوا . محمد سیرابه حضر ولیره
محمد مولانه لرحم ایلیوب ، احسانه اولانه حور وغلمانه یالوا .
حد کیدیریر سایه نهایه ، اکمل شبه دار واف ذاتیه ،
جریده مقدار نجه نارده یانجی ، حقوق لوب جنته داخل اولونجه ،
استطعت ایله رضوانه یالوا . جنده هپ آسایشه برماك ،
ندکی دیدار جمالی ، آنانه مدار نعمت دیدار حجاب ،

دیه وقف : ص : ۱۰۷

47

جنون ۱ اشرف ۵ سریع ۱۵ پرتو ۱۹ آبی ۲۱
نافذ ۲۳ عاقبت ۲۵ بهجت ۲۷ راهنما ۳۰ فروزنده ۳۲
جهاد ۳۴ فتوت ۳۵ حکام ۳۶ ارزش ۳۸ حفاظ ۴۲
وهب ۴۴ فراوان ۴۷ هندی ۴۹

Cünunî 1 Eşref 9 Sedîd 15 Pertevî 19
Âbî 21 Nâfiz 23 Âkıf 25 Behcet 27
Dâî 30 Firuzî 32 Cihad 34 Fethi 35
Hüsam 36 Remzi 38 Hıfzı 42 Vehbî 44
Hayrullah 47 Hindî 49

جنوط ۱

ج — یا ایلہ زدہ وحشا صہبا یا شاہ اولدی بھا
خ — اتبای محتشمہ مسیحا یا شاہ اولدی بھا
ع — خنہ ۲ ایتمہ کدوی بدلقا جانانہ مگا
ک — الفت یا ایلہ آہ محا یا شاہ اولدی بھا
گ — جیسہ محنہ ادکہ ... یا شاہ اولدی بھا
ل — بخ خرا ایتمہ گی کو سہ دل حیثی جرا یہ
م — یا ایلہ خلوت نشیہ زرا یا شاہ اولدی بھا
ن — عیبا خطہ بوجیلہ لطف تکیل کاملہ
ج — ی نوایم ای جنونہ اجزا یا شاہ اولدی بھا

اولدی ۱۰

۲

ماہ جمال فضل باری نظافتہ بھا
سرو قدان قامت روز قیامتہ بھا
آی مکونہ ایلہ محبوب کو — جمال شہ س
بری یضہ نیم نظاھدی ادکہ حالتہ بھا
رقیبہ بدھا ایلہ الفتہ کرت دیقہ دہ
سنہ رقیب اولدیندی حسرہ بھا
شہید تیم قاضی تجلی اخبا لمس د
خیلیم نارا فریاد پر اشارتہ بھا
ای جنونی سن جمال اللہ انظا ایلی
جونہ جمال ایچہ جمال ذوقدروزتہ بھا

اولدی ۱

۳

اولسہ ... ایلہ ... یزہ بدہ نعمت ایلہ گا انعام
یزہ دہ ایلہ ... ن قلبی ویرانہ زرا انعام
کیاہ طلعتی نورسیہ اقتم ایچہ نابود
ی ماہ آہ ویرسہ جمالہ بگی ضرا انعام
دوشوحہ ما ریغ الدہ گزگہ جمعہ گدیارہ
اولور سولی بدنام مجلس اجیارہ ما انعام
ذ دلو سنلہ دل گم گندی اصولان بگشہ
تعہم ایلیب روز جزای آہ و زار انعام
ذ دیارہ جزار ذ وضیارہ حضرتہ ایلہ
یا حکمتہ گم جنونی برس دلداری یا زار انعام

اولدی ۱۰

۴

کفایہ جمعہ بگدہ

سرخود ایله ای یار
لب کوثرلری سکد
کورنه آشفته لیجانانه
دیر تعویض ویرکی دیسانه
سیاه ابروان اختد،
نه ای سنه صدیر،
کورندکده ستادان،
قاچه دوکر چشم جادوان،
نه اکلت طرزنه ای آفت
جنونی کنده هجرت

تحفا یه همسه تجکد.
آمید وقت دجلکد.
اولورلر ست دکر داده
سرتا کوتر دوراتکد.
پریشانه کاکلی اژدر،
یا مل دم نیا نکدده
اولورلر جمله منقادان
.....راتکد.
دیروب ده .....
شرابیلیم یاصاتکد.
اولونج.

٥

عاشقه کوزدسوکه عبادتدر اولانه عاشقه
یاشه اولانر دصحت ولدارده بولیه
بیهوده جکر محنت واندیشه ای قمری
حیثیتنه آقاقه خونابه سیلابه یانیله
سنه سیری نقدن کچه جقدر ولا
کرکدر ایلن ایشنه بورمنمده درخاطره
عشقه کنزیه بیرده جکه خاطر یانیله
..... اولسون ای سنه ری جنونی
هرکوردیکمن لیلی نداری صادقه
صفه ایتمه اولور عاشقه بیجاده تصادفه
اولونج.

٦

اکرسن آدم ایسه ای کوکل، صبرایله الفتدن تجنب ایلیه
جور اولانه دنیا عبادته مشغول، کنه یکه مرتبه دوست ایلیه
دیوانه لغنج.
عاقبت ایلیه کل خوشه مجلسه، ستوده ماندی ایچه آدانه
ایچه درونکده هزار درد راز، چکمه بیلن کسده سخاوت ایلیه
انا نه لغنج.
جنونی ترک ایدن اول دیرسه، کل کی تجلی حصول دیرسه
طبیعتوانه یار بول دیرسه، یا زیفده بوحکمت عدالت ایلیه
هجرانه لغنج

اولونج.

ساقی بزم ساقی دوران شراب ده
مطرب عرفان طرح ایله سنی کافی
بادهٔ عشقه ایله الوده دماغ اولسم زاهد
گنده فهید هونا سن ده دوراغ شراب
مطاف زنانی قدره مطرح قطره مي
دیده سوزن تکیه ایله دره دوراغ شراب
بی نوای عشقه ایله محبه ایله همدم جانه گونیه
نور ایله قلوی مرصع قلب ویرانی شراب
طوحمالندن براده بقا سرمستلق
ایلمیی ارضا - خوبی دیم ایاغی شراب

١٠

ای گوکه احولکن مولای ایله التجا
تشنه کامان ساحل دریا ایله التجا
شمع رخ محبوبه کی عصیه وصال اولدیکن
وصل کامن هدیه ایله التجا
بوفا دهر ایجره کوکلی بو دیل شوریده سیه
دردمه ازال ترکمه - غمناکه ایله التجا
جیدیکی - بی غاده اغیر شکوه ایلمه
یا غفور حالت ایمن زلفیا ایله التجا
یا ربی آلنده بنا اول بنده ناچیزلرك
ای خوبی لایه ایله التجا اولدی ١٠

١١

هفته زندان سایه سنده دلدل دسیسه ایله اولدی الم
حضرت دیدنیه وصل اولدیده خاسه ایمدان کسده نوری یاغیز
فانوس جمال کونا - پروانه مصدق آلسه شعله ایله یانه
بیلمیه نی جاز دیوانه حقیقت بانه آچار سکان
خوبی کنه کوکلیات ایله دلدل سعیدیه قانعت ایلیه
دولت دنیا دنه فانیدر ایله ایله کوکه اسرار حق یاغیز
اولدی ١٠

١٠

برکه برکل آچدی باغچه قدری دردی اندوه بیاره سنه
یاری بی شکل چهره تحقیق ایدی بی بدل محمد ازاده سنه
دیکر دی جوابه ربی بلیه خاطی ایدیکدایه بهری نواده سنه
بریه به خانه چهره دهنیه حسنه ایله بوده دل یاره سنه
ای خاص موحده دل یاغانه ایلی مجنونه ایلمی مجذوبه سنه
حرام ایتمه یاکوده اولدم سکه کوده بقیمی بوجوبه بوجوده سنه
اولدی ١٠

۱۱

سوی ایام رسالها ، دیل ویردوم کا ، ایلکا حی فا ، ایم دیلنم .
سوی ایا نیه ، کوردوبلکا سوی ایلکا نیه .

قطعه می صوبه ، ساقه داغا ، نوبه ایلویه آیا سیلنم .
مرحبا قانیه ، جانه می انکوردوه انتظام ایله .
بیچیل کمی نرساد ، مشری بوزاد ، اول مکتبه مبادا ، غیل قلمی اداد .
لطفلی ایلویه ارشاد ، ایلد بنه داد .
حمویه کرم کانیه ، بر جود اولام اضفه جوی ایلیه .
ای کوردیلنم ، شکی کوردیلنم ، عقده سیتمیلنم ، طاقه گلمه نم .
هیانه ایلد یلنم ، سینی اقم ، بوزنه یلنم ، طاقه گلمه نم .
مخبر خانه ، حضوری ایچه نزول لجبا السلام
اولوغ . ۱

۱۲

بنه طه ایدن آیا عادوقه نی قید ویرایه ایدن .
بنی عالمده بد نامی یاشاتدی ده بیایه ایتدی .
نبی . . . . . عیاده قیاسی ایتمه ،
رکعتلی اولمق اوزره حضوری خانه ایدن
یتمه رقعه کوندی خانه ذوای حاظر اغه
قوری ایتم خاطری ایدیه بکسایایه ایتدی
روادر اضعه سی فه ایچی بوعالمده .
بنی بی یاری خلق ایدیه کوره یانه بنده
حضوری کنی اونای ایدیه کوره یانه ایدن
یاقوب بیرواپه نسبت سرهاچیم اولوغ . ۱

۱۲

یکه ده ولی ایچه خلق ایدای یاره ،
هرشیاسم ایلمدی ولی چلمی کلدی ،
خدای اولانه جنبه لفت ایدیاسه ،
مانع اولجلمی ای خنه جنای .
اغی میوی ای کوچ بی ترک ایدن آیا .
هرکه لیک یکیه رنگ ویرسه ایا .
آخر ایلای درگاه ده اول قاتی والد ،
لطیف نی چون هرگاه دل نیایه .
هنگام ایلد کریا مرحمت .
بنی نصیب اولدی کوزه فلقنی ایلمه ،

هرروز توبه ایلیا .
ای باقی خدای .
اول طلبه مداهنه .
اولد یاره آیغنا .
حول لیک حوا .
اولنی ایدی آشکار .
هم ابره هدیه ،
طلبی ایلد حضنه .
ملک اولد آفت ،
حضوری ایچه نیاز .
اولوغ . ۱

ع — ساجی حوضه چهار کرانی بوسه ایدوب اولدم
غ — ایرهلی طاشلق طشلمانا یوشت اولدم
ف — قشه لندی بو دوردم بنده نه حوضه هام ده
ق — ست لدیقطلی اولوب بر دیلی شکست اولدم
ك — اصلا سیر اولمه محبه ناکام قدمی
ل — می ایکدن لقد ناپنه دیل لیست اولدم
م — بو قادر دره ملکه صفای بولیه خفا
ن — لیدی کل سیده کنی نعمت اولدم
و — مطرباشی کی ی شمه جانانه اولدیغ
ه — (هجوفی) (قافیه) ایله برآفته نوست اولدم
ی — اولوغ ١

١٥

برلو جوهان، ابو هدلان، ش حکم قد والان
طبیعیه قرا، خلقان اختر
کوسدی زلان، جانی کالان، وحشه ایدر وصالان
مرده دیکر بار، ای کوسه
قصیه سبلا، اولمای زیبا، لولوه کل خضا، بویله ماکرا
شیکه ربلا، زلف اصلا، کهربار خلقان
قدی اظلم، اولوغی تر، بیلدیکل،
حنوی دیلبل، سوسی شکل، ایچنی بندول، بیلدیکل،
فریاد ایدرم، اولوغی کندول، دلده غیل وقال
اولیغ آتما، رقیبه کولمه اولوغ ١

١٦

دینی ایل کل کلی کهربنه صحابه اولدم
ماشی شاه شهید وشقیه کربلا به
وقعه کربلا یه حلق کربلا به
والله افغانه ایدیبل نالانه
احمد نوحه ذمه نیرانه
بوقادره حکیلوب ده نوحه جانبه
والله یالوالله اوچی جانا به صاحبقرانه
سیه لعنت ایدوب آل عبا رقیبه
کرضوان ایتی ایچوب قدرت سر کا شنبه
یالیه آیاده باسه آیچیه الفه روانه اولدم

اطراف جمله کوکل ملک خراسانه ایچره
اولوب بویله ده فال نکه کرخانه ایچره

سری زبانه ایدیلم فخرجهانه ایچره
اوقوبوب علم لدنه سوره نحوانه ایچره

سری زیاده ایدوکم قشقه‌جیلر ایچوه
اوقویوب عالم لذته سوره‌ی محمد ایچوه
سیی وهم تعالیلک تخته سلطانه اولالم .

بویورک سنه ایله اهل حقیقت اولم
صلاه و سلام اولسون اصل سفاهت
سرخدا الیچی چهار ایله شریعت
(صنوبی) عشقه نقاه ایله طریقت
جانی ایتوه ایله سعید یزدانه اولالم
اولوخی .

۱۷

سایکزم اول مهوشه قشقی بیداد قویمیه آد
... آسمانه سیاه ابروسی جلاد
بن نه شاهید بی بند اولیی کاکلن
قاچی کوکل صایکی قوشقشاد قویمیه آد
قشقی یاره دیه خروج ایتدی بوجوخ کوردش
قشقی افاده ائله‌ده داد فریاد قویمیه آد
عاشقه بیله سجده اونه ایلدی ابروللر
یاپیلی اولدی جمع یانیده مشاد قویمیه آد
کوره ظالملک کم ویلی عشاقه مروت ایلمز
ای خجوتی کم اوغرا یاره نوزاد قویمیه آد
اولوخی . ۱

۱۸

سوکیلی سه‌کی صدقه‌ی اولدیغم ، قشقی اچوکه ایله مرهمکه اوردیغم .
هزار بیلی یی وفا تخی کل تر ، سنه‌صاف ایلیوب جلکه
قشقی رام اولمایه ایتدی ایلدی ، جانیه ویردیب اهل جانیه ایلدیکم ،
ایلیه کوزاره دیدی ، عشقلی آلوب سرکی بیله سنه اوردیغم
خجوتی یانیه دلبر نده ، بوردی یانده کیتدی ده
قالماسه شکر مس لبرنده ، خرطوج جوداسی قشقه اوردیغم
اولوخی . ۱

۱۹

اوخدیغنه اولدی آه ، ملوسه یزدیل یاپه‌جاغی ،
اصلاوه یوقدی اصلا ، بی اولیاخوه شکر اینه‌جاغی ،
کوت ایله ایاغی بجا بیله ایدی ، کنده حفظنده آسیه ایدی ،
جوی اوردیغنه نه بیله ایدی ، طوپرغه نقشین یاپه‌جاغی .
خجوتی ایلدوه بلوکه یاپاه ، سرشوی حیاتانه طاپی ایلدیکم
اوکسه برطاقم مدعیلیاه ، یاپاجق دوکه‌ن زوناپه‌جاغی
اولوخی . ۱

الفکه جانه یشته سه بیده فاز ایله پرهیزلرم ،
ای حنوی جانه حیرکه صد خیانت کوسترسه
اولور .

٤٤

جرحبانه شهر سودایی فتوا ایسته مز .
یا ایدهکلرم اولوب دکوایی اخوا ایسته مز .
ادلسیه بجوب دلدار زار و محنت چکه یه ،
جانه آتابه پروانه یار شعله یه پروا ایسته مز .
سرته قوزل کیوب فلبی اولانه حضه رضا
کسه جاردهاولور هر بایه فاروغا ایسته مز
پر محبوب سز یاشنده کورنه حضه قدر تلی
تشنه لبدر ساحیلنده جرعه یه شکوا ایسته مز
بوجانه کنجی اجیده سه کوز سرمه یلیوب
ای حنوی واصل اولانه مولایه عطا ایسته مز
اولور .

٤٥

ای دلا آجیدم دهانه کل کوریوم عظم رمز ،
جرحبانه ویرمه هری شقه محکم رمز ،
فیصه حقد ویرمه توبیده وسه دل مرحمی ،
کیلیلنده قش طشنده زلف آچیق کوزلر ،
نخ کبرا دهودیده باطنده کی آدم رمز
ضم اولد ظاهرو باطنده کی واصل یاره اولدیلر ،
کربلای عشقه ایده رل واصل ملک رمز
سینه کریانی صد جلیه ایدوب به لا تخاف
ای حنوی حوزه اشکم یارهٔ مرهم رمز
اولور .

٤٦

خرسالته کرلسه مز حمراوله دل بند معلق وکلوز .
مختصر کنه ایراوی وسخن بزکروه ناجه رنقصوی یوز .
اوقو لفظیله دکمز واصل ادبا ایکی بیشوا ازلده حاصل
کیلیلنده حق الملتزم واصل جدیدنل حیه کرهدوی یوز .
بوم رضا ایدی اخواره کلیم کوظ هاروده قنی حضه کیم
دلده قبل دنالی حنوی کلیم ، کاشف سرحوه محل نفس دکلز .
اولور .

دلا تحمل نکرد تحمل آ ما نیم
دیدارم آرزوده آه و فغانم
مردم دیروز محونه ایلدی اول بی نوا نم
مردم دیروز محونه ایلدی اول بی نوا نم
موت ایلدی شاه جهانم
بیلمیسه سنوه دنیا سرا یا نا ما - اولسونه
یانا - محمد سنه ویلده سوزانم
زلفلوا ایله رو بلا نده قبول ایتمم
بنی جوه ایله ای مهربانم
غریب یکلس اوناده حبوی کمزل
مدائم ایراولو جوده روانم
اولونی

۲۸

دیر دیلر گیاده، محبه باده، سوندی پری زاده
ساقی روانه، مستانه ایلیم، وال قرباده
جانه اولدی فتاده، یا شهودی راده، نا توانه اولیم
شاهم الآمان، اولدم کونه کونه، اشک دیده م جونه
سوندی رنگونه، قلبدی بی خونه، بلدی دیده م جونه
مانند جونه، اولدی بی خونه، بلدی دیده م جونه
اول شاه محمد حضرتلرینه اولیم
هجرنی افتده، بولر گشته، حسنی مشقده،
خوابغلنده، رام نه لنده، بی یار گشته، بی برگشته
یانه یردی جانه، بی نیانه اولیم
اولونی

۲۹

سوبلیم فتنه خیز بدلقانیم اولوب
ایلدی هو رکله حاضر بنده کی خاطر شکن
حیثم ..... آتا - گل فرهاد نه سنه سرا
لوبه حمد ایله قبل افکنده کی خاطر شکن
برقضی وجهم نبی ایتدی هنشکنده
..... ایلدی سانده کی خاطر شکن
کرچه عیب قالم ای توخ محمد ایلدی ویرانه ده
سنه یه گمکدن ایده یانینده کی خاطر شکن
هر زلفو خاکیانینده محبا - اولدی کر
باصه لیونم اورده انیخه شنده کی خاطر شکن
طالع مساعیه محمد ده خدمکی اولیم دعا
ای حبوی قیلم جانه سرنده کی خاطر شکن
اولونی ۱۰

گرفته نام قناعت کده ، حقیقت مانیم شما نیم به
بم قدیم شیم رونه مانده ، نقش ایاده دل قبلا وکم به
بر قطره سینه ظهور کردیم ، سیاه دوب جرخ ایم ایم
زلمه دل باخنده آمدی بجیم ، بی ایدان ایشادی بیم
هم ظلمه آیه سه بی نوا بیلیل ، دیده پر کوی فاسه ایه شکل
جنوی بوکوا سرده بوکول ، سنده نرقنا جیاری کم به

۲۱

بی ناهد وی سستی کم کجیم بیاده به
بروم دنیا ملانده کجیم بیخانه به
هزاره نیه بی سالوسیان بر آنجمیه آلم
دوشوب دمخانه ده بامال اولوب نداده به
برهم قاب قادسیان ، سونانده اوکرنم
دیفانیه ی قطع شقه سونانده کجیم
اکر خیب کروهی قاهم فرمانه
خاصه اتیم کجه کوکلم ایم دوداده به
بکا سرشکم وسه خری بر وادیه اولسه ،
جنوی به بو دنیا نه کجیم خانه به کجیم
اولوی

۲۲

نه محبوب سیاه وه بوکوآشیاده سو ،
اکر کوتنی بیلسه دیلبر ما شفاده سو
صاقیه ناسه اتیه اجماده دیل زیان خاده سو
قوه حوالی کجم ایلیسه به مرهفاده سو
ستم تا - یاده نبدا تیم دل صاحب وفاده سو
دیلبر ان یاده یاده اولمه کوزم کیه باکواده سو

بروده وه ورار صاقیه سنداولمه هر بایه ،
بولوتز دردینه دیمانه دوشیسن جده سو دایه ،
اوصولکه نینی کندیه کتو دل دیه بو املایه ،
تحس ایلیان مشکل بوده هر شفاده

انتهی

محقود دلبر یکتا لک زیب هجا لندنه
یلی یاره سجود ایدر اولنلر مرد کما لندنه
آیار البت دیله دعا یاره اوشوخدن لب لالنده
شها کوکلمک درینی ایچه جفا چکه وصالنده

الف

اهدر ای چشمی هوسنا محتمله نوحه ایله
فساد جریانه سعکمک دوشنده غیری یار ایله
حیالی لمعه پروانه آول یاره سوز یله بولنه
آقا - محبه - حبی جانه شنده واوب - دلدانیه سوکیله

الف اولوخ ۱

۲۲

اقتح - دلبه محب جانه اهل کمال اولمز
خفا قلنده قیلور - محروم وصل جمال اولمز
خونفو ناله دلسفنا ایدنلر بی مجال - یلی
کوکل جوره تحمل ایلیه کر قیل وقال اولمز
محبت جلبنده یار - ایله جنبش جذبه لم حده
آنك سه خاکپانیده فنا - اولسم زوال اولمز
صفیه هوسلر شکم فاسقانیم مردوده
مردوف اولنه مرهونده موصفهای اولمز
جنونی یا شقیم خلقی دکلدر - سلمز حاک
دیکر ولدای آزاد ایتسه ان جنونی یا یکای اولمز

اولوخ ۱

۲۳

دیکیم نوجوان آفتابه انتخاب
اولنه ایشه راضی اولمز بیلی که بوده سایه
سایه اقه مه عینك دیردی موشنده ضیا
کوسیه - دیدی فلان - قصه کلور - کونه دیکلمه
صفحه اظلمه - هکذا نده کروه ناچیز
بیت جنبش جویه طواف ایتی فرشه کاشانه
محراب ابرویه قطب الحاجه ایدر سجود
برنقاب حیه وارلان اوزره ایدیکم حکم یایه
ای جوه حشمتی بقیته کوزنده کوشه
اول سیده کوشه حیرانی قیلدیم دعا نه

اولوخ ۱

اقتم بوکونه عشقه یاره خزانده زلیه

افق پوگر نازه عشق بیدار ، عشق ایدیب خرد و دلی ایدر
جمال لطفیاتی سنا سیرلر ، یا قدرتیکه قاهر حق تعالیدر
سیاه زلفیدی آفت ، بوبوتن حقه بیلمز حقایت
نفاقه نفیدی شاه وقت ، بانه بندلکه افتخار ایدر
جنونی دیکر گونه حال خداده ، وصف ایتمکه جهد ایلهم چاره
بوسخنده حصه یدوب یاره ، مطلب ایده حکیم لوکال ایدر .

ادلوغ . ۱

۲۶

یا نیچون زاهد ریدن قرآنی ، خیلدیه اوقو ،
سه لدیه عاصیدا اولیه ذات حقله بر وجود .
خانقاه عشقه دستم میلایم آنه به
بیدی کوسه ایلیم وصحی ایله کل ای صوفو
تمامی دلبر اهنه جانه ویرمه کرهدر ایتمم ،
تاکه حشرولنه اولیه ایلیم یاردیه رجو ،
سیمکه مقتدر کلمه اقرا ایدیدیه صدده ایله
قالدی آنه ایله عجب خلقه لنده کرم ،
ای جنونی بویله بر عاجز کسنه کرم
حیه جوردی فیصله قدرتله ستار اودتقاطع

ادلوغ . ۱

۲۷

معرفتجسنده ایدی بیدر خطخط ... بلی یانیکیه
طرفی سانده دیمدی وضعیه واهبنده محمد ... یانیکیه
محبوب خلاصه شاه انبیا ، حی لکده موجود فی المجده اشیا
بوبوتن فاطمی زهرا ، قاچدیه . . . . . .
جنونی حیدری ایلدی دلیل ، باشفیندیه برکیدیه بضیل ،
. . . . . بایزیلمیه ، بوبوتنه نوحی بلی یازیلمیه

ادلوغ . ۱

۲۸

محبوب الله ای نوجوان ، یکیدیه بر کوکهم آواره لندی .
بیجاب ایلدی ای قاتلی دل ، خونیه اولدی جکرم پاره پاره لندی .
حسرتی ایزدی یاد جانکاه ، تحمل ایده محنت آلله ،
قطع ایلیه نبذه نی کوهوالله ، سرایا مجروح قلب پاره لندی .
اقتم رحم دل نازنینلری ، دوشمکی یاکه جانه اوغرادی ،
روزکاری تقطعه محزونه دوندی ، جیکاردی جنونی بیچاره لندی .

ادلوغ . ۱

سه طوطی قند فارسی قصه.

احیا دیده انسان مسیحا نفسد.

سه بار امانت خلیجی دل شکستم که

نالهم ره مقصودم همانگ جرسد.

دل دریدی دنیا به الله رش با اه

بوده سبکس هوا دلهدد.

ارباب خیار در - اهل سماعد

یا صفائم نور شجر مکتسبد.

تجربه اسرار ادراک طبیعت نوش

نفس اوری مفاکه کنیز سمد.

ص ۱۹۹ : حیا ۷۰ . سه . ت

۴۰

کیتا کهرم مجلس ندیده صهبا

شمس طرب میکده بیت شرقد

نهاد تیدی جنوبی فیا سلطانه محتب

بر منصب معقول ده مجنونه لیلی

ص ۱۹۹ : حیا ۷۰ . سه . ت

Nâzdi Hevayi Yüzü Hakk Halet Nâzlı
1 12 14 16 19 21

Kul Ali Zemanoğlu Künki Ferhat Abdüsselâm
23 26 29 31

Ömeri Necmi
33 40

Ruhullah Bakatlin
43 46

49 40

Yanan Defter

نقدی

فقیه جور یار و آنکه نیکوی دل ما — سنده بولدی کا و آنکه نیکوی دل ما
عندلیبا باغی پرهانده نمایانه می یغجه — رضدی کلذا " "
مقصدی یوقدانه محفه الصبر اکر — شعله خاص " "
اطف ایکویه کودای یار و اقهر ایکویه شیرانه بن — آزاده اغیار " "
نقدی دیه لمده بر جاه مطلع ایسته مه — مطلع دیدی " "

فهر و لطف ایکویه محفه قلدی خدا سودا بنا — هر نه اولسه لطف جویار و دن اولیور پیدا بنا
غیر دیه یوقدر امیدم حالتی محفه ایلیم — جویار و در و ایلیه جانا بنا خطا بنا
قدر دیه لطف ایلیه دی مرادی منزله — محمد اولسه یار ایله مقابله صاغر صرصبا بنا
کلیمی آغزی یعلی کی جانانه ملک — تا ایله بر قطره کلمز شول دیدی دریا بنا
بیت — لطف یار جویه بکارم پس بر بوله دنیا بنا
نقدی ندیجا لمده مقصودلرنک — هر نه ایکن سلیم کا لم قوم ایسته مه

فهر و لطف ایکویه محفه قلدی خدا سودا بنا — ویرمیوب بنده اشقه فرقه دنیا بنا
بیلیور یاه شبه یم حالک خراب اولدیغنی آی یار — دوشوب اول بیه باده ظلمی بنا
حالک عرض ایتمکه دلمصری قوه یار اما — بلدی کلدیکم یخی بنا
شرحها دن شریه لیلا نه محفه کورد یکی — بیلیوب منی قصده یلن یار
بیه دل قورقاره یوقدر کی ذاتک شاه ایواه — بیلیور کهنو یکنم خود آب
نقدی کوندیه کونه میل مشغول کذا لطفک — کهنو یخلق فهم ایدوب نقدی بنا

(سلطانی)

حیف ایکن بیلیوب کلم قوم — ناجانه آه کدی کمانه قنده نخجا
کا ایلدی ناجانه آه محفه ایله حسرت — حیله نخجا نیله محبت ایده آفت
عقده ایله کمانه قنده بنده یار محبت — اول کواید صاحب بنده بیلیه محکم اولدر
آخر نفوت اول کواید حبه حبی آخر — آخر که اولدر سکنه ایده کفایت
حبه بیلیم کم نیا مثل سکنه — یا سکنه دل آیه کیده کهنه بنا خطا
حور کب یا سکنه حبه بیلیوب آخر قدری — حبه بیده کیده کهنه اولدر نقدی بنا خطا

۵

ای نم تخت سلطنت اورنگ نم مدد — یا محیی یا کم قلوب شه خوبان مدد
یا مجیبه مدعیان سنی قلوبه محفظ ایلیه — ستین لطف ایله حجاب کیدوب احسان مدد
سیه وتن یوصوب یخیلنه کوستر کوه یم — ایده مقصودینه انجام او جانم "
یا محمد مصطفی یا شاه مردان — یا محمد مصطفی یا شاه مردان "
بنده نی خوار رضا و یا حسینه کرملا — کیمسه یوقیه الا آکا ای سجده کاهم "
نقدی یه بر جاره امداد ایده صاحب عیالنده کیم

۶ (سطنی)

راه یار ده کاه نقار صدمه زاده ایده — کاه نقار دلشکار کده حسنا جانه ایده
صدمه زاده دلخسته دل شیشه ایله جیرانه ایده — قانه ایده تاجانه ایده جانانه ایده نالانه "
قانه ایده تاجانه ایده جانانه ایده نالانه — اهل نوندن اهل یوندن شهر دلده لاله سیه
شهر دلده دیده دیده کس دیکلیه آه و نالیه — لاله سیه کم ژاله سیه آه و نالیه جیرانه ایده
کاه نقار یا نقانه صادقانه نقدیا — یا نقار کرایسه حال عشقه آشنا
صادق ندر حال عشقه نادانه جانه ندر — نقدیا آشنا جانه ندر اکر دانه ایده

۷

کاشفی بزاردی مجنونه بی لیلا لری — کوشه نظم محبنده سریر جارلری
حکیم بر ع سماده اوج اوزره عشقلری — بزکم افلاطونه کشفی شاکر کیتارلری
مالک ملک سخنه سلطانه بی همتاری

جانلری اصابر قدر عشقی امانیده — کز لاینفک بز دل لعلی کوهر مانیده
وزنه ایده صدوف مقابل جوهری سانیده — خط و ایات انجیلی نکه کوهر سانیده
مقتضای حکم عشقه کاشکه شیدالری

شاهر آشنه بازکه بیلور دنیا نری — کیمی کوردی کیمی طوندی ای ملا و دانا نری
کیمی نظمک داوری صاندی کیمه مولانری — اولدیرر مجنون ایده هم شاد ایده حالا نری
اول سبنده مبتلای عاشق بالالری

ایکیلیو منزده وزم طوی عالیت مانند سانا — بنه جمعیت نظم ایده میدانه اسباب انتیا
کوهر آثار ده اولالم دلیسه کلمه اهل دانا — هم کلیه هم کلمه هم دستوری بیانا
انتخاب جای عالم عاقل و دانالری

مطلع ذات حقایقه بزده ذ- سحیه کلی — کوشه طوبا نوبه سیه شجره آلوچلی
دلخواه محزن نجمی کرکه ملاه و مال — خوف ایتمه جمع ایتمه یوقدر حیلی کیر حالی
آنده ذ- دلخواه محزن نجمی کرکه ملاه و مال
میل کلمه ایتمه زاهد مجلسه یوقدر

نقدیا بختیاری اولکه هوای دل ده
بار طوفانه نشوه بزاره ایله ایده

بر اوچ مختلف کچه دریارنه

۵۴

قاره بختم حاکدی کلدی ندن اولدم خبیر
طوغه لیده کوزه اولوب آزاد اولوب برکلیم
بیلیم نه تم آدوتمه بیلیم کیمیکی
دیکم دیکشه ولی دوشنده دیکمه بطا
خاطرم ایچه منکسر یکدیه آیا خالی دکل

۵۴

ای بوجشه اهلی شوه طبعم کی کلدیسه
کیمسه سلطانه دوکل حاکم کیمی قول اولمانه
کوزیه اهلدیه بنم حرب ایلیم فتحی الطاری
فتحی امیه ایدوب هر کوزیکم آیکوزلم
کاه اولور کرسه و نیسان بانی ایدر کشاد
خیلی دم آه ایلیوب کوزمی دیدار دن نقدیا

۵۵

بیلیزم ایشیدیسه بطا دوشدکده
تا آنا نامه کوزه لی لحظه کوزیمده کهدی
بوله ایسه یالده بویله صادق دیدکیه
دایسه آنا ده للا بوکفه ده بوکوزه
نه یاره طوکدم آنا مده بطا نه یاره
نقدیا صبایه کوزه اولم حسبدن کاه

۵۶

نقطه بلکه کی ناقص طعنه یکه ایدر
صائمه بیلی اوستنده دیشه کلمک ایدر
طعنه بلیده تجاوز حسجالی ناقص
سائله تر محبت بلیده یه سائل

زیرا عالم اولدی بو معنایه حیرت شده
خاتما قاموسی یاجع محیط عقده

۵۹

نشه محبت الده جوده اسیر اولدم ایسه
یاره یاره آغلام اولدی طوفانم حدیه
جلیم بند بکنیه خلقه کنیه حقه کنیه
کندی حالنده کز کمه بوعبد الفقیه
نقدیا ایچه کچینه خاطره ایتم منکسر

۵۹

یوسف کیمی شه اهلی ظلم ایکیسی جاکر میسه
سوزه لکلم کی بیلیم هیچه یکه میسه
بوقیالر بختم ایدن قلبه حیدیسه
چوقه نام علی بوندن قوحه میسه
یوقه دلده دلدل علی جکه قنبر میسه
کوزه ولی والحاصل دیلی خیبر یاشمیسه

۶۰

پنجه دل جکه ای دل کیمی خونه اولدی جاکر
یاشیم اطوبه بیلیم کتم دهی بیلم کیسه
بویله کیتمه آنا آنا قرنداشه دوشه جاکر
یوقه بویله می حشر اولسه کرکمی جانه و
قنده کیمیانه ایلیم بیلیم جانده بوقه
کیمه بیلمه بطا خونه طوکدیکی دکشه

۶۱

هدیه آدمه کیمسه دیدیکی خونه بویله
داوی نقده آنلم هیچه دیه سویله
باغی خالنده قاره دوبه کل خونه بویله
بوحبیب سینه بیلیم دلسوز فاره شویله

گنج نبود وصف لبت چه حاجت است تقدیر
یا جاعل الخطوط اعد الکلام ابدع فیما یلیق

۱۲

هوس لبت که کند مجنون نیز زبانی
کلک رقیب آن کند روبا آهنین خراش خواهد

نیاید وقت بوسه تو که آسان بیا ایله
خاره دسته بدخو کند و اول دمده ظرافت نیست

هیچ ایاصه ایله یاد حسنت بیاسم
خاره کوه دسته کرد و کاه هشتاد میدیر میرلو

قهر و انکار کجی ناز و وفا دور
آه و گر نیله کوه نه خوبی شیشه شیشه

یا بر کس تقدیر بر آشنا لوه ایله
آه اکنا ایچه یوه بیلیک کره خراش خواهد

۱۲

نوبهار ایدی نه بلبل دلربا ایدی
صحبت آنک ایاصه کلزار ایدی

هم دیده و دلم هم خلوتی کفایت
ایده دل نکته میل ایله دیدار ایدی

هفتم آجلیه اولسه برمل حسینی ایدی

آجلیوب جمله شکوفه فایانیدی آچیق
السنه بحثه دیدی نه یاله جیچک

هر طرفه نظر ایله سه جوبه شاکر
ایله مستی بیلیم نه ایدوکی دلخواهیچک

یا اولیه یا جفا کا - یا وفادار ایدی

صاغه بیلیک سوزنده دکه خاطر دوستدی کوکل
اشتهم اتیکه قنبر نفسه دوکدی کوکل

مرثی دسته صاره دار قفسه
یکی باشنده هوای هوسه

برمل خوکری جوبه اولم بر یار ایدی

آکثری بوندنه اولو رنک صفات خوبی
ایدیشو منزله نادر جهات خوبی

مع مقصود بود - قبل صلات خوبی
ماتقدم ثروت دسامانه صلات خوبی

بادت جوشیشه الحاصل دیدار ایدی

تاکه یاد کلیه جان حسنه کاکز خوای
خواب میل ایتمی دیر قطره خونه آلای

سنه امداد ایده جسه کلی شادای
یاسز الطاف ایچه کاکز نازلی تای

برلب تخت حیات دله صبا ایدی

تقدیر او فاشی یا نزاره جم ایله
طاعت طوتمه کچو - اولمزه سیه کلم ایله

ایله استاد دد - اول بر سینه جزم ایله
نوجوانه ایده قصد - نیچه کیم فرهاد ایله

خضر یا آبحیوه اولمه کاکز ناصبا ایدی

ای دی اول ماه محرم نیه دل ماکده ود-
او-دی اول یای ضفا تیر بلای بذکیه
یچی فریاد و ضفانم کرمه ایدوم بلبل کی
بیلکیه بیلکیه کوزم نوحه حسینک ذاتی
حقی ذاتی آنک فهم ایتمه بطفا
یانیمش داده اولمای ماکده ای دل اهل بیت

نقدی صانه صالط اسنک زاده ماکده بوکونه

لحظه آه ایلیکز بارنه جسم صانم دمده ود-
زمجه مفجعک جانه کلسنیه بده ود-
فا- کل مشکل بنا بنام ویوی مالده ود-
حسینه ونوحه وساز وسوز ذوقنده جانم محمده ود-
کیه جانه قاره دوکر صانه بیلی محمده ود-
ت چسنلک دیه دیکی جانه وجانی دیده مده ود-
قنده اولادکلی وایلی محمده ود-

۵۵۵

۱۵

بوزه کر-کوزیمی کور-دیکه کوکلم آفا-
قنده دلبر کوریم ای دل خاکسار یای ایلیه
جو-دلبر بریا آه سوزیچقمی بریا
کچنلی صدی دکل که جودوکه سوزدله
خول اسی کر کاکی مالکده آنجه نقدیا

۱۶

کچیچقده وصل اولمز قیلی مولد قد-
صانه بیلی مالکده خضر کبی خطه ایردیلر
دیکه بریکه بیکی کلم وکلم دایم
هرکلدم او-دیلی اوپایه اصلیه سی
پرده قیلدی ذاتنه نقدی صفات ابتدیکی

۱۷

ای یره صول کلشنک یاسنک جنتیده-
حسن جانم محمد شیدی بیلی نفاصلی یره
جانه ودل چیقده قالدی بیلیم والحاصل
قیلدی نفیر جو-وصفاتک سلحشده سنک
دائما اوکدیره ده ی شاه حسنک اشکی خونه
ای محبای حسنک نور الهی قیلی کم
اوده آتیلمغوب دشمنک برباد ایلدم

صوکی یوز-سوزیمه دیه طاشه جانم یقیا-
مژه یه تیا-ایلیوب آه جکدم او-زه یقیا-
اول سبدیه اود آچی کرسه آلاه یقیا-
عقده دیدکلی نا قیومدی کاه جایا قا-
یاب دلبر یایا-یتوب آنه آنه یقیا-

ماتم اصلنده واقع شده آنک بیکه
لطف حقه ایله ایلیدی غفلته کجه ا-
ظاهر اولمز ایلی الزام حقده برا-
آنده آیتیه ایکدی برکچی بحقی حق
حمد حقک بو نظمده دیکم ومقتد

۱۷۷۶

فهم قیلیم حسنک یاد ایتمه- صوکیتمه-
حمد- مولایه یا بوکم به آه ایتمه-
احسنه نقد کچیمه او-یکم بو به چکتمه-
سود یکم بو کنه یکزده کاشکه کرکتمه-
آنک ادب کولوه مدن کم بولروکتمه-
بیلکزم نظمه نظمه- یا قوتی صچتمه-
کوکدم مشکل سنک بوکنیه کچرکتمه-

کوره ی حسنت نهاد آتش سودا کی کوزم — استوخال دوختید - یا ی عالم چیختید -
ماه نیوشنده هم جانده سیه لیلی نقدی خزینه — ای بکم حسنت آینه قدر نشینه -

۱۸

آه یا بوستد خریده نچوچه ذات بنام واحد - مدحت بخشنده داور ای شه خاص و عام واحد -
هیچ ای شه بیرد آنکه نه محوی ثنای جاندار — ای لایق آنکه ای نقد آنچه موجه خام "
فضای فضل آنیه تعلیم انتقد زاتیز — اول لم یونده ذات آمیخته بنام "
شاکردم نیم تیلکم فرخی یوسف مقدم — بوکونه یعقوب کی بیت الحزنده دنام "
کوروبا دل نوشد چاه سوده مکنید - ناقد — بوی همه آلیلی نقده بوکلت مدام "
کیمیه بوشقه جبرائیل ای دل قبیلی — کرم دیده بوکونه کیمیا یه بنام "
شاه ایدر بونقدی بوول شیاد جوبانه — که قوی شاه جمعده دل دالسلام "

۱۹

آه افغانم نوکم حیدی هفا جوکل مدد — حسرتن بوجانکی شیدی جانه جادوکل صدد "
حرکت قل جنم کم جانه دی اثر درک — دم چکر هر برا ماده ما کیمیه "
دلدل اجمانه کرایل بنده برایدی — سنده هفت سقا - ذوالفقا ایده "
محوایده بوطانم وهابی دهی آفتنکه نی القاش — فاکهل حشم نظاه حشم آهو "
کوشه جولانه ایلیش ثانیه ایده - نارایده — باشم اوزره طوتم کوای ماه لاهو "
یارش هم نقدیا بونیه آماده ایلیه — یاندی طوتوسدی جکر جانه یا - جانه "

۲۰

یکم بوی الحده اول یکه اولم جم نخس — جو - یا - نی اولم دیده جانی نخس
روز و شب آه وفغانه - نخ والم دنیاده — ی کوی یکه اولم وایه کزم جم نخس
عشقه وکرداکم یارل تسلیم ایدیه — اول سبب اولمیه بوکونه ی جام نخس
عالمک دینه دعانه بولونز - یارب ! — ای خ جکت اولم بوی یاره کاکه اهل نخس
نقدی جانه ایکه کیم عالمده عاشقیه — یارش اولم نه بوی نخس

۲۱

ای جرائی شب افتاده یاچ انوار - ای کرم ایله کرم اهل کرم وجود -
مرحمت ایلیه یم عالمی ای شاه عطا — قاله اویوشدیردی جکر یه بوجرح ندا -
نوله بر لحظه بی - بخ والده آزاد — الیکز ایلیه یم سنی سردم انعام -

فیه تحصیل کمالی اجاسیه اصلا ایده مم والدیه بوجسم خفیفلم بیا -
تیزای نقشه چیپای فلک تیری یتر
بوفسوف هزار قوکیدی تاکیده اثر

مهر اقبالی بر لعبه چوجه قیلدی صوف کوره بکوره ظلمت بارلا با قیلچه ده سوف
قلعه محصنه انداخته کون و بلا شاه غم لشکری مختله حکمکده حلوف
دشت محنده همکامه قیلاده خیل وجدال صونه روی آسا دوغه آیاده اوپرلونه سیوف
بی حکوف قیلدیردی بنیم لیل و نهار - یوف اولمه بویله بحق اوّل انجامه یوف

دائما اهل هنر جوره وجفا ده بیل لم
کوره حالیمه بیه بنا نیده کلوی کیکللی

قیلدی محنت باغی ولی خنده ده قدیلی قیلدی پریشانه -
ایشته بو ثقلت ایله قیلدی پریشانه -
حال وخواب اودنه کچه میانه -
دنیه کیمسنه یه باشمه نه اینه -

اچمه اولمه یاکه سن شویله اول ایده م
تا حکم الله تعالی خیله کوریلی عزیز -
اوّل الله وسه قالدی بو عزیزی امید

ای کرم ایله کریم ایله بو نقدی قوله سخنه کوکلم بوآیه تسلی بولنه
اجنا - ایده م چونکه بود - نقدیم حالمز حضرته سلیم اولنه
جانه فا - ایلیه بوید نظم التیز ایده م حال وکیم اولدی دل وجانه خاتم حاصل بولنه
باب لطفکده نکهبانه بوینی جانم کریمانه ایله اتیه وعده بولنه

اسمی قیلمه اولمه سن وفا خانه ده
ایلدی کامه کرم هرنه دوشت نکاه

فهم قیل سندکو کلام فهم قیلغه ایله ناس
قوی دیسونلر ما ایسرب ایسه اولمز التفات
اولمه یجه خاص اولوسی کیمکه خاص لباس
قلبی وآنی صافقده بیلکز حیله یاس
حالیقه مقبله بولانوسی هو طور وقالوبلی خاص

کرمحتیه قوه ولیه بیلکز براسی
قیل نظر حشم حقیقتله ویلی پرده ده
آدمیته کوکلری کوکلی اوده کیشیلک
هم ایمانلی محیلده - ولی اوّل ایده م
یاهذا ایشه بولونه
تقدیم بحر ولی

۲۴

گوزلرم یولدوزه قالدی ای قمر حل بشیه — جسم و جانی ایتیب نثار سنه گلدم حل بشیه
قاشلرو قالدی یولدوزه گوزلرم تلفات گ — لطف ایدوب جوابنی ویرمه ای شاه گلدم "
سرحدنه گوز دیکم گوندن گونه بو گوزلرم — زار و زیار قاله دوکه سرمه گلدم "
قلب ویرانم بشیه ایکن قیلقه سنه — خاطرک معمور ایده آل خرسندم "
حسرتکله محزنی نقدی متاعه طوله ده — حل بشیه ای درده درمانم اقمز "

۲۵۸

۲۴

دیکه بندم ایده سن حقه ای طالب حل بشیه — محزنی رسنده صرف ایت اول صاحب حل بشیه
برکشی گنده دی قوچ اخیز سیصه اولمز — منظر جامه ده استاد گورونز منذهب حل بشیه
گنب ایچنده خلقت جسم سترن — آینده اظهار اولاگلو + ایچه غائب حل بشیه
بو مرسنده دل — اول قدر یه سعی اجی — اشوق قلده نمایانه اولیه جانب حل بشیه
نقدی مرسنده خصمه گونده متاع طالب — شهر گنده طوتمایه شی وقمز گوگب حل بشیه

۲۵

باغ گشه ایچره آیه احمد دیگشه ناره یوحه — محمد خواجه تاجی اولدی آه گه احمد اره یوحه
گنده گی ایلاله دیسم بو سوزمه بخشایه دوب — ای بوگو گاهم بویله گنده گیمی سیلگیزم
وار یار دیسوی نقدیا میل ایلگه

۲۶

ای دل یره واز صاحب گنده صاره یوحه — گوهر آلهی واز سنده طالبا
گوهر آلهی واز — سنده آیه سنده بول — سنده صحت سنده قدرت سنده آیه سنده بول
بنده گی گنده وده موجود گه آیا نه ایسوبه — بنده گی گنده وده موجود گه آیا نه ایسوبه
نقدی محرل حرص شیطان طالبا اوگونه گه

۲۷

ای دل یره آب انگونه گرل، خیال یا ایلگه گل مست ایلگه،
حال مدهوشه دلده بزم الست ایلگه، صحرای محبتی جلوه ایلیم،
جانای جامه ایچره موجود ایلیم، بحر ای اول شاهیه پیوست ایلیم،
گنجم یوقسه گل و سبل گیانده، جوهر آلدی نقصه گیانده،

۱۸

کلبی بایم سه که ای رود انم قنده سلک
بیل آسا کوزلم ایام کل کی بلع -
انتظاره کوزلم اهکده لحظه ایچره یوه
تاکه بایم کلمه سه حقه عید اوکزامه سیه
سولیوکه نقدی ؛ طوطی کبی شیرینه بابه

۱۹

ای پری صابه آلغه بلی مبتلاد قلدك
هریلی آلسته بکه - بیکی حضوریله یوه نك
دمنی ایاغنی یغما ؛ دیه دی کوزلرك
دیشلرك اینجوسی ایچواله دودافلرك
کوبکلك خصوصی قنیاله بر چیلك چیرپانك

۲۰

چیل بایره نظرشاذ نشیه اولمز کوکل
سوزیمجه - له طاوردم بایه سمند ایلدی
بنم انجام کجایی جو - دیر حاکم دیه
بایه بابك حکمت کوهك صعود ایسه ایکه
سیلکرم ایشیدیه سید - بکا بر نقدیا

۲۱

سه نی بیل ایده اول - وی کلت نم کوزل
قنجیز اولدی پرده انسانه عمی سه کوکده میل
کوکه راحاطه - حکم ایده نکجه نم
انسانه بوله روای بارو - قاره کوزلی ملك صفت
بیره میل ایلیم حاخانه عالی ده یکی
خادم بکجه کی نه آباد نه برباد ایده نز

۲۲

وصف دلکشای دوستم خوبترنم ، خرم نشکری سرو سهی اندیب بر بری .
دسته گوکلی خیری بر بوری . طوبی لدیم ای دوستم اسیم صالا ، سکر اعدا ایده حضرت مولا ،
ما نقوی بو نغمه زنجبر بلا موکه بر بند ایدیب چکیوی کوروری . دوستم محنت الم ما نده نم ،
نقدی محبی کجه یه بخشنده نم ، وصف نخوبی عالمده نم ، سحر اولنجه لری نم جمله بر بری .

کل کل ، رخسار آبی دلبر یاری شکم ، سنبل ، چنین بوی نیوده بندار اولمه نقدی

اولمز ، بو حوالی باشمه سهو ایدوکنی ، شکل ، دوم ایکی دیکل باقمه

کوکلم ، اونلرنوی چیه مثالی ، باکل ، خرم اولوب سونه اوتوره ایله تکلم

جانا ، سنا به کرچه نقشه نیه ایدم ، سبیل ، یازیر دیو باقمه ایله شرم

نقدی ، بنی دوتوب وکرانه محبت ، سبیل ، اول کلم ایدر ـــــ تعلم

۲۴

ای بوی کلمده کوکس یاره فرصت بولدم
یانمم طوتوشدم ای دل لحظه قصاده اتدم
سویلیوشت دلنه ـ ایلیه یکم بو عالمی
کزدیکم الوفه اکنف ایچره دقت ایلیم

نقدی حقده نقدی عائشه حالت ایله

آشنی کلدیکمه بر اهل غریب بولدم
بنه سوده صحبتنه کوره تکلم اولدم
جور و بر حیکم دنه بدنامی کلدی
اهل هوا من حوقده ـ اهل بیت

باطنه ایردم بنه ظاهر ده حالت

۲۵

نرکلی جور و جفا دایم اولوب سودیکم
کرچه انه کیب الصابره د ـ فاصله
حاجم جانه منظری دوشیه ایکسیر اتدم
بو سیه طوتدیره یک سنه ی حاصل اولدم

بنه کیب جور ایله جفا انیا سوسنده طوکزکن
یا جانه جانه یا ـ خلم ایتیه ایکه فقدیا

۲۶

سدره یا حضرت خلاصه عالم ، محرم اسرا ـ ایچه شوکتی یاسنده ، کنی اخیا ـ اولمز کدری یوقمه
مجنونه کی اولدم بتدی یاکده ، آه اولمز رضایله خندی یوزه یکه ، کنی یکیده بابیلیم نرلری ،
روکیده برمویه اثری یوقمه ، آه کوروندی کیه یکیده قاشنده ، کوزیمده آچاره قالمز یاکده
کاشکی دل نقدی خونه ایله طولدی ، محرم خضری نابدید اولدی ،

۲۷

جونکه دردم درمانه قبیل حل ای حلیم ، زهجم دل صد پاره دیه ایله حل ای حلیم
درد و بلیه دیمانه بولمغه از کمانه ، درد و بلیه دیمانه بولمغه از کمانه ،

بوی موزی ز مکه چونکه حکیم صدر کرد بس سقا مجروح دلم شاد نه قتیل کل ای حکیم

جانکی جانانه کالنده قتیلم خاک- قصر دلده جانه مهمانه = =

بزلور دایله اولوزنه تا ازلدنه تا ابد دردیا - دیانه یا = اومانه = =

نقدی دسه نقدینه کحرک پشادی کنه حرف ایدوب ادنا دل سلمانه = =

۲۸

انی سوزیکم بهشتی دنیا = تیشمیم

کافی بقا اول کنبه کیوکی تشمیم

بقا تیشمیم = اول سروی قدك

عیب ایلیه عقلك ایله مجنونه قفاكن

اهده سنك دوكدیکم جوانه رشكم

اول قیس کحریدك دانه ایلیم آهن

برموتیکی بك جوزی غالمانه دیرم

۲۹

بکوزل کوردم بوکونه یاندی جکر سوزانیم

یوزه کوکده بیاکیزم کنیم اوسا کنده بری

باشده کعلم شده جانه دامارده قانم قومدی

اشجو مسلسلده آیام اصلا کمانم قومدی

جانه دیانم نخبه قتلیدم ای پری پیکر سنا

نخیری قوصا اولدم کللی شهر اکلنه سنا

نقد یاصفی کریده بویله دلر کومدم

نسل آدمده هرکیمی بوقا بکذر کومدم

بکوزل کوردم بوکونه یاندی جکر سوزانیم

یوزه کوکده بیاکیزم کنیم اوسا کنده بری

باشده کعلم شده جانه دامارده قانم قومدی

اشجو مسلسلده آیام اصلا کمانم قومدی

جانه دیانم نخبه قتلیدم ای پری پیکر سنا

نخیری قوصا اولدم کللی شهر اکلنه سنا

نقد یاصفی کریده بویله دلر کومدم

نسل آدمده هرکیمی بوقا بکذر کومدم

۳۰

ماند بوطوره اوقوایده‌لم ، اهل بیت حکمت یزیده لعنت . سنده نخیر شاد وب کیا یدیالم . نهیا

وکلبه‌لر خانی امام حسینك ، اول اولاد رسول الثقلینك ، بو اولدی اولادی کیا دینك ، =

مونه جانات شود حق یاریاك ، نخی کیا وات کنده کز یاریاك ، دیه خرینداشك اوزیون طوریاك ، =

صاحبنه مطاب المستدی بفلوس ، صوت شهید فضی احوالی معلوم ، دیلیم طوی نقد صوده اولیکم ، =

ای محرم بوجانانم یولنده خاک ایدم
تا که محرم دار بوجانانم یولنده خاک ایدم

کوز یاشم جاری ایده ایم کوزیمده قاره ایز
پنجه بو یانی بیوریم قوت امسان

جور و جفا ترک وسا ایتمیدی یا تغافل
شوخ جفا جو یا ایله دیدیم دخی نخشان

کوسه ایدم صوف صفا نخی دخی نخشان
یاد ایدم مرآتی دیم که ای دل پاک

تا که محرم دار بوجانانم یولنده خاک

فغانه آلسه بخشله کسیلدی تاب توانم
فکر یاندی نامدن شیدی کرم افغانم

حرف حق کریت جمع اولدی محله بوکفت
کام حضرت عزت کسیلدی یا یا انم

قیلوب کری یا آری منلویلک هوسم خوبی
وفا لوفه کیم دنه کری مدوجا ایده ایکیه جانم

نکم حالم جانه ایله ندیجرمم حضرت ایله
شهی محرم ثواب ایله مدوای دیه دایانم

مرادی نقدینک الیوم کرسنک قادر دیوم
نکم حالم معلوم سرای دلده سلطانم

فقط قیلیم موکوله برشه نخاتیت نائل ایلیم به
هله حسم الیده برمصیبت نائل ایلیم به

دیکلیم فاشوسنده بوتون کی جانشر جه برمدت
دیکلیم رسوسنده بوتون کی جانشر جه برمدت

ولی ترک ایلیم ی ایله وای دیکه نه کیم
کوزیله فهم ایده بر بری دیره چوبه سائل

جمال دیه جهد ایتدم کلکوم مشغل کرسنه
ناکهان کوردم ایتدم کندی زیره فاعل

دوزمیدی رضا ایله نقدی آه سحر واندن
دلی بی تاب اولوب ایتدم دعا ایده فاعل

نخاتی اولم دیکله بندم دیکله محبوب یا به
اشجو دوستک جیر یکونه اولم حالک یا به

حرمه بویله آه دنیاده صادقلر
چوبه بوکونه سنک جمالک

بوبه کونیلک برجزئی فنا بولدی کیدیجک
صانمه کم باقی قالویلک منزل اولویلک نا کیا به

بخبه قیل کل باغ جنان کل جمالک جولانه
کاشکه بیلدک فنا یکه ده کوز آه و فغا به

کاتب بکونه اوقو اسحاق مقتدی فلک
منزل ایده ضعف ایده بقیک فانه

بولیله نداء فلکدن کومه ولوحیسان سسلر — بربوله آلوحسانا — کل اولمه بولیله نما فلاره
اشجو سه تخت ملاحت اوزره سودیکم — قتیل کرم لطف ایله نقدی یای نوجوانه

٤٥

کربلای شهادی کلیلر بوکومه ، شاه حسنیلر فاتحیدر آنلر چونکه محرم بیلر بوکومه ، یعنی
ای خلیلار دیکت اتی ، آنلر خلیلار اهل بیتلر حقی ، آنلر قدیم کلمکدن قدری ،
شاه حسینه ویرودی شو دوده جا ، منزل اولدی آنلره جمله آکاه ، قالدی آنلر اوچون برانس وجا ،
سلم دیوله آنلره ، آه سوزلم جاریه آنلره ، عالم اجره فاره رنا بلره ، ای فرزنده
چونکه محمل کیدیلر جانب شامه ، دوکدیلر کیوزلرندن قانلو یاشلر ، بزلرینی جدایدیلر
نیجه شیدای شاه حسنیه ای یزید ، لعنت اولسون سکا ای بیرحمید ، اولدی دوستلر بوکون دشمن بیلر
آنلره نقدی لطف کمای بود ، جمله کمالر دوده دیای بود ، اهل بیتلر دینی امانی بوله

٥٩

٤٦

ایردی اول ماه محرم ماتمیله ، ای شهیدان شاه دشت کربلا . یوفسیدی اول دوده ماتم کیدیله ،
تا اوه دوده اهل بیتی عفو ایله ، حشره دکن آه وفغانه خاکیلر ، جامه دوشده آنلره کوه وفا ،
چونکه خیای حقه طوردی اول جا ایله ، چولری قیلدی مزینه ، اولدی بر یادکار
تشنه لبکدن اصدی اول کرخ حیات ، اول حیاة الهدی آخر نجات ، عجب مروت قیلدی آب حیات
براونوتلر لعنت ایسون هدی عالم ، کافر اولسه دیرلر آدم ، مروت بزیدینیه اولدی حرکم
براولوبدر چوبه شب دوزلر ، بوبیشوب آه وحسرتلر ، اولسه بر کیزلی ختم فیروزلر
لعنت اولسون اول یزیدی جانیه ، جانیلر حکم دینه ایمانیه ، قیل حکم نقدینی افنانه

٥٧

٤٧

ظاهر و باطن دوده قلبه خونلر دیو
شندلر فکری یوشه ایدر بولوتلر دیو
اکیلر و بیلکیلر یوکیه یوکیه کشتلر دیو
اصل زاتی یاخود ساقی کلیه دوده
نوسه ایدر زیرا قاتل اولسه شریعتده دیو
چون دلر ایکیه دست ساقی کلیه دوده
ایشه خلقتده دیو
سنده بلکیم سعد کیی یوزده یوز الفی
بوینه حاجسه کیو . رحیم حقیقتده دیو
لعنت اولسون قنده دایه یالانجی نقدیه
طوتریدر طوغری یولدن رحیم حقیقتده دیو

٥٥٩

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı : Ayşe NOYAN

Uyruğu: : Türkiye (TC)

Doğum Tarihi ve Yeri : 01.12.1989, Gaziantep

Medeni Durumu : Evli

Tel : 0 554 383 67 11

E-mail : ayesultan412@gmail.com

Yazışma Adresi : Hoca Ahmet Yesevi Mah. 3881 Sok. Kahraman Has Apt. Kocasinan /KAYSERİ

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Erciyes Üniv. Sosyal Bilimler Ens.	2019
Lisans	Çukurova Üniv. İlahiyat Fakültesi	2015

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görev
2016- Halen	Özel Okul	Öğretmen

YABANCI DİL

İngilizce, Arapça